

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА СЪДИЛИЩАТА ОТ

СТАРОЗАГОРСКИ СЪДЕБЕН РАЙОН

ПРЕЗ 2019 ГОДИНА

Като орган на съдебната власт ОС Стара Загора осъществява правораздаване **в съдебен район, включващ пет районни съдилища.**

През отчетната 2019г. дейността на съда функционираше на основата на безпристрастност и професионализъм, при спазване на законите и вътрешното убеждение за справедливост.

Правораздавателната работа през годината беше обусловена до голяма степен и от географските, демографските и икономическите характеристики на съдебния район.

В годишния доклад за 2019г. в аналитичен вид са представени данни, изводи, констатирани проблеми и конкретни предложения за дейността на съда.

Анализите са съпоставени с данните от 2018г., 2017г. и 2016г. Представени и анализирани са данните от дейността на районните съдилища в съдебен район Стара Загора.

Основната част на доклада касае правораздавателната работа, отчетена отделно за наказателните, гражданските и търговските дела, като в рамките на тези раздели са изложени данните относно постъпили, разгледани и свършени производства, обособени като дела първа инстанция и въззивни дела.

През 2019г. в Старозагорски съдебен район са постъпили 23 558 бр. граждански, наказателни и изпълнителни дела.

Налице е увеличение на постъплението от към брой дела в сравнение с 2018г. с 3%, спрямо 2016г. – с 2% и намаление спрямо 2017г. с 2%.

Постъпилите дела в ОС Стара Загора са с 9% повече, а в районните съдилища – с 3%. Намаление от 14% бележи постъплението на изпълнителни дела.

Брой постъпили дела в Старозагорски съдебен район

Съд	Брой постъп. дела през 2016 г.	Брой постъп. дела през 2017 г.	Брой постъп. дела през 2018 г.	Брой постъп. дела през 2019 г.	Промяна прямо 2018 г. в %
ОС Ст. Загора	2698	2903	2575	2809	+9%
Районни съдилища	18402	19637	18593	19229	+3 %
Съдебно изпълнение	1912	1609	1773	1520	-14 %
Общо:	23012	24149	22941	23558	+3%

I. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

1. Окръжен съд Стара Загора

1.1 Съдии и младши съдии

Към 31.12.2019г. магистратските длъжности в ОС Стара Загора са 23 бр., от които: 1 председател, 3 заместник-председатели, 18 съдии и 1 младши съдия. За първи път през анализирания четиригодишен период щатната численост на съдийския състав е променена. През месец януари 2019г. щатната численост на съда е намалена с 1 /една/ щатна бройка “младши съдия“.

В края на 2019г. няма незаети щатни бройки за длъжността “съдия”.

Тримата заместник председатели на съда ръководят, както следва: г-жа Даниела Телбизова – Гражданско отделение, г-н Димитър Христов – Търговско отделение и г-жа Спасена Драгофинова – Наказателно отделение.

В съда са обособени три отделения – гражданско, наказателно и търговско и фирмено. Съдиите са разпределени съответно: В наказателно отделение в настоящия момент работят 9 съдии. В търговско и фирмено отделение – 6 съдии. В гражданско отделение в края на 2019г. работят 7 съдии. Считано от 01.07.2019г. встъпи в длъжност “младши съдия в ОС Стара Загора“ съдия Боряна Огнянова Христова.

Със Заповед № ЛС386/02.09.2019г. на И.Ф. Председател на Апелативен съд Пловдив е командирован Христо Василев Симитчиев, съдия в ОС Стара Загора да изпълнява длъжността “съдия“ а Апелативен съд Пловдив при срок на командироване от 01.10.2019г. до заемане на мястото чрез конкурс по ЗСВ. Считано от 01.10.2019г., съгласно Заповед №1013/30.09.2019г. на Председателя на ОС Стара Загора, съдия Трифон Минчев се премести от Гражданско в Търговско отделение на съда.

1.2 Съдебни служители

Към 31.12.2019г. числеността на съдебните служители в ОС Стара Загора е **52 щатни длъжности, включително и 3 бр. съдебни помощници. В края на 2019г. няма незаети щатни бройки.**

Структурата на съдебната администрация е следната:

а/ Ръководни длъжности:

- Съдебен администратор – 1 бр.
- Административен секретар и човешки ресурси – 1 бр.
- Главен счетоводител – 1 бр.

б/ Обща администрация

- Системен администратор /единият и.ф. служител по сигурността на информацията/ – 2 бр.
- Съдебен статистик – 1 бр.
- Управител сгради – 1 бр.
- Счетоводител – 1 бр.
- Шофьор – 1 бр.
- Работник, поддръжка сгради – огняр – 1 бр.
- Чистач – 3 бр.
- Връзки с обществеността – 1 бр.

в/ Специализирана администрация

- Съдебни помощници – 3бр
- Съдебен деловодител класифицирана информация – 1 бр.
- Съдебен деловодител – регистратура – 1 бр.
- Съдебни деловодители – 12 бр.

/в т.ч. Завеждащ служба съдебни деловодители, той и съдебен деловодител/

- Съдебни секретари – 15 бр.

/в т.ч. Завеждащ служба съдебни секретари, той и съдебен секретар/

- Съдебен архивар – 2 бр.
- Съдебен призовкар – 4 бр.

През изминалата година не настъпиха съществени промени в състава на съдебните служители. Постигна се до голяма степен оптимизиране работата на съдебната администрация.

Със Заповед №84/01.02.2019г. на Председателя на ОС Стара Загора е назначена Симона Красиминова Кайкиева на длъжност “Съдебен секретар”.

Със Заповед №194/01.03.2019г. на Председателя на ОС Стара Загора е назначена Зорница Ивелинова Тонева на длъжност “Съдебен деловодител”.

Със Заповед №632/07.06.2019г. на Председателя на ОС Стара Загора е прекратен трудовия договор на Стойка Стоилова, считано от 05.07.2019г. на основание чл.328, ал.1, т.10 КТ и чл.86, ал.1, т.11 ЗСВ.

Със Заповед №668/18.06.2019г. на Председателя на ОС Стара Загора е прекратен трудовия договор на Зорница Ивелинова Тонева, считано от 21.06.2019г. на основание чл.325, ал.1, т.1 КТ.

Със Заповед №735/03.07.2019г. на Председателя на ОС Стара Загора е назначена Петя Василева Димова на длъжност “Съдебен деловодител”, съгл. чл. 341 ЗСВ, по чл.68, ал.1, т.3 КТ.

Със Заповед №748/05.07.2019г. на Председателя на ОС Стара Загора е назначена Катерина Иванова Маджова на длъжност “Съдебен секретар”, съгл. чл. 341 ЗСВ, на осн. чл.343, ал.1 ЗСВ, при условията на чл. 67, ал.1, т.1 КТ.

Със Заповед №1016/30.09.2019г. на Председателя на ОС Стара Загора е прекратен трудовия договор на Пенка Русева Василева на основание чл.328, ал.1, т.10 КТ и чл.86, ал.1, т.11 ЗСВ.

Със Заповед №1236/12.12.2019г. на Председателя на ОС Стара Загора са повишени в по – висок ранг, считано от 01.01.2020г. Мирослав Петков Владов /от трети във втори ранг/, Емилия Иванова Гинева /от трети във втори ранг/, Диана Димова Иванова /от четвърти в трети ранг/, Румен Георгиев Конов /от четвърти в трети ранг/, Николана Ангелова Генова /от четвърти в трети ранг/, Катерина Иванова Маджова /от пети на четвърти ранг/, Таня Димитрова Кемерова – Митева /от пети на четвърти ранг/, Мадлена Сергеева Върбанова /от пети на четвърти ранг/, Татяна Василева Димитрова /от пети на четвърти ранг/ и Пенка Димова Георгиева /от пети на четвърти ранг/.

2. Предложения за промени в щата

2.1 Окръжен съд Стара Загора

В настоящия момент по щат в **Окръжен съд Стара Загора има 23 съдии**, в т.ч. Административен ръководител – Председател, трима заместник административни ръководители и заместник председатели, 18 съдии и 1 младши съдия.

Съгласно Решение на Пленума на ВСС по Протокол №2/ 24.01.2019г. е съкратена на основание чл.30, ал.2, т.8 от ЗСВ 1 /една/ щатна длъжност “младши съдия“ в ОС Стара Загора.

ОС Стара Загора традиционно е сред най – натоварени съдилища в страната.

Ще цитирам малко данни от Анализ за натовареността на съдилищата приет от СК на ВСС с Решение по Протокол №20/25.06.2019г.

Въз основа на него условно в окръжните съдилища се открояват три степени на натовареност - с ниска натовареност - под 7 дела месечно, със средна натовареност - от 7 до 10 дела, с висока натовареност - над 10 дела. Констатирано е още: “ С оглед на много високата натовареност на съдиите в СГС и предвид специалната подсъдност на Специализирания наказателен съд, получената средна стойност на нивото натовареност е значително повлияна от данните им и не е характерна за който и да е окръжен съд. Затова при определяне на средната стойност „натовареност“ на окръжно ниво СГС и СНС следва да бъдат изключени.“.

През 2018г. /респективно 2019г./ със средна натовареност - между 7 и 10 дела месечно на 1 съдия са 19 бр., или повечето от окръжните съдилища. С ниска натовареност, под 7 дела на месец са 5 бр. или 17% от съдилищата. Съдилищата с висока натовареност над 10 дела месечно на 1 съдия са: на първо място: ОС Стара Загора – с натовареност на съдиите – 10,76 бр., ОС Благоевград – 10,21 бр. и ОС Пловдив - 10,14 бр. /данни от Протокол №20/25.06.2019г./

Видно от визираното по – горе, както и статистическите данни за първото полугодие на 2019г. показват, че единствено СГС, СпНС са с по – високи показатели от тези на ОС Стара Загора:

Натовареност по щат относно брой дела за разглеждане:

Спец. нак. съд – 29.98

СГС – 25.93

ОС Стара Загора – 13.99

Натовареност по щат относно брой свършени дела:

Спец. нак. съд – 28.75

СГС – 12.72

ОС Стара Загора – 10.12

В настоящия момент липсват данни за цялата 2019г., но имайки предвид динамиката в постъплението от към брой дела, очаквам аналогични резултати.

С оглед констатираното натоварване на магистратите /видно от изнесените по – горе данни за натовареността на ОС Стара Загора, в сравнение с тази на други окръжни съдилища/, респективно и на съдебни служители считам, че на този етап е необходимо щатът на съдиите на ОС Стара Загора да бъде увеличен с една щатна бройка “младши съдия“.

Както вече бе споменато в съда функционират три отделения: гражданско, търговско и фирмено и наказателно. При наличие на един младши

съдия едната година той разглежда въззивни граждански /или търговски/ дела, а втората – въззивни наказателни. Идеята за процентно натоварване от към граждански и търговски дела едната година не е особено удачна, тъй като това затруднява на първо място самия магистрат и на второ място – организацията на работа /формиране на въззивните състави/. Не на последно място е трудно за предвиждане натоварването на младши съдията и най – ефективното му включване в съдопроизводствения процес. Няма да се спирам подробно на другите задължения на младши съдията в ОС Стара Загора: попълва петчленния състав при наказателните дела, изготвя становища, доклади и т.н.

По данни на ВСС към 30.06.2019г. окръжни съдилища с по – малък съдийски състав и много по – ниска натовареност са с по - голям щат “младши съдия“:

- ОС Велико Търново– 17 бр. съдия и 3 бр.младши съдия /7.58 св. дела/
- ОС Враца – 17 бр. съдия и 3 бр. младши съдия /5.85 св. дела/
- ОС Хасково – 15 бр. съдия и 3 бр. младши съдия /8.93 св. дела/
- ОС Перник – 12 бр. съдия и 3 бр. младши съдия /6.88 св.дела/

С оглед визираното по – горе, ведно с констатираното натоварване на съда считам, че реална и обоснована е необходимостта от увеличаване на щата на най – натоварения окръжен съд в страната с една щатна бройка “младши съдия“.

2.2 Районни съдилища

• Старозагорски районен съд

Големият брой постъпили дела, както и натовареността на РС Стара Загора на база брой дела за разглеждане и брой свършени дела налагат кадрова обезпеченост от съдии и съдебни служители. В годишния доклад е констатирано, че “след извършената пълна реорганизация на разпределението на деловодителите в РС Стара Загора, предвид натовареността в гражданско, наказателно отделение и СИС, и с цел обезпечаване на оптимално еднакво натоварване на всички деловодства в съда с нужните кадри, **не се отстрани високото натоварване на съдебните деловодители“.**

Констатирано е също, че към 31.12.2019г. са заети 20 магистратски щата, от които един съдия е командирован в Административен съд – Бургас, 1 съдия – в РС Гълъбово, 1 съдия е в отпуск за отглеждане на малко дете и 1 съдия е в болничен за бременност и раждане. Това води до допълнително натоварване на останалия съдийски състав, видно от данните за “действителна натовареност“ на съда.

Въпреки направените констатации не е отправено искане за увеличаване щата на съда.

- **Казанлъшки районен съд**

За оптимизиране работата на съда и утвърждаване на екипния принцип на работа е мотивирана необходимостта щатът да се увеличи с една съдийска бройка /в гражданско отделение/ и една бройка “съдебен помощник“. Видно от ситемата за изчисляване натовареността на магистратите, средната натовареност на магистрат от РС Казанлък през 2019г. е 132.46% /2018г. – 125%/. Приемам, че реална и обоснована е необходимостта на първо време от увеличаване числеността на съда с 2 щатни бройки за длъжностите “съдия“ и “съдебен помощник“.

- **Радневски районен съд**

В годишния доклад на Радневския районен съд не са направени искания за увеличения в щата му по отношение на съдийския състав и съдебната администрация.

- **Чирпански районен съд**

В годишния доклад се констатира, че в РС Чирпан, съдия Атанас Динков, административен ръководител-председател на съда е разгледал и приключил за 2019г. дела, които формират индекс на натовареност **241.80**, а съдия Тихомир Колев е разгледал и приключил за 2019г. дела, които формират индекс на натовареност **226.64**, като и двамата съдии разглеждат дела от всички видове.

За компенсиране на тази свръхнатовареност вече са предприети мерки от СК на ВСС, видно от т.3.1. на Решение на Комисия “Съдебна администрация“ към СК на ВСС, Протокол № 1 от заседанието проведено на 23.01.2019г. с което е увеличена щатната численост на съда с 1 щатна бройка за съдебен помощник.

Считам, че следва СК на ВСС да изпълни т.3.1. на Решение на Комисия “Съдебна администрация“ към СК на ВСС, Протокол № 1 от заседанието проведено на 23.01.2019г., което ще компенсира до известна степен тази свръхнатовареност.

- **Гълъбовски районен съд**

В годишния доклад на Гълъбовския районен съд не са направени искания за увеличения в щата му по отношение на съдийския състав и съдебната администрация.

II. ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЛАТА В ОС СТАРА ЗАГОРА

1. Постъпили и свършени дела. Тенденции. Анализ на натовареността. Изводи

За сравнителния анализ на постъпилите и свършени дела се проследи тяхното движение през последните четири години, включително 2019г. Данните се основават на статистическите отчети, изпращани в края на всяка година във ВСС и Инспектората към ВСС.

Постъпилите през 2019г. в ОС Стара Загора дела са с 9% повече спрямо 2018г., с 3% по – малко спрямо 2017г. и с 4 % повече спрямо 2016г.

Гражданските дела бележат през 2019г. най – голямо увеличение в постъплението – 32%, следват търговските дела – увеличение от 2%. През 2019г. постъплението на наказателни дела е на нивото на тези от 2018г.

Постъпили дела в ОС Стара Загора

Вид дела	Брой постъп. дела през 2016г.	Брой постъп. дела през 2017г.	Брой постъп. дела през 2018г.	Брой постъп. дела през 2019г.	Промяна спрямо 2018г. в %
Граждански дела I и II инст.	638	731	648	857	+32%
Търговски дела I и II инст	626	804	818	838	+2 %
Наказателни дела I и II инст	1374	1312	1106	1108	-
Фирмени дела	60	56	3	6	-
Общо:	2698	2903	2575	2809	+9 %

Броят на свършените през 2019г. /2796 бр./ в ОС Стара Загора дела е с 8% по – голям спрямо 2018г., на нивото на броя свършени дела през 2017г. и с 3% по – голям спрямо 2016г. През 2019г. най – голям ръст в броя свършени дела се наблюдава при гражданските дела – 15%, при търговските и наказателни дела увеличението е от 5%

Свършени дела в ОС Стара Загора

Вид дела	Брой свърш. дела през 2016г.	Брой свърш. дела през 2017г.	Брой свърш. дела през 2018г.	Брой свърш. дела през 2019г.	Промяна спрямо 2018г. в %
Граждански дела I и II инст.	649	710	691	797	+15%
Търговски дела I и II инст	649	744	803	846	+5 %
Наказателни дела I и II инст	1368	1289	1091	1147	+5 %
Фирмени дела	60	56	3	6	-
Общо:	2726	2799	2588	2796	+8 %

От изложените данни произтичат следните изводи:

а/ Отчитайки броя постъпили и свършени дела през последните четири години се вижда, че стойностите и на двата показателя “натовареност по щат” и “действителна натовареност” **са стабилни през анализирания период, като 2019г. е с най – високи стойности за последните четири години.**

“Натовареност по щат” и “Действителна натовареност” в ОС Ст. Загора по отношение на “Постъпили дела” и “Свършени дела”

Година	Постъпили дела		Свършени дела	
	Натовареност по щат	Действителна натовареност	Натовареност по щат	Действителна натовареност
2016г.	9.37	10.00	9.47	10.10
2017г.	10.08	10.52	9.72	10.14
2018г.	8.94	9.64	8.99	9.69
2019г.	10.18	10.87	10.13	10.82

б/ Средната натовареност /по щат/ по видове постъпили дела в ОС Стара Загора през 2019г. е както следва: наказателни дела – 10.26, търговски и фирмени дела – 11.72 и граждански дела – 8.93

Средна натовареност по видове постъпили дела в ОС Стара Загора /по щат/

Вид дело	Пост. дела 2016г	Натов. по щат 2016г.	Пост. дела 2017г	Натов. по щат 2017г.	Пост. дела 2018г	Натов. по щат 2018г.	Пост. дела 2019г	Натов. по щат 2019г.
Гр. д.	638	6.65	731	7.61	648	6.75	857	8.93
Нак.д.	1374	11.45	1312	10.93	1106	9.22	1108	10.26
Т.д. Ф.д.	686	9.53	860	11.94	821	11.40	844	11.72
Всичко:	2698	9.37	2903	10.08	2575	8.94	2809	10.18

Средната натовареност по щат по видове свършени дела в ОС Стара Загора през 2019г е като следва: наказателни дела –10.62, търговски и фирмени дела – 11.83 и граждански дела –8.30

Броят съдии по щат в края на 2019г. е 23 бр. Данните за 2019г. са изчислени на база 8 бр. съдии по щат за гражданско отделение, 9 бр. – за наказателно отделение и 6 бр. – за търговско отделение.

В броя постъпили, респективно свършени наказателни дела, са включени, съгласно изискванията на ВСС, производствата по искания към съда по ЗСРС. Съгласно Заповед на Председателя на ОС Стара Загора те се гледат от съдиите Красимир Георгиев /Председател на ОС Стара Загора/, Спасена Драготинова /Зам. Председател на ОС Стара Загора/, Даниела Телбизова /Зам. Председател

Отчетен доклад на Старозагорски съдебен район за 2019 година

на ОС Стара Загора/ и Димитър Христов /Зам. Председател на ОС Стара Загора/.

**Средна натовареност по видове свършени дела
в ОС Стара Загора /по щат/**

Вид дело	Свърш. дела 2016г.	Натов. по щат 2016г.	Свърш. дела 2017г.	Натов. по щат 2017г.	Свърш. дела 2018г.	Натов. по щат 2018г.	Свърш. дела 2019г.	Натов. по щат 2019г.
Гр. д.	649	6.76	710	7.40	691	7.20	797	8.30
Нак.д.	1368	11.40	1289	10.74	1091	9.09	1147	10.62
Т.д. Ф.д.	709	9.85	800	11.11	806	11.19	852	11.83
Всичко:	2726	9.47	2799	9.72	2588	8.99	2796	10.13

Малко по различни са данните за “действителната натовареност“ по отделения по отношение на броя постъпили и свършени дела през 2019г.

С най – висока “действителна натовареност“ са търговските съдии: **11.89** по отношение на бр. постъпили дела и **12.00** по отношение на брой свършени дела; следват наказателните съдии: **10.81** по отношение на бр. постъпили дела и **11.19** по отношение на брой свършени дела и най – накрая гражданските съдии: **10.08** по отношение на бр. постъпили дела и **9.38** по отношение на брой свършени дела. При действителната натовареност се отчитат действително отработените човекомесеци

Действителна натовареност по отделения за 2019г.

Вид дело	Отработени човекомесеци	Постъпили дела 2019г.	Действителна Натовареност	Свършени дела 2019г.	Действителна натовареност
Гр. д.	85.0	857	10.08	797	9.38
Нак.д.	102.5	1108	10.81	1147	11.19
Т.д. Ф.д.	71.0	844	11.89	852	12.00
Всичко:	258.5	2809	10.87	2796	10.82

Прави впечатление почти изравнената между отделенията “действителна натовареност“ по отношение на брой постъпили дела. Със Заповед №595/30.05.2019г. на Председателя на ОС Стара Загора е свикано общо събрание на съдиите с единствена точка от дневния ред: “Обсъждане на неравномерната натовареност в гражданско и търговско отделение и вземане на решение, относно нейното изравняване“. Съдиите взеха решение: “Всички в.ч.гр.д. и делата по чл. 135 ЗЗД без исковете по чл.649 ТЗ, във вр. с чл.135 ЗЗД, свързани с производството по несъстоятелност, да се образуват като граждански дела и се разглеждат от съдиите в гражданско отделение.“

Статистическите данни в края на 2019г. показват равномерно натоварване на съдиите в гражданско, търговско и наказателно отделение.

2 Движение на граждански дела. Качество на съдопроизводството

След предприетите мерки за изравняване на натовареността на съдиите в съда се отчита увеличение на постъплението на гражданските дела през 2019г.: от 32% спрямо 2018г, от 17% спрямо 2017г. и от 34% спрямо 2016г.

Респективно: през 2019г. свършените граждански дела са с 15% повече спрямо 2018г., с 12% повече спрямо 2017г. и с 23% повече спрямо 2016г. Аналогични са данните и за броя граждански дела за разглеждане: през 2019г. те са с 21% повече спрямо 2018г., с 12% повече спрямо 2017г. и с 24% повече от тези през 2016г.

Брой постъпили, брой свършени и брой гр. дела за разглеждане в ОС Стара Загора за периода 2016г. – 2019г.

Година	Брой постъпили гр. дела	% измен 2019 спрямо предх 3г.	Брой гр. дела за разглеждане	% измен 2019 спрямо предх 3г.	Брой свършени гр. дела	% измен 2019 спрямо предх 3г.
2016г.	638	+34%	770	+24%	649	+23%
2017г.	731	+17%	852	+12%	710	+12%
2018г.	648	+32%	790	+21%	691	+15%
2019г.	857	100%	956	100%	797	100%

Постъпилите граждански дела първа инстанция са с 3% повече от тези през 2018г., със 6% повече от тези през 2016г. и с 1% по – малко от делата през 2017г. /2019г. – 162 бр., 2018г. – 157 бр., 2017г. – 164 бр., 2016г. – 153 бр./.

Постъпили граждански дела като първа инстанция Постъпили облигационни иски, иски по СК и ЗЛС и Ч.Гр.д.

Год.	Общ брой постъпили гр.д. I инст.	% измен 2019 спр предх 3г.	Постъп облиг. иски	% от общ бр. пост. гр.д. I инст.	Постъп. иски по СК и ЗЛС	% от общ бр. пост. гр.д. I инст.	Постъп Ч.Гр.д.	% от общ бр. пост. гр.д. I инст.
2016г.	153	+6%	50	33%	71	46%	15	10%
2017г.	164	-1%	62	38%	76	46%	10	6%
2018г.	157	+3%	57	36%	71	45%	21	13%
2019г.	162	100%	67	41%	68	42%	19	12%

Постъпилите облигационни иски са 41% през 2019г., 36% през 2018г., 38% през 2017г. и 33% през 2016г. от общия брой постъпили граждански дела първа инстанция. Постъпилите иски по СК и ЗЛС са 42% през 2019г., 45% през 2018г., 46% през 2017г. и 2016г. от общия брой

постъпили граждански дела първа инстанция. **Постъпилите Ч.Гр.д са 12% през 2019г., 13% през 2018г., 6% през 2017г. и 10% през 2016г.** от общия брой постъпили граждански дела първа инстанция.

Процентът на постъпилите въззивни граждански дела спрямо общия брой постъпили граждански дела през последните три години е относително постоянен, като през 2019г. се отчита ръст: 2019г. – 81%, 2018г. – 76%, 2017г. – 78%, 2016г. – 76%. Постъпилите въззивни граждански дела през 2019г. са с 42% повече спрямо 2018г., с 23% повече спрямо 2017г. и с 43% повече спрямо 2016г. /2019г. – 695 бр., 2018г. – 491 бр., 2017г. – 567 бр., 2016г. – 485 бр./

Постъпили граждански дела като въззивна инстанция

Год.	Общ брой постъпили гр. дела	Постъпили въззивни гр. дела	% от общ брой постъпили гр. дела	% изменение на в.гр. дела 2019г. спрямо предходните 3 год.
2016г.	638	485	76%	+43%
2017г.	731	567	78%	+23%
2018г.	648	491	76%	+42%
2019г.	857	695	81%	100%

Свършените граждански дела първа инстанция през 2019г. са с 15% по – малко от тези през 2018г, с 8% по – малко от тези през 2017г. и с 3% по – малко в сравнение с тези през 2016г. /2019г. – 151 бр., 2018г. – 177 бр., 2017г. – 165 бр., 2016г. – 156 бр./. **През 2019г. са свършени 62 бр. облигационни иски** /41% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/, През 2018г. са свършени 69 бр. облигационни иски /39% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/, през 2017г. са свършени 59 бр. облигационни иски /36% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/ и през 2016г. са свършени 48 бр. облигационни иски /31% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/. Получените данни говорят за малък **ръст в относителния дял** на свършените облигационни иски.

Отчита се незначително намаление в броя свършените иски по СК и ЗЛС. През 2019г. са свършени 66 бр. иски по СК и ЗЛС /44% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/. През 2018г. са свършени 71 бр. иски по СК и ЗЛС /40% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/. 2017г. са свършени 81 бр. иски по СК и ЗЛС /49% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/. През 2016г. са свършени 77 бр. иски по СК и ЗЛС /49% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/.

инстанция/. **Свършените ч.гр.д са 12% през 2019г. и 2018г, 7% през 2017г. и 9% през 2016г. от общия брой свършени гр. дела първа инстанция.**

**Свършени граждански дела като първа инстанция
Свършени облигационни иски, иски по СК и “чл.5 ЗЛС”**

Год.	Общ бр. свърш. гр.д I инст	% измен 2019 спр предх 3г.	Свърш обл. иски	% от общ бр. свърш. гр.д. I инст	Свърш. иски по СК и ЗЛС	% от общ бр. свърш. гр.д I инст.	Свърш Ч.Гр.д	% от общ бр. свърш. гр.д I инст.
2016г.	156	-3%	48	31%	77	49%	14	9%
2017г.	165	-8%	59	36%	81	49%	11	7%
2018г.	177	-15%	69	39%	71	40%	21	12%
2019г.	151	100%	62	41%	66	44%	18	12%

По отношение времетраенето на съдопроизводството: **74% от общия брой свършени гр.д. първа инстанция през 2019г. са приключени до 3 месеца от образуването им, 66% от общия брой свършени гр.д. първа инстанция през 2018г. са приключени до 3 месеца от образуването им, през 2017г. – 72%, през 2016г. – 70%.**

**Граждански дела първа инстанция, свършени до 3 месеца
от образуването им и със съдебен акт по същество**

Год.	Общ брой свършени гр.д. I инст.	Свършени до 3 месеца от образуването	% от общ бр. свършени гр.д. I инст.	Свършени със съд. акт по същество	% от общ бр. свършени гр.д. I инст.
2016г.	156	109	70%	115	74%
2017г.	165	119	72%	124	75%
2018г.	177	117	66%	123	70%
2019г.	151	112	74%	109	72%

Наблюдава се ръст в този показател през 2019г. /74%/ след отчетеното през 2018г. /66%/ намаление спрямо предходните две години /2017г. – 72%, 2016г. – 70%/. Аналогично за показателя “свършени дела със съдебен акт по същество” за периода: /2016г. – 74%, 2017г. – 75%, 2018г. – 70%/ и този показател през 2019г. бележи леко увеличение - 72%.

Свършените въззивни граждански дела са: 81% през 2019г., 74% през 2018г., 77% през 2017г. и 76% през 2016г. от общия брой свършени граждански дела. През 2019г. се отчита ръст от 26% при свършените въззивни граждански дела спрямо 2018г. и съответно ръст от 19% спрямо 2017г. и 31% спрямо 2016г. /2019г. – 646 бр., 2018г. – 514 бр., 2017г. – 545 бр., 2016г. – 493 бр./.

Свършени граждански дела като въззивна инстанция

Год.	Общ брой свършени гражд. дела	Свършени въззивни гражд. дела	% от общ брой свършени гражд. дела	% изменение на свърш. в.гр. дела 2019г. спрямо предходните 3 год.
2016г.	649	493	76%	+31%
2017г.	710	545	77%	+19%
2018г.	691	514	74%	+26%
2019г.	797	646	81%	100%

Традиционно с много високи стойности е показателят на свършените въззивни граждански дела до 3 месеца от образуването им. /2019г. – 93%, 2018г. – 93%, 2017г. - 92%, 2016г. – 88%/. По отношение на свършените дела със съдебен акт по същество резултатите също са много добри – 87% през 2019г., 84% през 2018г., 80% през 2017г., 86% през 2016г. И двата показателя са с най – висока стойност за анализирувания четиригодишен период.

Граждански дела въззивна инстанция, свършени до 3 месеца от образуването им и със съдебен акт по същество

Год.	Общ брой свършени гр.д. II инст.	Свършени до 3 месеца от образуването	% от общ бр. свършени гр.д. II инст.	Свършени със съд. акт по същество	% от общ бр. свършени гр.д. II инст.
2016г.	493	435	88%	425	86%
2017г.	545	503	92%	438	80%
2018г.	514	477	93%	429	84%
2019г.	646	600	93%	559	87%

Постигнатите резултати се дължат на добрата подготовка – своевременно изготвяне на графици за съдебни заседания и доброто администриране от страна на съдиите–докладчици. Съществен принос имат и въведените в процесуалния закон ограничения за посочване и представяне на нови доказателства пред въззивната инстанция.

В последните три – четири години отлаганията на гражданските дела намаля, тъй като направените законодателни промени приучиха страните на процесуална дисциплина. Причините за сравнително големия брой несвършени дела /най – вече първа инстанция/ са в повечето случаи обективни – дела с фактическа и правна сложност, при които възниква необходимост от събиране на допълнителни доказателства, разпити на нови свидетели, назначаване на нови експертизи. Дела се отлагат най–често, поради нередовно

призоваване, или заболяване на страните, неизготвени заключения на вещи лица. Сведени са до минимум случаите, при които съдията – докладчик оставя неколkokратно без движение исковата молба за отстраняване на нередовности, давайки различни указания. Част от несвършените граждански дела първа инстанция с изтекъл срок повече от една година са дела със спряно производство. Тези дела се следят ритмично от съдиите – докладчици и се вземат периодично мерки по движението им – запитване до други съдилища, до държавни институции, до други лица, неучастващи в процеса и др.

По отношение на качеството на правораздаването. През 2019г. са обжалвани 136 бр. граждански дела, или 17% от общия брой свършени дела /797 бр./. С резултат от обжалването са се върнали 129 бр. дела, от които 36 бр. потвърдени, 21 бр. изменени и 15 бр. отменени съдебни акта /21 бр. през 2018г./. 57 бр. дела не са допуснати до касационно обжалване.

Качество на обжалваните съдебни актове при гражданските дела

Общ бр свърш. гр. дела	Обжалвани дела	% от общ бр.свърш. дела	Върнати от обж.	Потв. съд. акт	Изм. съд. акт	В т.ч. обект. прич.	Отм. съд. акт	В т.ч. обект. прич.	Не доп до кас. обж.
797	136	17%	129	36	21	-	15	-	57

Причините за отмяна на решенията по гражданските дела са аналогични на посочените в предходните доклади: поради неправилно приложение на материалния закон, поради съществено нарушение на процесуалните правила, които заемат най-голям относителен дял от отменените решения, поради необоснованост. Обезсилените решения се дължат на неправилна квалификация на иска, произнасяне по недопустим иск, поради постигната спогодба и отказ от иска пред горната инстанция.

Следва да се отбележи като част от причините за отмяна на съдебните актове и противоречивата практика на различните състави на ВКС /разбира се до момента на постановяване на Тълкувателни решения от ВКС по противоречиво разрешаваните въпроси, след което задължителната практика, уеднаквена по тълкувателен път, се спазва от съдиите/.

3. Движение на търговските дела. Качество на съдопроизводството

Постъплението на търговските дела през 2019г. бележи ръст от 2% в сравнение с 2018г., от 4% в сравнение с 2017г. и от 34% спрямо 2016г. Свършените през 2019г. търговски дела са с 5% повече в сравнение с 2018г. и съответно с 14% и с 30% повече в сравнение с 2017г. и 2016г.

Респективно ръст от 3% спрямо 2018г. и съответно от 11% спрямо 2017г. и от 30% спрямо 2016г. бележи броят търговски дела за разглеждане. /2019г. – 1144 бр., 2018г. – 1109 бр., 2017г. – 1035 бр., 2016г. – 880 бр./.

Брой постъпили, брой свършени и брой търг. дела за разглеждане в ОС Стара Загора за периода 2016г. – 2019г.

Година	Брой постъпили т. дела	% измен 2019 спрямо предх 3г.	Брой т. дела за разгл.	% измен 2019 спрямо предх 3г.	Брой свършени т. дела	% измен 2019 спрямо предх 3г.
2016г.	626	+34%	880	+30%	649	+30%
2017г.	804	+4%	1035	+11%	744	+14%
2018г.	818	+2%	1109	+3%	803	+5%
2019г.	838	100%	1144	100%	846	100%

Постъпилите търговски дела първа инстанция през 2019г. са на нивото на тези от 2018г. и 2017г. и с 20% повече от тези през 2016г. /2019г. – 389 бр., 2018г. – 391 бр., 2017г. – 393 бр., 2016г. – 324 бр./.

Съществен ръст бележи постъплението на иски по ТЗ – 68% от общия брой постъпили т.д. първа инстанция през 2019г. /57% през 2018г., 29% през 2017г., 26% през 2016г./.

Намаление бележи относителният дял на постъпилите облигационни иски: 10% през 2019г., 11% през 2018г., 21% през 2017г., 24% през 2016г.

Намалява през 2019г и делът на постъпилите ЧТД: 2019г. – 14%, 2018г. – 16%, 2017г. – 28%, 2016г. – 19%

**Постъпили търговски дела като първа инстанция
Постъпили облигационни иски, иски по ТЗ и ЧТД**

Год.	Общ брой постъпили т.д. I инст.	% измен 2019 спр предх 3г.	Пост. облиг. иски	% от общ бр. пост. т.д. I инст.	Пост. иски по ТЗ	% от общ бр. пост. т.д. I инст.	Пост. ЧТД	% от общ бр. пост. т.д. I инст.
2016г.	324	+20%	79	24%	85	26%	62	19%
2017г.	393	-	84	21%	114	29%	109	28%
2018г.	391	-	42	11%	223	57%	61	16%
2019г.	389	100%	37	10%	266	68%	54	14%

През 2019г. е намалял броят /с 21% спрямо 2018г., с 19% спрямо 2017г. и с 32% спрямо 2016г./ на постъпилите производства по несъстоятелност – 26 бр., или 7% от постъпилите първоинстанционни търговски дела. Относителният дял на тези дела е постоянен за последните три

години: 2019г. – 26 бр. /7%/, 2018г. – 33 бр. /8%/, 2017г. – 32 бр. /8%/ и малко по – висок през 2016г. : 2016г. – 38 бр. /12%/

Постъпили производства по несъстоятелност

Год.	Общ брой постъпили т.д. I инст.	Постъпили производства по несъстоятелност	% от общ брой постъпили т.д. I инст.	% изменение на делата по несъст. през 2019г. спрямо прех. 3 год.
2016г.	324	38	12%	-32%
2017г.	393	32	8%	-19%
2018г.	391	33	8%	-21%
2019г.	389	26	7%	100%

Постъпилите въззивни търговски дела през 2019г. са 54% от общия брой постъпили търговски дела /2018г. – 52%, 2017г. – 51%, 2016г. – 48%/. Постъплението им през 2019г. бележи ръст от 5% спрямо 2018г. и съответно от 9% и 49% спрямо 2017г. и 2016г.

Постъпили търговски дела като въззивна инстанция

Год.	Общ брой постъпили търговски дела	Постъпили въззивни търговски дела	% от общ брой постъпили т.д.	% изменение на в.т. дела 2019г. спрямо предходните 3 год.
2016г.	626	302	48%	+49%
2017г.	804	411	51%	+9%
2018г.	818	427	52%	+5%
2019г.	838	449	54%	100%

Свършените през 2019г. т.д. първа инстанция са със 7% по – малко спрямо 2018г., с 5% по – малко спрямо 2017г. и с 4% повече спрямо 2016г. /2019г. – 359 бр., 2018г. – 385 бр., 2017г. – 376 бр., 2016г. – 344 бр./. Намалява броят на свършените облигационни искове /2019г. – 58 бр., 2018г. – 61 бр., 2017г. – 86 бр., 2016г. – 95 бр./, ръст бележат свършените искове по ТЗ /2019г. – 199 бр., 2018г. – 183 бр., 2017г. – 103 бр., 2016г. – 94 бр./. Респективно: относителният дял на свършените облигационни искове намалява спрямо общия брой на свършените т.д. първа инстанция /2019г. и 2018г. – 16%, 2017г. – 23%, 2016г. – 28%/. При исковите по ТЗ е налице ръст в този показател: /2019г. – 55%, 2018г. – 48%, 2017г. – 27%, 2016г. – 27%/. Намаление се отчита в свършените през 2019г. ЧТД: 2019г. – 57 бр. /16%/ 2018г. – 61 бр. /16%/, 2017г. – 106 бр. /28%/, 2016г. – 71 бр. /21%/

Свършени облигационни искиове, искиове по ТЗ и ЧТД

Год.	Общ бр. свърш. т.д. I инст.	% измен 2019 спр. предх 3г.	Свърш. облигационни искиове	% от общ бр. свърш. т.д. I инст.	Свърш искиове по ТЗ	% от общ бр. свърш. т.д. I инст.	Свърш ЧТД	% от общ бр свърш. т.д. I инст.
2016г.	344	+4%	95	28%	94	27%	71	21%
2017г.	376	-5%	86	23%	103	27%	106	28%
2018г.	385	-7%	61	16%	183	48%	61	16%
2019г.	359	100%	58	16%	199	55%	57	16%

През 2019г. се наблюдава известен ръст /2 пункта/ спрямо предходната година на свършените т.д. първа инстанция до 3 месеца от образуването им. /2019г. – 65%, 2018г. – 63%, 2017г. – 69%, 2016г. – 60%/. Показателят бележи 5 пункта увеличение спрямо 2016г. и 4 пункта намаление спрямо 2017г.

Ръст спрямо предходните три години бележи показателят “брой свършени дела със съдебен акт по същество” /2019г. – 79%, 2018г. – 77%, 2017г. – 78%, 2016г. – 75%/.

Търговски дела първа инстанция, свършени до 3 месеца от образуването им и със съдебен акт по същество

Год.	Общ брой свършени т.д. I инст.	Свършени до 3 месеца от образуването им	% от общ бр. свършени т.д. I инст.	Свършени със съдебен акт по същество	% от общ бр. свършени т.д. I инст.
2016г.	344	207	60%	257	75%
2017г.	376	259	69%	294	78%
2018г.	385	243	63%	295	77%
2019г.	359	234	65%	282	79%

Причините за невисоките стойности и на двата показателя са най – често чисто обективни. При постановяване на решенията по търговските дела обикновено се разглеждат множество претенции, поради обективно и субективно съединени искиове. Запазва се правилото, че значителна част от предявените оценяеми искиове са с цена, много по – висока от минималната, а и неоченяемите претенции са обичайно с голям търговски интерес.

Проблем в работата на съда и пречка за бързото приключване на някои дела създават и отделни добре познати на всички съдии молители, които оспорват всяко едно разпореждане на съда, подават непрекъснато жалби и сигнали, за да предизвикат проверки от по–горните съдилища, като злоупотребяват с правата си, целейки забавяне на процеса, като проявяват

изключителна изобретателност, относно средствата за затормозяване на производството по делото. Такива проблеми има **при търговските дела първа инстанция**, където **най-често се налага съдиите да полагат значителни усилия за изясняване предмета на спора, за определяне на точната му правна квалификация**, за точното определяне на надлежния ответник и за канализиране на процеса, тъй като молителите подават неясни исковы молби, обстоятелствата в които трудно се поддават на точна правна квалификация.

Намаление спрямо предходните години бележи броят на свършените дела по чл. 625 ТЗ. Свършените през 2019г. 26 бр. производства по несъстоятелност представляват 7% от общия брой свършени т.д. първа инстанция /2018г. – 34 бр. или 9%, 2017г. – 31 бр. или 8%, 2016г. – 44 бр. или 13%/.

Свършените през 2019г. 26 бр дела по несъстоятелност са с 24% по - малко от тези през 2018г. и съответно със 16% и с 41% по – малко от делата през 2017г. и 2016г.

Свършени производства по несъстоятелност

Год.	Общ брой свършени т.д. I инст.	Свършени производства по несъстоятелност	% от общ брой свършени т.д. I инст.	% изменение на делата по несъст. през 2019г. спрямо последните 3 г.
2016г.	344	44	13%	-41%
2017г.	376	31	8%	-16%
2018г.	385	34	9%	-24%
2019г.	359	26	7%	100%

Производствата по несъстоятелност са съвсем различни от всички други граждански и търговски дела и изискват продължително време за приключване и бързина при произнасянето.

Делата по несъстоятелност протичат продължително и в рамките на едно производство съдията– докладчик се произнася с множество съдебни актове, голяма част от които подлежат на инстанционен контрол по пътя на обжалването им. **Въпреки това, отчетността при тези дела се води по брой на делата, а не съобразно постановените по тях съдебни актове.**

През 2019г. в ОС Стара Загора са постановени 57 бр. решения и 66 бр. определения /по същество/ по дела за производство по несъстоятелност /2018г. – 69 бр. решения и 53 бр. определения 2017г. – 63 бр. решения и 68 бр. определения, 2016г. – 79 бр. решения и 55 бр. определения/.

Анализът на производствата по несъстоятелност, като сериозен дял от разглежданите търговски дела, показва, че освен с фактическа и правна сложност, са и доста трудоемки, като се има предвид, че в хода на

производството по несъстоятелност, както в никое друго производство, се налага изготвянето на десетки съдебни актове – в т.ч. повече от едно решение по едно и също дело /за откриване производство по несъстоятелност, впоследствие за обявяване в несъстоятелност, евентуално за спиране, а впоследствие и за възобновяване на производството по несъстоятелност/, както и голям брой определения.

При това има съдебни актове – напр. тези по чл.629а, чл. 692 от ТЗ, чл. 679 от ТЗ, по чл. 657 от ТЗ и др., които се постановяват в хода на производството по несъстоятелност и които изискват задълбочена преценка, но не се отчитат отделно като свършена работа от съдията – докладчик.

Забавянето на тези производства произтича от спецификата им на универсално принудително изпълнение срещу имуществото на несъстоятелния длъжник и от големия брой участници в него. При тези производства продължават да са налице затруднения за изследването на действителното финансово–икономическо състояние на търговците, поради трудности с достъпа до счетоводната им документация, или липсата на такава. Това създава проблеми при изготвяне на експертизите за икономическото състояние на длъжниците, а така също и затормозява работата на синдика и забавя производството.

Напоследък са налице и проблеми, свързани с осребряване на имуществото от масата на несъстоятелността. Влошената икономическа ситуация в страната се проявява в липсата на купувачи за това имущество, което пък пречи да се приключи производството по–бързо.

Не са малко случаите, които налагат постановяване на решение по чл. 632, ал.1 ТЗ – спиране на производството по несъстоятелност след неговото откриване, поради липса на имущество за покриване дори на началните разноси в това производство. В тези случаи делата остават висящи в продължение на едногодишния срок по чл. 632,ал.2 от ТЗ и това безспорно влошава показателя за бързо приключване на тези производства, а оттам влияе отрицателно и върху показателя за всички търговски дела.

През 2019г. са постановени решения по 6 новообразувани фирмени дела и 8 решения по вписване на нови обстоятелства.

Свършените въззивни търговски дела през 2019г. са със 17% повече от тези през 2018г., с 32% повече спрямо 2017г. и със 60% повече спрямо 2016г. /2019г. – 487 бр., 2018г. – 418 бр., 2017г. – 368 бр., 2016г. – 305 бр./.

В процентно изражение свършените въззивни т.д. са 58% през 2019г., 52% през 2018г, 50 % през 2017г. и 47% през 2016г. спрямо общия брой свършени търговски дела.

Свършени търговски дела като въззивна инстанция

Год.	Общ брой свършени т.д.	Свършени въззивни т.д.	% от общ брой свършени т.д.	% изменение на в.т. дела 2019г. спрямо предходните 3 год.
2016г.	649	305	47%	+60%
2017г.	744	368	50%	+32%
2018г.	803	418	52%	+17%
2019г.	846	487	58%	100%

През 2019г. намалява относителният дял на свършените въззивни търговски дела до 3 месеца от образуването им – 76% /2018г. – 85%, 2017г. – 76%, 2016г. – 84%/ спрямо общия брой свършени въззивни търговски дела. Показателят е с най – ниски /ведно с този през 2017г./ стойности за анализирания четиригодишен период.

Положителни са данните при свършените въззивни търговски дела със съдебен акт по същество. Те са 90% през 2019г., 93% през 2018г., 92% през 2017г. и 89% през 2016г. от общия брой свършени въззивни търговски дела. Този показател е относително постоянен през последните четири години.

Търговски дела въззивна инстанция, свършени до 3 месеца от образуването им и със съдебен акт по същество

Год.	Общ брой свършени въззивни т.д.	Свършени до 3 месеца от образуването	% от общ бр.свършени въззивни т.д.	Свършени със съд.акт по с-во	% от общ бр.свършени въззивни т.д.
2016г.	305	255	84%	272	89%
2017г.	368	280	76%	339	92%
2018г.	418	357	85%	390	93%
2019г.	487	371	76%	437	90%

От общия брой решени първоинстанционни и въззивни търговски дела, почти всички частни търговски дела са решени в едномесечен срок от образуването им. Голяма част от въззивните търговски дела, също са обявени за решаване в срок до един месец от образуването, но трябва да се отбележи, че след това не всички решения са постановени в срок, 30 дни от последното съдебно заседание. Същото се отнася и за не малка част от първоинстанционните търговски дела.

Вярно е, че броят на делата, чието разглеждане е продължило повече от инструктивния тримесечен срок и онези, по които има забавяне на

постановяване на решението не е много голям, но би следвало за следващата година съдиите да положат усилия тази практика да се преустанови.

Причините за забавяне и проблеми при движението на търговските дела са аналогични, или близки на тези при гражданските дела.

Констатациите са, че делата се отлагат по обективни причини. Като допълнение на казаното до тук, може да се добави, че една от причините за отлагане на делата е **нередовното призоваване**, което пък от своя страна се дължи на затруднения да се призват лица с адрес в отдалечени градове, както и на проблеми при оформяне и връщане на призовки от Кметствата в малките населени места. **Значително е намалял броят на делата, отложени поради заболяване на страните**, или наличие на друга пречка за явяване.

Общ проблем за граждански и търговски дела – първа инстанция е това, че ответниците – физически лица по тези дела не могат да бъдат намерени на посочените в исковите молби адреси, нито на постоянните им адреси, в какъвто случай се налага **назначаването на особен представител** на страната по чл. 47, ал. 6 от ГПК на разноси на ищеца, което пък удължава времето за размяна на книжа, а оттам и висящността на тези дела.

Общовалидни както за 2019г., така и за предишните години, са направените вече констатации за голямо забавяне при процедурата на двойна размяна на книжата между страните по делата, както и че търговските дела, най – вече първоинстанционните такива, стават все по – усложнени от фактическа и правна страна.

Макар че засега само в наказателното правораздаване се говори за дела със значим обществен интерес, **в гражданското и търговско право също има такива дела.** Делата на **КОНПИ**, делата по несъстоятелност, някои имуществени спорове определено са обект на особено внимание от страна на обществото, заради обществената им значимост и подлежат на специален отчет. Разглеждането им се отличава с висока степен на сложност и трудности при събиране на доказателствата, най – вече по допуснатите експертизи, поради значителния обхват на предмета на изследването.

Търговските съдии изпитват сериозни затруднения при намирането на квалифицирани експерти, които да са в състояние да извършат компетентно обследване по сложните съдебно – икономически експертизи, назначавани по тези дела. В тази връзка е нужно да се подчертае **необходимостта от създаване на по – добър модел на национално ниво за подбор и вписване на вещите лица по съдебни райони, за подготовката им като експерти и поддържане нивото на професионалната им квалификация.**

По отношение на **качеството на правораздаване през 2019г. са обжалвани 112 бр. дела, или 13% от общия брой свършени дела / 846 бр./.** С

резултат от обжалване са се върнали 80 бр. дела. Потвърдени са 46 бр., изменени 14 бр. /в т.ч. 1 бр. по обективни причини/ и отменени 18 бр. /2018г. – 32 бр./ съдебни акта /в т.ч. 1 бр. поради обективни причини/. 2 бр. дела не са допуснати до касационно обжалване.

Качество на обжалваните съдебни актове при търговските дела

Брой свърш. дела	Обжалвани дела	% от общ бр. свърш. дела	Върнати от обж.	Потв. съд. акт	Изм. съд. акт	В т.ч. обект. прич.	Отм. съд. акт	В т.ч. обект. прич.	Не доп. до кас. обж.
846	112	13%	80	46	14	1	18	1	2

Заслужава да се отбележи, че макар **основната причина за отмяна на решенията да е била допуснато нарушение на материалния закон, не може да се направи извод за непознаване на законодателството от страна на съдебните състави.** В тази насока категорично говори високият процент на потвърдените съдебни актове, както и фактът, че броят на отменените актове е чувствително по – нисък в сравнение с тези, които са били потвърдени изцяло.

Безспорно е, че **следва да се продължи установената през годините практика на задълбочена предварителна подготовка на делата**, преди да бъдат внесени в съдебно заседание. Това е законово задължение и допринася за пълното изясняване на правния спор, неговата правилна правна квалификация, съответно събиране на доказателства, съотносими към конкретния казус и решаването в разумни срокове.

По отношение на частично отменените съдебни актове характерно е да се отбележи, че отмяната е засегнала обжалваните решения в една незначителна част. Като най-често срещан пример на частично отменени решения, може да се посочат решенията, по които съдът е присъдил определен размер на обезщетение, а въззивната, или касационна инстанция са присъдили различен размер, което е довело до отмяна на решението в отхвърлителната му част.

По – малко са случаите, при които причина за отмяна на съдебни актове /частично, или изцяло/ **е противоречивата съдебна практика** по някои казуси на въззивната, или касационна инстанция. Залегналите в ГПК основания за касационно обжалване и въобще приложното поле на касационното обжалване, доведоха до по – бързо уеднаквяване на съдебната практика, респективно подобряване качеството на съдебните актове. Визираното по – горе е общовалидно както за търговските, така и за гражданските дела.

Отделно от посоченото до тук, като причина за ревизиране на гражданските и търговски съдебни актове на ОС Стара Загора от по – горни инстанции следва да се посочи **динамичното и често несъгласувано законодателство, както и възникващите неясноти при прилагането на процесуалните норми.** Като обективно свидетелство в тази насока са

множеството образувани тълкувателни дела от ВКС по граждански /търговски/ – по процесуални и материално–правни въпроси, както и постановените тълкувателни решения.

4. Движение на наказателните дела. Качество на съдопроизводството

Постъплението на наказателни дела през 2019г. е на нивото на това от 2018г. В сравнение с 2017г. и 2016г. се отчита намаление в постъплението съответно от 16% и 19%.

Свършените през 2019г. наказателни дела са с 5% повече в сравнение с 2018г., с 11% по – малко в сравнение с 2017г. и със 16% по – малко спрямо 2016г.

Аналогични са данните и по отношение на броя наказателни дела за разглеждане в анализирания четиригодишен период /2019г. – 1214 бр., 2018г. – 1197 бр., 2017г. – 1380 бр., 2016г. – 1436 бр./.

Делата за разглеждане през 2019г. са с 1% повече спрямо 2018г., с 12% по – малко спрямо 2017г. и с 15% по – малко спрямо 2016г. В броя постъпили, респективно свършени наказателни дела влизат производствата по искания към съда по ЗСРС.

Брой постъпили, брой свършени и брой нак. дела за разглеждане в ОС Стара Загора за периода 2016г. – 2019г.

Година	Брой постъпили нак. дела	% измен 2019 спр. предх 3г.	Брой нак. дела за разглеждане	% измен 2019 спр. предх 3г.	Брой свършени нак. дела	% измен 2019 спр. предх 3г.
2016г.	1374	-19%	1436	-15%	1368	-16%
2017г.	1312	-16%	1380	-12%	1289	-11%
2018г.	1106	-	1197	+1%	1091	+5%
2019г.	1108	100%	1214	100%	1147	100%

През 2019г. са постъпили 109 бр. НОХД, което е със 7% повече спрямо 2018г. и с 12% повече спрямо 2017г. Спрямо 2016г. постъпилите през 2019г. НОХД са с 21% по – малко /2019г. – 109 бр., 2018г. – 102 бр., 2017г. – 97 бр., 2016г. – 138 бр./.

Данните сочат, че броя на НОХД разглеждани в ОС Стара Загора през последните години е невисок, но определено има разлика в тяхната правна и фактическа сложност. През отчетната 2019г. в съда продължиха да се образуват дела с множество подсъдими, свидетели, вещи лица, с много голям по обем и сложен доказателствен материал, което не позволява голяма част от делата с фактическа и правна сложност да приключат в 3 месечен срок.

Анализът на този процес сочи, че първопричина е непрекъснатото усложняване на разследванията и на престъпната дейност. В голямата си част обвинителните актове са за престъпления извършени в условията на съвкупност от две и повече престъпления. Намалява броят на престъпленията, извършени само от едно лице. Увеличени са делата, по които подсъдимите са повече от двама, както и тези, които предполагат повече от две лица в друго процесуално качество – като частни обвинители и граждански ищци.

Структурата на постъпилите НОХД през 2019г. е най-общо е следната:

- Престъпления против личността: 16 бр
- Престъпления против собствеността: 5 бр.,
- Престъпления против стопанството: 25 бр.,
- Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи: 5 бр.,
- Престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации: 14 бр.,
- Общопасни престъпления: 43 бр.
- Престъпления против отбранителната способност на Републиката – 1 бр.

Постъпили НОХД по видове престъпления

Год.	Врой пост. НОХД	% измен спрямо предх 3г.	П/в личността	Против собствеността	Против стопанството	П/в финансов данъчна и осиг. с-ма	П/в дейност ДООО	Докум. комп. прест.	Общопасни прест.	П/в отбр спос на Р.Б
2016г	138	-21%	16	11	29	14	21	1	46	-
2017г	97	+12%	8	9	18	11	9	-	42	-
2018г	102	+7%	10	21	20	5	9	-	37	-
2019г	109	100%	16	5	25	5	14	-	43	1

През 2019г. е запазена тенденцията за най-голям дял на постъпилите НОХД за общопасни престъпления – 43 бр. или 40% от всички постъпили НОХД, при 36% за 2018г., 43% за 2017г, 33% за 2016г. Статистическите данни показват намаление на постъпилите НОХД за престъпления против собствеността със 76%.

Ръст бележат постъпилите НОХД за престъпления против личността – със 60%, против стопанството - с 25%, против дейността на държавни органи и обществени организации – с 56%, общопасни престъпления – със 16%. На нивото от 2018г. са постъпилите НОХД за престъпления против финансовата, данъчна и осигурителна система.

Вътрешна структура на постъпили НОХД през 2018г. и 2019г.

Видове престъпления по НК	Брой постъпили НОХД през 2018г.	Брой постъпили НОХД през 2019г.	% изменение спр.2018г
Престъпления против личността	10	16	+60%
Престъпления против собствеността	21	5	-76%
Престъпления против стопанството	20	25	+25%
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи:	5	5	-
Престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации	9	14	+56%
Общопасни престъпления	37	43	+16%
Престъпления против отбранителната способност на републиката	-	1	-
Всичко:	102	109	+7%

През изминалата 2019г. 60% от образуваните НОХД са по обвинителен акт и 40% са постъпили в окръжния съд със споразумение. За сравнение постъпилите НОХД по обвинителен акт за 2018г. са 69%, 2017г. са 63%, 2016г. са 68%.

През 2019г. е увеличен броят на сключваните споразумения, като броят е най – голям за последните четири години.

НОХД, постъпили по обвинителен акт и със споразумение

Год.	Общ брой постъпили НОХД	По обвинителен акт	% от общ бр. постъпили НОХД	Със споразумение	% от общ бр. постъпили НОХД
2016г.	138	94	68%	44	32%
2017г.	97	61	63%	36	37%
2018г.	102	70	69%	32	31%
2019г.	109	65	60%	44	40%

Постъпилите ЧНД първа инстанция през 2019г. са на нивото на тези от 2018г., спрямо 2017г. се отчита намаление от 21%, а спрямо 2016г. – намаление от 24%.

В процентно отношение те са: 87% през 2019г., 88% през 2018г. и 2017г. и 87% през 2016г. спрямо общия брой постъпили наказателни дела първа инстанция.

Постъпили ЧНД първа инстанция

Год.	Общ брой постъпили нак. дела първа инст.	Постъпили ЧНД първа инстанция	% от общ брой постъпили нак.д. първа инст.	% изменение на пост. ЧНД 2019г. спрямо предх. 3 г.
2016г.	1083	941	87%	-24%
2017г.	1024	903	88%	-21%
2018г.	819	716	88%	-
2019г.	825	716	87%	100%

Постъпилите през 2019г. 104 бр. ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД /2018г. – 120 бр., 2017г. – 133 бр., 2016г. – 138 бр./ са с 13% по – малко от тези през 2018г., с 22% по – малко от тези през 2017г. и с 25% по – малко спрямо 2016г.

По отношение на частните наказателни дела въззивна инстанция постъплението през 2019г. е със 7% повече спрямо 2018г., с 15% повече спрямо 2017г. и със 17% повече от това през 2016г. /2019г. – 179 бр., 2018г. – 167 бр., 2017г. – 155 бр., 2016г. – 153 бр./.

Следва да се има предвид обаче, че за въззивна проверка в Окръжния съд постъплението е основно от дела с фактическа и правна сложност, както и такива с противоречиви още от досъдебното производство доказателства, които не са позволили срочното им приключване.

Постъпили ВНОХД, ВНЧХД, ВАНД и ВЧНД

Год.	Общ брой постъпили ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД	% изменение на дела 2019г. спрямо предх. 3 год.	Общ брой постъпили ВЧНД	% изменение на дела 2019г. спрямо предх. 3 год.
2016г.	138	-25%	153	+17%
2017г.	133	-22%	155	+15%
2018г.	120	-13%	167	+7%
2019г.	104	100%	179	100%

Свършените през 2019г. НОХД бележат увеличение спрямо 2018г. със 17%, броят и е съизмерим с този през 2017г. и със 16% по – малък спрямо 2016г. /2019г. – 110 бр., 2018г. – 94 бр., 2017г. – 111 бр., 2016г. – 124 бр./.

Коментираните статистически показатели са относими към направения в предходните години извод, че и през 2019г. наказателните дела /като цяло/ са се движили по оста “не много като брой, но с увеличена фактическа сложност”. Сред първоинстанционните дела преобладават тези, по които са

обвинени повече от едно лице, или в различни форми на многоепизодна престъпна дейност.

Детайлният анализ на разкритата престъпност /изключвайки общоопасните, които традиционно са най – много/ не дава предимство на определен вид дела.

Свършени НОХД по видове престъпления

Год.	Общ брой НОХД	% измен 2019 спр предх 3г.	П/в лично-стга	П/в собствеността	П/в стопанството	Против финанс. данъчна осиг с-ма	Против дейност ДООО	Докум. комп. прест.	Против общ. спо-койствие	Общоопасни престъпл	П/в отбр спос на Р.Б
2016г	124	-11%	12	10	27	12	20	-	1	42	-
2017г	111	-	7	11	21	15	12	1	-	44	-
2018г	94	+17%	10	20	21	3	9	-	-	31	-
2019г	110	100%	15	6	23	8	15	-	-	42	1

- Престъпления против личността: 15 бр.
- Престъпления против собствеността: 6 бр.
- Престъпления против стопанството: 23 бр.
- Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи: 8 бр.
- Престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации: 15 бр.
- Общоопасни престъпления: 42 бр.
- Престъпления против отбранителната способност на Републиката – 1 бр.

Вътрешната структура за броя свършени НОХД /аналогично на постъпилите/ сочи за известни промени през годините.

Запазва се тенденцията за най-голям дял на свършените НОХД за общоопасни престъпления – 42 бр. или 38% от всички свършени НОХД /33% за 2018г., 40% за 2017г., 34% за 2016г./.

Аналогично на постъплението статистическите данни показват **увеличение на свършените НОХД както следва:** за престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи – 2,7 пъти, против дейността на държавни органи и обществени организации – със 67%, общоопасни престъпления – с 35%, против личността – с 50%, против стопанството – с 10% **Намаление бележат свършените НОХД за престъпления против собствеността – със 70%.**

Вътрешна структура на свършени НОХД през 2018г. и 2019г.

Видове престъпления по НК	Брой свършени НОХД през 2018г.	Брой свършени НОХД през 2019г.	% измен. спр. 2018г
Престъпления против личността	10	15	+50%
Престъпления против собствеността	20	6	-70%
Престъпления против стопанството	21	23	+10%
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи:	3	8	2.7 пъти
Престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации	9	15	+67%
Общопасни престъпления	31	42	+35%
Престъпления против отбранителната способност на републиката	-	1	-
Всичко:	94	110	+17%

По отношение на НОХД, интерес представляват не само броят свършените през отчетната година, **но и на делата с наказана престъпност /влязла в сила присъда или споразумение/.**

Констатираното вече увеличаване на фактическата и правна сложност на НОХД рефлектира особено осезателно на този показател. Делата с висока фактическа и правна сложност, в частност тези с обществен и медиен интерес, почти на 100% се обжалват на въззивна и касационна инстанция и то нееднократно. **През 2019г. се наблюдава увеличение спрямо предходната година в този показател: 84% дела с наказана престъпност спрямо постъпилите НОХД. /2018г. – 76%, 2017г. – 92%, 2016г.- 70%/ и 84% дела с наказана престъпност спрямо свършените НОХД /2018г. – 83%, 2017г. – 80%, 2016г.- 78%/**

НОХД с наказана престъпност в ОС Стара Загора

Год.	Общ брой постъпили НОХД	Общ брой свършени НОХД	Общ бр. дела с наказана престъпност	% дела наказана престъпност към постъп. НОХД	% дела наказана престъпност към свърш. НОХД
2016г.	138	124	97	70%	78%
2017г.	97	111	89	92%	80%
2018г.	102	94	78	76%	83%
2019г.	109	110	92	84%	84%

Тенденцията за относително нисък брой дела с наказана престъпност се наблюдава за страната като цяло. През 2016г. в Р. България са свършени

2665 НОХД, тези с наказана престъпност са 1680 бр., или **63%**. /ОС Стара Загора – **78%**/. През 2017г. в Р. България са свършени 2647 НОХД, тези с наказана престъпност са 1617 бр., или **61%**. /ОС Стара Загора – **80%**/ През 2018г. в Р. България са свършени 2589 НОХД, тези с наказана престъпност са 1752 бр., или **68%**. /ОС Стара Загора – **83%**/..

През I полугодие на 2019г. в Р. България са свършени 1429 НОХД, тези с наказана престъпност са 889 бр., или **62%**. /ОС Стара Загора – **77%**/. Визираните стойностите за ОС Стара Загора, посочени в таблицата по – долу, са значително над средните за страната.

НОХД с наказана престъпност в ОС Стара Загора и Р. България

Год.	ОС Стара Загора			Република България		
	Общ брой свършени НОХД	Брой дела с наказана престъпност	% дела наказана престъпност към свърш. НОХД	Общ брой свършени НОХД	Брой дела с наказана престъпност	% дела наказана престъпност към свърш. НОХД
2016г.	124	97	78%	2665	1680	63%
2017г.	111	89	80%	2647	1617	61%
2018г.	94	78	83%	2589	1752	68%
Иполуг 2019г.	53	41	77%	1429	889	62%

Намалява броят на свършените НОХД до три месеца от образуването им: /2019г. – 79%, 2018г. – 85%, 2017г. – 78%, 2016г. – 84%/. Две са предпоставките за по – бързото приключване на НОХД:

- Приключване на делото със споразумение
- Приключване на делото по съкратено съдебно производство

Намалява и броят на НОХД, приключили през 2019г. с присъда /44% през 2019г., 48% през 2018г. и 2017г. и 42% през 2016г./

НОХД, свършени до 3 месеца от образуването им и с присъда

Год.	Общ брой свършени НОХД	Свършени до 3 месеца от образуването	% от общ бр. свършени НОХД	НОХД свършени с присъда	% от общ бр. свършени НОХД
2016г.	124	104	84%	52	42%
2017г.	111	87	78%	53	48%
2018г.	94	80	85%	45	48%
2019г.	110	87	79%	48	44%

Статистическите данни за 2019г. показват, че от 110 бр. свършени НОХД едва 48 бр. /44%/ са приключили с присъда, 51 бр. са приключили със споразумение и 11 бр. НОХД са прекратени и върнати за доразследване. Не е

малък и броят на делата, приключили по съкратеното съдебно производство. **И въпреки това намалява броят на делата приключили до 3 – месеца от образуването им /2018г. – 85%, 2019г. – 79%/.** Очевидно и други фактори /промените в законодателството, усложнена фактическа и правна сложност на делата/ оказват влияние за по – бавното съдопроизводство. През 2020г. наред с причините за отмяна на съдебните актове от по – горна инстанция ще бъдат анализирани и тези причини.

През 2019г. намалява процентът на приключилите НОХД по съкратеното съдебно производство - 50% /2016г. – 56%, 2017г. - 51%, 2018г. – 69%, 2019г. – 50%/.

Установеният процесуален ред представлява отклонение от стандартния модел на наказателния съдебен процес. **Въвеждането на диференцираната процедура целеше облекчаване на съдебната система и ефективно използване на нейните ресурси чрез спестяване на процесуални усилия, финансови средства и време.** То осигуряваше ускоряване на процеса и приключването му в разумни срокове в съответствие с изискванията на чл. 6, т. 1 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧОС) и чл.22 НПК.

НОХД, свършени по съкратено съдебно производство

Год.	Общ брой свършени НОХД	НОХД свършени с присъда	НОХД свършени по съкратено съдебно производство	% от общ брой свършени НОХД с присъда
2016г.	124	52	29	56%
2017г.	111	53	27	51%
2018г.	94	45	31	69%
2019г.	110	48	24	50%

С промените в НПК от 22.10.2019г. съкратено съдебно следствие в случаите по чл. 371, т. 2 не се допуска при умишлено причиняване на смърт.

До колко, обаче, засилването на наказателната репресия би дало реални резултати от гледна точка на превенцията на подобни жестоки престъпления? Дали няма да се нарушат международни ангажименти на Република България, които да доведат до допълнителна финансова тежест? Ще се засегнат ли основни човешки права и принципи на наказателното право с направените промени в НПК? Какви са психологическите последици от завишаването на наказателната репресия за осъдените? Очакват ли се промени при целите на наказанието според действащия НК? На всички тези въпроси, които си

поставяме, времето и практиката по правоприлагането на закона ще дадат отговор.

По отношение на броя **НОХД, свършени със съдебен акт по същество** данните са **относително стабилни**, като се отчита ръст през 2019г.: 82% за 2016г. и 2017г., 83% за 2018г. и 90% за 2019г. спрямо общия брой свършени НОХД.

По данни на ВСС за 2016г. от свършените 2665 бр. НОХД, 274 бр. /10%/ са прекратени и върнати за доразследване /ОС Стара Загора – 15%/. За 2017г. от свършените 2647 бр. НОХД, 189 бр. /7%/ са прекратени и върнати за доразследване /ОС Стара Загора – 13%/. За 2018г. от свършените 2589 бр. НОХД, 228 бр. /9%/ са прекратени и върнати за доразследване /ОС Стара Загора – 12%/.

За първото полугодие на 2019г. 10% от свършените НОХД в Р. България /11% в ОС Стара Загора/ са прекратени и върнати за доразследване. /за цялата 2019г. – 10%/.

Очевидно работата на наказателните съдии, съвместно с ОП Стара Загора в тази насока дава добри резултати.

НОХД, свършени със съдебен акт по същество

Год.	Общ брой свършени НОХД	НОХД свършени със съдебен акт по същество /присъда и споразумение/	% от общ брой свършени НОХД
2016г.	124	101	82%
2017г.	111	91	82%
2018г.	94	78	83%
2019г.	110	99	90%

Малък е броят на постановените оправдателни присъди: 2016г. – 2 бр., 2017г. – 1 бр. и 2018г. – 1 бр. 2019г. – няма постановени оправдателни присъди.

От общо свършените през четирите години 439 бр. НОХД /за четирите години/, 4 бр. са приключили с оправдателна присъда или 0.9%, като 2 бр. са потвърдени, 1 бр. – отменена, 1 бр. отменена по обективни причини /смърт на подсъдимата/.

Причините за постановяване на оправдателни присъди могат да се обобщят: Несъставомерност на деянието, за което е внесен обвинителен акт, липса на доказателства, обосноваващи осъдителен съдебен акт по несъмнен начин.

НОХД, свършили с оправдателна присъда

Год.	Общ брой свършени НОХД	Общ бр. оправдат присъди	Текст от НК	Резултат от обжалването	% от общ бр.свърш. НОХД
2016г	124	2	Чл. 282, ал.2 НК Чл. 255, ал.3 НК /оправдателна относно единия от тримата подсъдими/	Отменена Потвърдена в оправдателната част	1.61%
2017г	111	1	Чл. 282, ал.2 НК	Отменена по обективни причини	0.9%
2018г	94	1	Чл.304а, чл.304, ал.1 НК	Протестирана Потвърдена	1.06%
2019г	110	-	-	-	-
Общо	439	4			0.9%

От съдените 108 лица през 2019г. са осъдени 108.

Най-масовото наказание е “лишаване от свобода до три години” – 77 лица, от които 55 лица при условията на чл.66 НК /т.н. условно/, след това “над три до десет години лишаване от свобода” – 17 лица, “над десет до тридесет години” – 3 лица и други наказания – 11 лица. През 2019г. няма лица осъдени на доживотен затвор и доживотен затвор без замяна.

Съдени и осъдени лица за периода 2016г. – 2019г.

Год.	Съдени	Осъдени	До 3 години		Над 3 до 10	Над 10 до 30	Доживот затвор	Без замяна	Други
			Общо	В т.ч .усл.					
2016г	115	112	85	63	15	3	-	-	9
2017г	106	105	85	67	16	-	-	-	4
2018г	100	99	70	51	21	4	-	-	4
2019г	108	108	77	55	17	3	-	-	11

Причините за отлагане на наказателните дела са в две константни категории:

- за събиране на нови доказателства;
- нередовно призоваване на подсъдими, свидетели и вещи лица;

Първата категория причини намира обяснението си в усложняването на делата от фактическа и правна страна. Тук е мястото да

Отчетен доклад на Старозагорски съдебен район за 2019 година

се отбележи, че значителен брой от отложените дела са във връзка с назначени експертизи.

Нередовността на призоваването е втора по значимост причина за отлагането на делата. За преодоляването ѝ съдиите в наказателно отделение извършват непрекъснат контрол по връчването на призовки и съобщения. Стриктно се спазват и изискванията на ПАС, като съдебната администрация извършва необходимото по своевременното и точно връчване на съобщенията. Въпреки това има една категория обективни причини, които не могат да се преодолеят, поради липсата на пълна база данни, относно актуалното местоживее на призоваваните лица и съответната гранична статистика. Като цяло няма констатация съдиите да са отлагали делата без наличие на конкретна и основателна към момента на отлагането на делото причина.

Често срещан проблем при обвинителните актове е, че в техните приложения се включват свидетели, които ще установяват едни и същи фактически обстоятелства, или техните показания са напълно ненужни, тъй като се отнасят до обстоятелство, за което има други доказателства, или пък не са свързани с предмета на доказване.

Често тези свидетели са от други населени места и трябва да се изплатят пътни разноски, или заседанието е през работното им време и следва да се изплати възнаграждение. **Немалък е проблемът с вещите лица, които не рядко са от други градове и следва да се заплатят командировъчни разходи.**

Отново трябва да се отбележи необходимостта от допълнителни усилия – освен за проверка на върнатите в цялост призовки по делата и за **навременна реакция.** Така например –връчване на книжа на подсъдим, чрез роднини, близки, месторабота, мобилни телефони и др., обявяване на ОДИ на свидетели с мярка “установяване на местоживее”, регулярна проверка на делата по връчването на призовките–както от страна на деловодителя, така и на секретаря, а също и на докладчика по делото.

Разбира се, това следва да се извършва не само непосредствено преди съдебното заседание, а и значително преди него, за да има достатъчно възможност да се издири и установи лице, за което се знае, че е с променен, но установим адрес. Така, с повече ангажирани усилия – и на съда, и на служителите, ще се стигне до намаляване на броя на отложените дела.

Голям е броят на отложените дела по молба на страната, като най-честа причина за това–ангажимент на защита, или представен болничен лист. Съдиите са предприемали необходимите мерки за дисциплиниране страните в процеса, съобразно предвидените в законодателството разпоредби, както и чрез налагане на глоби.

Свършените през 2019г. ЧНД първа инстанция са с 1% повече спрямо 2018г. и съответно с 20% и 24% по – малко в сравнение с 2017г. и 2016г. Като процентно отношение те са 87% през 2019г., 86% през 2018г., 89% през 2017г., 88% през 2016г. спрямо общия брой свършени наказателни дела първа инстанция.

Трябва да се отбележи, че през последните години **трудността на два вида ЧНД непрекъснато се повишава.**

Конкретно произнасянето по **основателността на прекратяването на наказателното производство** изисква задълбочено проучване на големи по обем досъдебни производства и решаване на редица правни проблеми.

Свършени ЧНД първа инстанция

Год.	Общ брой свършени нак. дела първа инст.	Свършени ЧНД първа инастанция	% от общ брой свършени нак.д. първа инст.	% изменение на свърш. ЧНД 2019г. спрямо предх. 3 г.
2016г.	1068	941	88%	-24%
2017г.	1015	900	89%	-20%
2018г.	828	712	86%	+1%
2019г.	829	719	87%	100%

Анализът на **срочността в производствата по чл. 243 от НПК** през последните четири години показва, че тези дела в сравнително нисък процент покриваха в предходните години **закононото изискване за произнасяне в 7–дневен срок.** Нормално след промените /от 05.11.2017г./ в НПК този срок вече е 30 дневен.

Както вече беше казано, това са дела, усложнени от фактическа и правна страна и със значителен обем доказателствен материал, запознаването и проучването на които отнема продължително време. Още повече, че се касае за проверка на прокурорски актове, с които се слага край на наказателното производство и това изисква много внимателно и задълбочено запознаване с доказателствения материал по делото.

Не следва да се пренебрегват и **свършените дела по чл.64 и чл.65 от НПК.** Те също съдържат голям по обем доказателствен материал, който подлежи на щателно проучване и произнасяне в изключително кратки срокове.

Свършените през 2019г. 125 бр. ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД са с 19% повече от свършените през 2018г., на нивото на свършените през 2017г. и с 13% по – малко от свършените през 2016г. /2019г. – 125 бр., 2018г. – 105 бр., 2017г. – 123 бр., 2016г. – 144 бр./.

Свършените частни наказателни дела въззивна инстанция през 2019г. са с 22% повече от тези през 2018г., с 28% повече спрямо 2017г. и с 24% повече спрямо 2016г. /2019г. – 193 бр., 2018г. – 158 бр., 2017г. – 151 бр., 2016г. – 156 бр./

Свършени ВНОХД, ВНЧХД, ВАНД и ВЧНД

Год.	Общ брой свършени ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД	% изменение на свърш. дела 2019г. спрямо предх. 3 г.	Общ брой свършени ВЧНД	% изменение на пост. ЧНД 2019г. спрямо предх. 3 г.
2016г.	144	-13%	156	+24%
2017г.	123	-	151	+28%
2018г.	105	+19%	158	+22%
2019г.	125	100%	193	100%

Данните показват, че съдиите от наказателно отделение полагат усилия за приключване на въззивните дела в разумни срокове. По дела с фактическа и правна сложност се налага въззивната инстанция да събира и проверява доказателства, да се назначават експертизи. Статистическите данни дават основание да се направи извод, че въззивните наказателни дела се решават относително бързо, за което допринася и създадената организация за разглеждането им.

Анализираните по – горе резултати, както по отношение на първоинстанционните, така и по отношение на въззивните наказателни дела, говорят за постигнати добри бързина и ефективност в работата на съда. Проблемът с бързината на процесите е до голяма степен преодолян и усилията следва да се насочат към повишаване на качеството на правораздаване. Задълбоченото проучване на делата откъм доказателствен материал, улеснява съда в хода на съдебното следствие за попълване на делото от необходимите доказателства, а от друга страна позволява своевременно пресичане на опитите за отлагане на делата. Под задълбочена предварителна подготовка обаче следва да се има предвид и усвояване и осъвременяване на специализираните познания, адекватни на съвременната престъпност.

По отношение качеството на правораздаването.

През 2019г. са обжалвани 62 бр. наказателни дела, или 5% от общия бр. свършени дела /1147 бр./. С резултат от обжалване са се върнали 55 дела: потвърдени са 35 бр., изменени – 12 бр. и отменени – 8 бр. дела, в т.ч. 1 бр. по обективни причини /2018г. – 15 бр./.

И през 2019г. продължи практиката да се прави подробен анализ на всяко едно от делата върнати за ново разглеждане от ПАС и ВКС на общо събрание на съдиите от наказателната колегия. Без да се игнорира

инстанционния контрол, се извършва анализ на всеки един от отменените съдебни актове, който се обсъжда на общо събрание на съдиите от наказателното отделение.

Качество на обжалваните съдебни актове при наказателните дела

Общ бр свърш. дела	Обжалвани дела	% от общ бр. свършени дела	Върнати от обж.	Потв. съдебен акт	Изм. съдебен акт	В т.ч. обект. прич.	Отм. съдебен акт	В т.ч. обект. прич.
1147	62	5%	55	35	12	-	8	1

Резултатите от цялостната дейност сочат, че съдиите в наказателно отделение на ОС Стара Загора **притежават добър професионален опит и знания**, работят с чувство за отговорност, като добросъвестно изпълняват задълженията си. **През 2020г. следва да се обърне още внимание върху качеството на постановените съдебни актове**, тъй като то е основен показател за ефективната работа на съдилищата.

През 2019г. са образувани общо 275 бр. ЧНД по искания за използване на СРС. Дадени са 271 бр. разрешения за използване на СРС и са постановени 4 бр. отказа. Изготвените веществени доказателствени средства /ВДС/ и получени в съда през отчетната 2019г. са 30 бр.

Брой разрешения за СРС

Година	Брой дадени разрешения за използване на СРС	% изменен. 2019г. спрямо предх. 3 г.	Брой изготвени и получени ВДС екз. № 1	% изменен. 2019г. спрямо предх. 3 г.
2016г.	385	-30%	52	-42%
2017г.	320	-15%	71	-58%
2018г.	259	+5%	32	-6%
2019г.	271	100%	30	100%

6. Обобщени изводи за дейността на ОС Стара Загора

Разглеждайки дейността на съда като цяло, могат да се направят следните обобщени изводи:

6.1 Броят на делата, свършени в тримесечен срок и на тези, приключили със съдебен акт по същество запазва относително постоянно за анализирания период. Окръжните съдилища /за разлика от районните и апелативните/ разглеждат дела първа и въззивна инстанция.

Многократно вече е коментирана увеличаващата се фактическа и правна сложност на първоинстанционните дела, усложнената процедура по размяна на книгата. Вече коментирах, че не само в наказателното правораздаване се

говори за дела със значим обществен интерес, в гражданското и търговско право също има такива дела.

**Свършени дела в ОС Стара Загора и Р. България
в 3 – месечен срок и със съдебен акт по същество**

Година	ОС Стара Загора		Република България	
	% дела в 3 – месечен срок	% дела със съд. акт по същество	% дела в 3 – месечен срок	% дела със съд. акт по същество
2016г.	87%	88%	78%	87%
2017г.	87%	87%	77%	86%
2018г.	86%	87%	79%	84%
I полуг. 2019г	87%	89%	78%	84%

Позитивен е фактът, че показателите на ОС Стара Загора са значително по – високи от средните за страната по отношение на делата, свършени в тримесечен срок. /2018г.: ОС Стара Загора – 86% , Р. България – 79%/.

По отношение на делата, свършени със съдебен акт по същество данните на съда са също над средните за страната /2018г.: ОС Стара Загора – 87%, Р. България – 84%/.

През I полугодие на 2019г. показателят на ОС Стара Загора са още по – добри: 87% в 3 – месечен срок /78% за страната/, 89% със съдебен акт по същество /84% за страната/.

6.2 Не висок е броят на останалите несвършени дела в края на отчетния период. Анализ на статистическите показатели за ОС Стара Загора и страната показва, че показателите на ОС Стара Загора са много стабилни /2016г. – 13%, 2017г. – 16%, 2018г. – 16%/ и значително по – ниски от тези за страната /2016г. – 21%, 2017г. – 20%, 2018г. – 22%/

**Бр. дела за разглеждане и бр. висящи дела
в ОС Стара Загора и Р. България**

Година	ОС Стара Загора			Република България		
	Бр. дела за разгл.	Бр.висящи дела	% висящи към дела за рагл.	Бр. дела за разгл.	Бр.висящи дела	% висящи към дела за рагл.
2016г.	3146	420	13%	116722	24434	21%
2017г.	3323	524	16%	113270	22517	20%
2018г.	3099	511	16%	107530	23709	22%
I полуг.2019г	1930	533	28%	66894	23628	35%

През I полугодие на 2019г. показателя на ОС Стара Загора са също много по – добри - 28% към делата за разглеждане са висиящи в края на полугодieto /35% за страната/.

6.3 Анализът на статистическите данни показва, че за ОС Стара Загора е налице относително нисък процент на броя обжалвани към свършени дела, както и че стойностите на показателите за съда са значително по – ниски от тези за страната - 12% за 2016г., 14% за 2017г. и 13% за 2018г. от свършените дела през 2016г., 2017г. и 2018г. са обжалвани, в страната: 2016г. и 2017г. – 19%., 2018г. – 18%. Аналогични са и данните за първото полугодие на 2019г.:11% за ОС Стара Загора, 17% за страната.

**Бр. обжалвани и протестирани дела
в ОС Стара Загора и Р. България**

Година	ОС Стара Загора			Република България		
	Брой свърш. дела	Брой обжалв. дела	% обжалв. към свърш дела	Брой свърш. дела	Брой обжалв. дела	% обжалв. към свърш дела
2016г.	2726	316	12%	93288	17571	19%
2017г.	2799	397	14%	90753	16867	19%
2018г.	2588	326	13%	83821	15257	18%
I полуг.2019г.	1397	159	11%	43266	7537	17%

6.4 През 2018г. са върнати от горната инстанция с отменени решения **общо 41 броя** /2018г. – 68 бр., 2017г. – 63 бр., 2016г. – 48 бр./ дела от всички отделения на съда, в т.ч. **2 бр.** /2018г. – 2 бр., 2017г. – 4 бр., 2016г. – 3 бр./ по обективни причини.

Процентът на отменените съдебни актове към общия брой върнати дела е най – нисък за последните четири години: 2019г. – 15.53% /2018г. – 22.37%, 2017г. – 20.32%, 2016г. – 16.90%/. През 2019г. е занижен процентът на потвърдените актове спрямо 2018г. и същевременно е най – нисък за последните четири години /2019г. – 44.32%, 2018г. – 47.37%, 2017г. – 48.06%, 2016г. – 51.76%/.

През 2019г. в ОС Стара Загора 59 бр. въззивни граждански и търговски дела, или 22% от върнатите от обжалване дела / 264 бр./ не са допуснати до касационно обжалване. През 2018г. в ОС Стара Загора 50 бр. въззивни граждански и търговски дела, или 16% от върнатите от обжалване дела / 304 бр./ не са допуснати до касационно обжалване. През 2017г. в ОС Стара Загора 53 бр. въззивни граждански и търговски дела, или 17% от върнатите от обжалване дела / 310 бр./ не са допуснати до касационно обжалване. През 2016г. в ОС Стара Загора 53 бр. въззивни граждански и

търговски дела, или **19%** от върнатите от обжалване дела /284 бр./ не са допуснати до касационно обжалване. **2019г. е с най – голям брой дела недопуснати до касационно обжалване**

Качество на правораздаването в ОС Стара Загора

Год.	Общ брой върнати дела	Общ брой отменени съд. актове	% отменени съд. актове към бр. върнати дела	Общ брой потвърдени съд. актове	% потвърдени съд. актове към бр. върнати дела
2016г.	284	48	16.90%	147	51.76%
2017г.	310	63	20.32%	149	48.06%
2018г.	304	68	22.37%	144	47.37%
2019г.	264	41	15.53%	117	44.32%

Не е малък и броят на делата, при които касационната жалба е оставена без разглеждане, като процесуално недопустима.

Показателите по отношение на броя отменени дела на трите отделения през 2019г. са с големи амплитуди: С най – нисък процент на броя отменени дела към общия брой върнати такива е гражданско отделение – 12% /2018г. – 16%/, с малка разлика следва наказателно отделение – 14.5% /2018г. - 20.8%/ и търговско отделение – 22.5% /2018г. - 32%/. Показателен е фактът, че и при трите отделения процентът на отменени съдебни актове през 2019г. е значително по – нисък в сравнение с 2018г.

По отношение на потвърдените съдебни актове за 2019г. данните са следните: наказателно отделение – 64% /2018г. - 61%/, търговско отделение – 58% /2018г. - 52%/ и гражданско отделение – 28% /2018г. - 36%/. Ще отбележа, че данните за гражданско отделение са несъпоставими с тези на търговско и наказателно отделения, тъй като обективно голям брой граждански дела /44%/ са с резултат “недопуснати до касационно обжалване“ /2.5 % за търговските дела/. Констатирах вече, че през 2019г. броят им е завишен.

Анализът на върнатите от въззивна и касационна инстанция дела дава основание да се посочат няколко основни причини, станали повод за отмяна, или обезсилване на съдебните актове на ОС Стара Загора като първа инстанция.

–Недостатъчна задълбоченост при проверка редовността на исковата молба и наличието на останалите процесуални предпоставки за допустимостта на предявения иск. В тази връзка следва да се отбележи, че има констатирани и случаи на допуснато изменение на иска под формата на “уточняване на исковата молба” пред въззивната инстанция, което е довело до

произнасяне по непредявен иск от ОС Стара Загора като първа инстанция и в резултат – до обезсилване на постановения съдебен акт от въззивната инстанция.

– **Неправилна правна квалификация на спорното материално право и липса на разпределение на доказателствената тежест в доклада по делото /често и непълен доклад/.**

– **Неправилно тълкуване и прилагане на материалноправните норми при решаването на спора.**

6.5 По отношение на работата на трите отделения в съда /наказателно, търговско и фирмено и гражданско/ могат да се направят следните обобщени изводи:

– **по отношение на гражданските дела**

През 2019г. са свършени общо 797 граждански дела, от които 668 бр. /84%/ със съдебен акт по същество и 712 бр. /89%/ в тримесечен срок. С най – добри показатели са: бр. свършени дела – съдия Мариана Мавродиева /136 бр./, съдия Веселина Мишова /129 бр./, бр. свършени до 3 месеца дела – съдия Атанас Атанасов /96.03%/, съдия Даниела Телбизова /94.38%/ и бр. дела, свършени със съдебен акт по същество – съдия Даниела Телбизова /91%/ и съдия Веселина Мишова 90.70%. Без отменени съдебни актове е съдия Атанас Атанасов и съдия Мариана Мавродиева. С най – малко висящи дела в края на отчетния период /6 бр./ е съдия Даниела Телбизова.

– **по отношение на търговските и фирмени дела**

През годината в Търговско отделение са свършени 852 бр. търговски и фирмени дела, от които 725 бр. /85 %/ със съдебен акт по същество и 611 бр. /72 %/ в тримесечен срок. С най – добри показатели са: бр. свършени дела – съдия Анна Трифонова /151 бр./ и съдия Румяна Бончева /149 бр./. Посочените съдии са с най – голям брой свършени дела през 2019г. в ОС Стара Загора. Брой свършени до 3 месеца дела – съдия Христо Симитчиев /81.90%/ и брой дела, свършени със съдебен акт по същество – съдия Румяна Танева /89.44%/ и съдия Христо Симитчиев /87.93%/. С най–малко отменени съдебни актове /2 бр./ са: съдия Димитър Христов, съдия Анна Трифонова и съдия Румяна Бончева, а с най – малко висящи дела в края на отчетния период са съдия Димитър Христов /38 бр./.

– **по отношение на наказателните дела**

През годината в Наказателно отделение са свършени 1147 бр. наказателни дела, от които бр. 1047 /91 %/ със съдебен акт по същество и 1037 бр. /90 %/ в тримесечен срок. С най – добри показатели през 2019г. са:

бр. свършени дела – съдия Тоньо Тонев /132 бр./ и съдия Татяна Гьонева /132 бр./, **брой дела, свършени до 3 месеца** – съдия Соня Каменова /96.75 %/ и съдия Красимира Дончева /93.64 %/, **брой дела със съдебен акт по същество** – съдия Ива Стефанова /90.43 %/ и съдия Татяна Гьонева /90.98%/. **Без отменени съдебни актове** е съдия Соня Каменова. С най– малко висящи дела в края на отчетния период е съдия Соня Каменова /2 бр./.

6.6. На основание чл. 58 от ЗСВ и приетия план за провеждане на комплексна планова проверка от ИВСС на съдилищата, прокуратурите и следствените отдели към окръжните прокуратури за 2019г., както и на Заповед № ПП-01-57 от 24.09.2019г. на главния инспектор се извърши комплексна планова проверка на ОС Стара Загора, наказателно отделение по следните въпроси:

- организация на административната дейност на съда;
- организацията по образуването на делата и спазването на разпоредбата на чл.80 от Правилника за администрацията на съдилищата (ПАС);
- деловодни книги;
- срочност на разглеждане на делата и срокове за изготвяне на мотивите на присъдите, на решенията и на определенията;
- върнати за допълнително разследване дела - причини и основания; спрени наказателни дела;
- общи данни за постъпилите и решени дела от всеки съдия; потвърдени, изменени и отменени съдебни актове;
- оправдателни присъди;
- общ контрол - извършени проверки от Апелативен съд Пловдив.

Периодът за извършване на проверката беше от 07.10.2019г. до 11.10.2019г.

Проверката констатира:

1. В съда е създадена добра организация на административната дейност. Процесът на обслужване на гражданите е оптимизиран. Интернет страницата се актуализира ежедневно, като предоставя необходимата информация за графика на съдебните заседания и за постановените съдебни актове, подлежащи на публикуване. Достъпът до нея се извършва без необходимост от регистрация.

2. Деловодните книги за наказателните дела за 2017г. и 2018г. са по утвърден образец и са водени съгласно изискванията на ПАС. Системно е извършвана проверка на тези, за които това е предвидено. Не са установени пропуски при попълването им. Всички книги са приключени по надлежния ред.

3. Протоколите от избор на докладчик по чл. 9 от ЗСВ са приложени по

всички дела. Протоколите от избор на съдебни заседатели по делата неправилно са озаглавени „протокол за избор на докладчик”.

4. Съдържанието на разпорежданията отговаря на изискванията на чл.248 от НПК, съответно на чл.247а, ал.2 НПК (обн. ДВ., бр. 63 от 04.08.2017 г., в сила от 05.11.2017 г.). При провеждане на разпоредително заседание се обсъждат всички въпроси по чл.248, ал.1 НПК.

5. В диспозитивите на присъдите неправилно се описват подробни фактически обстоятелства, които са задължителна част от мотивите и са извън кръга на предвидените в чл.305, ал.4 НПК.

6. Образуване, движение и приключване на делата.

6.1 Книжата, по които се образуват наказателни дела, се докладват на председателя на съда в срока по чл. 35, ал.4 от ПАС. Разпределението се извършва електронно на принципа на случайния подбор и съобразно утвърдените и действащи в съда правила. През проверявания период не бяха констатирани нарушения. Чрез използваната програма е осигурено сравнително равномерно натоварване на съдиите.

6.2 Призовките и съобщенията се изготвят и изпращат своевременно в срок до 3 дни съгласно чл.55, ал.1, т.10 ПАС. Постъпилите по делата молби и книжа се докладват на съдията - докладчик в деня на завеждането или най-късно на следващия ден. Върнатите призовки и съобщения се докладват своевременно. Преписи от постановените съдебни актове се изпращат до 3 дни от обявяването им. Преписите от жалби/ протести и писмата до различните институции се изпращат до 3 дни от постановяване на разпореждането на съдията-докладчик.

Делата се подреждат по предвидения в ПАС ред и върху кориците на папките се отбелязва наименованието на съда, номера, предмета, страните по делото, датата на образуване и приключване, съдията - докладчик, датите на съдебните заседания. По делата се поставят стикери, удостоверяващи броя на книгата, които съдържат.

7. Не бяха констатирани нарушения по образуването, насрочването, разглеждането на делата и постановяването на съдебните актове в производствата по глава XXXIV, раздел I от НПК „Прилагане на принудителни медицински мерки. Реабилитация”. По делата, образувани по реда на чл. 64 и чл. 65 НПК — по искане за вземане на мярка за неотклонение задържане под стража или за нейното изменение, се спазват установените в НПК срокове.

8. Не всички дела, образувани по реда на чл. 243, ал. 4 (съответно ал.5 от 05.11.2017 г.) и на чл.243, ал.7(съответно ал.8 от 05.11.2017 г.) от НПК, са разглеждани в предвидения срок.

9. Спазени са материално-правните и процесуално-правните

предпоставки за провеждането на диференцираните процедури. Не бяха констатирани нарушения по образуването, движението и реда за разглеждане на делата по глава XXVII НПК, гл. XXVIII НПК и по гл. XXIX НПК.

10. При проверка на предоставените дела се констатира, че неправилно след прекратяване на съдебното производство на прокурора се изпращат само досъдебното производство и препис от определението на съда, а не и делото.

11. Делата се насрочват в сроковете, предвидени в чл. 252/ чл.247а, ал. 2, т.1 от НПК и чл.252, ал. 2 НПК (след 05.11.2017 г.).

12. При отлагане делата се насрочват в срока по чл. 271, ал. 10 НПК.

13. През 2017г. са спрени 2 дела на основание чл.290, ал.1 вр чл.25, т.1, предложение второ НПК.

14. По 15 дела е възобновено съдебното следствие за събиране на доказателства.

15. Поради изтекла абсолютна погасителна давност за наказателно преследване е прекратено наказателното производство по две дела.

16. Преобладаващият брой от съдебните актове са обявявани в сроковете, предвидени в чл. 308, ал.1 и ал. 2 НПК и чл. 340, ал. 1 от НПК.

17. От изложените данни се констатира относително постоянен процент на потвърдените, изменените и отменените съдебни актове.

18. Приемането, съхраняването, разпореждането и унищожаването на веществени доказателства се извършва в съответствие с разпоредбите на ПАС.

19. Организацията по привеждане в изпълнение на влезлите в сила присъди и определения отговаря на изискванията по НПК и ПАС.

Дадени бяха следните препоръки:

1. Административният ръководител да упражни правомощията си по чл.327, ал.1 ЗСВ по отношение на двама съдии с оглед констатациите за допуснати нарушения на предвидените срокове за изготвяне на съдебните актове.

2. Диспозитивите на присъдите да бъдат съобразени с изискванията по чл.305, ал.4 НПК, като в съдържанието им не се включват фактически обстоятелства, задължителни само за мотивите.

3. След прекратяване на съдебното производство на съответния прокурор да се изпраща делото, а не само досъдебното производство и препис от определението на съда в нарушение на чл.288/ чл.382, ал.8 НПК/ чл.80, ал. 8 ПАС.

4. При подготовка на съдиите за съдебно заседание да се изследват

внимателно и задълбочено материалите, за да се намали броят на делата, по които приключеното съдебно следствие се възобновява за събиране на доказателства.

5. Да се предприемат мерки за спазване на сроковете за изготвяне на съдебните актове и за подобряване на качеството.

III. СГРАДЕН ФОНД. ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ. ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ.

1.Сгради, оборудване, проблеми

1.Сгради, оборудване, проблеми

- **Съдебна палата гр.Стара Загора**

Извършените ремонти през 2019г. в сградата на Съдебна палата Стара Загора бяха намалени в сравнение с предшестващите такива. Това се дължеше главно на намалелите средства в бюджета на съдебната система и Окръжен съд Стара Загора, касаещи текущите ремонти и обзавеждания.

През месец септември бяха извършени козметични аварийни ремонти на съдебна зала № 8 и един съдийски кабинет. Същите бяха необходими след течове и подмяна на климатик и електрическа инсталация. Беше извършен ремонт на електрическата инсталация на санитарен възел на II етаж Извършен бе и аварийен ремонт на главна водопроводна инсталация на приземние и I етаж от съдебната палата, с нов полипропилен.

През месец септември бе извършен цялостен ремонт на съдебни зали № 1, № 2 и № 5 на Районен съд Стара Загора. Зала № 5 бе изцяло реновирана, с нови стени, тавани и осветление. На всички зали бе сподменено подовото покритие с високо устойчиво износващ ламиниран паркет. Бяха закупени и подменени изцяло мебелите в ремонтираните съдебни зали. Беше извършен ремонт на електрическото табло на първия етаж.

Окръжна прокуратура извърши няколко текущи ремонта на част от ползващите помещения- кабинети, архив и класифицирана информация.

През 2019г. беше извършен отново аварийен ремонт на един от котлите на Съдебната палата. Бяха подменени и ремонтирани част от радиаторите в кабинетите . Извършен е аварийен ремонт на част от отоплителната инсталация в приземния етаж, в следствие на спукана тръба за топла вода. Също така бяха извършени ремонти на много радиатори в цялата сграда. Котлите са стари и амортизирани и през следващите години ще бъдат направени искания за поэтапното им подменяне.

През 2018г. Окръжен съд Стара Загора започна процедура по ЗОП за „Проектиране и изграждане на два бр. асансьори в северен английски двор“ на

Съдебна палата. Средствата бяха одобрени от ВСС в и впоследствие бяха прехвърлени за 2019г.

През 2019г. продължихме с процедурата по ЗОП. За това инвестиционно намерение през предходната 2018г., беше възложен и изработен технически проект от проектантски колектив от Стара Загора.

Извършено бе цялостно обследване на сградата на Съдебна палата Стара Загора във връзка с изискванията на чл.169 от Закона за устройство на територията, като беше издаден технически паспорт и енергиен паспорт на сградата на Съдебна палата Стара Загора.

През 2019г. се осъществи прехвърлянето на собствеността на поземления имот, в който е построена сградата на Съдебната палата, от страна на Държавата в лицето на Областна администрация Стара Загора на Висш съдебен съвет.

През 2019г. беше одобрен техническия проект за изграждане на „Два бр. асансьори в северен английски двор и обновяване на фасадите“ на Съдебна палата. Община Стара Загора издаде разрешение за строеж за обекта. В края на 2019г. Окръжен съд Стара Загора сключи договори за строителен надзор по време на строителството и авторски надзор с проектантския колектив.

В момента сме на финала с подготвянето на процедурата съгласно Закона за обществени поръчки и в началото на месец март 2020г., процедурата ще бъде обявена.

След изпълнение на строително-монтажните работи по изграждане на асансьорите ще бъдат подобрени условията на работа за съдебните служители, магистрати, адвокати и граждани, за по-лесния и достъпен ход на съдебните зали в сградата.

През 2020г. Окръжен съд Стара Загора кандидатства за средства от бюджета на ВСС за извършване на ремонт на тоалетната на I етаж използвана главно от граждани. С този ремонт ще се осигури и достъп на инвалиди и хора в неравностойно положение, съгласно изискванията за достъп в обществени сгради. Кандидатствахме за средства за основен ремонт на съдебни зали № 3 № 4 на I етаж от Съдебната палата. Надяваме се, че ще ни бъдат отпуснати средства за ремонт и на един кабинет на IV етаж, прехвърлен през 2019г. от Военно окръжна прокуратура гр. Пловдив на Окръжен съд Стара Загора. Там ще бъде извършен основен ремонт, след който ще бъдат обособени два нови кабинета.

- **Съдебна палата гр.Казанлък**

През 2019г. след осигурени средства от ВСС бяха извършени текущи ремонти на отоплителната инсталация на Съдебна палата Казанлък. Частично бяха ремонтирани кабинети в сградата, беше доставено ново обзавеждане в

ремонтираните канцеларии и кабинети на I и II етажи в Съдебна палата Казанлък. По този начин се създадоха много по-добри условия за работа на съдиите и служителите в Районен съд Казанлък. През 2020г. ще бъдат отправени искания до ВСС за неотложно ремонтиране на фасадата на Съдебна палата Казанлък, или ще се търсят средства по оперативни програми съвместно с Община Казанлък.

- **Съдебна палата гр.Гълъбово**

През 2019г., започна процедура по прехвърляне на сградата на Съдебна палата гр. Гълъбово от Общински съвет Гълъбово безвъзмездно на ВСС. От своя страна ВСС ще я предостави за ползване и стопанисване на Районен съд Гълъбово. За съжаление процедурата е бавна и тромава, но да се надяваме че, до края на календарната 2020г. ще бъде завършена. Едва тогава ще бъде възможно плануването на някакви ремонти по сградата, която има неотложна нужда от такива.

- **Съдебна палата гр.Чирпан**

През 2019г. се кандидатства за средства пред ВСС за извършване на аварийен ремонт на покрива на сградата, както и частичен ремонт на коридори и стълбище на сградата, подовите настилки на коридорите, фойетата и стълбищните клетки в Съдебната палата. Основен ремонт на сградата не е правен от близо 20 години. Надяваме се че, ВСС ще отпусне средства и всички неотложни ремонти да бъдат извършени, като се подобрят условията за работа на служителите и гражданите в този съд.

- **Съдебна палата гр.Раднево**

През 2019г. след осигурени средства от ВСС бе извършен козметичен ремонт на част от помещенията. Тези помещения не са били ремонтирани повече от 10 години. С извършването му се създадоха много по-добри условия за работа на служителите в този съд. Беше закупен нов климатик

2. Техническо оборудване – компютри, принтери, мрежи, програмни продукти, проблеми.

- **Окръжен съд, гр. Стара Загора**

През 2019г. Висш съдебен съвет ни отпусна средства за купуване на една компютърна конфигурация, обезпечаваща работното място на отпуснатата ни бройка за длъжност „връзки с обществеността“ по щата на Окръжен съд-Стара Загора. Също така получихме средства за подмяна на три дефектирали

компютъра. Със собствени средства купихме лазерен принтер Brother HL-L5000D.

Локалната компютърна мрежа на Окръжен съд Стара Загора е изградена през 1999г., като към момента наброява над 120 работни точки, от които 75 са работните места на всички съдии, специализираната и общата администрация, шестте съдебни зали на съда. Пълният опис на компютърната и периферна техника обхваща над 280 позиции- компютърни конфигурации, периферия, сървъри, мрежови устройства и др. Компютърната мрежа на Окръжен съд Стара Загора се обслужва от два физически сървъра в експлоатация съответно от 2013г. и 2017г.

Функциите поддържане на активна директория, деловодна програма САС "Съдебно деловодство", правно-информационна система АПИС, антивирусна програма, споделени папки, архиви и др. са разпределени между двата. Извън локалната мрежа е компютърната конфигурация в Регистратура "Класифицирана информация". От съображения за сигурност част от работните места не са свързани с Интернет- Регистратура "Класифицирана информация" и съдебните зали. От 2012г. в Търговско отделение функционира работно място тип отдалечено работно място на Агенция по вписванията с цел изпращане по електронен път на съдебните актове, подлежащи на вписване или обявяване в Търговския регистър.

Всички бази-данни се архивират всяка нощ, като се създават още две копия, едно от които е върху външен мрежов сторидж тип NAS в експлоатация от 2016г. Достъпът до Интернет е осигурен с основен доставчик "Интернет Груп" ООД и допълнителен „А1 България“ ЕАД от 2016г. И в шестте съдебни зали на съда има звукозаписна техника и контролни монитори пред съдебния състав. Съдът разполага със седем електронни информационни табла от 2015г., като шест от тях са пред съдебните зали на съда и едно обединяващо, разположено във фоайето на първия етаж. От 2015г. в Окръжен съд Стара Загора е осигурена възможността за заплащане на суми по сметките /сметка "Бюджет" и сметка "Депозити"/ на съда през две ПОС-терминални устройства, разположени в служба "Регистратура".

Във всички отделения на съда новопостъпилите дела се разпределят по докладчици с програма за разпределение на дела: до 30 септември 2015г. използвахме Law Choice, разработена от Администрацията на Висшия съдебен съвет, за което са създадени и приведени в изпълнение Вътрешни правила, съобразени с Единна методика по приложението на принципа на случайното разпределение на делата; от 1 октомври 2015г. използваме Централизираната система за разпределение на делата в изпълнение на решение по Протокол №37/29.09.2015г. на Комисия "Професионална квалификация, информационни технологии и статистика" на Висш съдебен съвет, за

използването на която бяха осигурени 15 квалифицирани електронни подписа и са създадени и приведени в изпълнение “Вътрешни правила за използване на Система за автоматично разпределение на делата в Окръжен съд Стара Загора”. С приложението Law Choice /версия 3.3.2/ се разпределят на случаен принцип съдебните заседатели в съответствие с чл.72, ал.2 от Закона за съдебната власт.

Във връзка с приетите Правила за отчита не на натовареността на съдиите в действие от 01.04.2016г. в Окръжен съд Стара Загора всички съдии имат осигурен достъп до Системата за изчисляване натовареността на съдиите в зависимост от функциите им. Създадена е организация за отразяване на информацията за решени/прекратени дела в СИНС. В началото на всяка седмица се въвеждат данните за решени/прекратени дела от предходната седмица.

Информационната система за управление на съдебните дела САС “Съдебно деловодство”, разработена от “Информационно обслужване” АД-гр. Варна, се използва от месец октомври 2004г. в съда и обхваща напълно дейността на съдии, деловодители и секретари в Гражданско, Наказателно и Търговско отделения, обща администрация. Присъединените постановени съдебни актове са със заличени данни в съответствие със Закона за защита на личните данни и Закона за класифицираната информация.

С цел автоматизиране дейността и на „Служба по връчване на призовки и съдебни книжа“ в Окръжен съд Стара Загора през месец октомври 2019г. изпратихме искане до ВСС за средства за купуване и внедряване на модул „Съдебен призовкар“, част от функционалността на САС “Съдебно деловодство“, както и за купуване на компютърна техника за призовкарите. Искането ни беше определено от ВСС като нецелесъобразно към момента. Преценявайки, че този модул ни е нужен ще подновим искането си през 2020г.

Ежедневно финализиращите съдебни актове се изпращат към Централния уеб базиран интерфейс за публикуване на съдебните актове и се осъществява електронния /безхартиен/ обмен на данни между съдилищата от 2010г. През месец декември 2011г. с новата версия на САС “Съдебно деловодство” е инсталиран и допълнителен модул- Информационна система за производството по несъстоятелност /ИСПН/. Чрез този допълнителен модул всяко събитие по производствата по несъстоятелност се изпраща on-line на сървъра на приложението. С допълненията в САС “Съдебно деловодство” от 2014г. съдът подава в реално време данни към ядрото на ЕИСПП, регламентиран е редът и са определени лицата с права на достъп до статистическите и типови справки от ядрото на ЕИСПП.

От април 2016г. е инсталирано и функционира комуникационно приложение за осъществяване на електронен обмен на данни между САС “Съдебно деловодство” и софтуерна система “Службени защиты”. От ноември

2018г. е активиран и обменя на данни между САС “Съдебно деловодство” в Окръжен съд Стара Загора и Единния портал за електронно правосъдие. В съда е създаден и работи механизъм за получаване в електронен вид на обвинителните актове и предложенията за споразумение от Окръжна прокуратура Стара Загора и “прикачването” им в електронната папка на съответното дело през САС “Съдебно деловодство”. Използваме уеб-базиран програмен продукт “Каса и банка”, разработен от “Информационно обслужване” АД-клон Пловдив, за осчетоводяване дейността на вещите лица. По електронен път се подава информация от съда към НАП, НОИ, НСИ, Агенция по обществени поръчки.

През 2019г. продължи добрата практика за провеждане на обучения с практическа насоченост. Всички те се случиха в сградата на съдебната палата, на които бяха поканени и присъстваха не само съдиите и служителите на Окръжен съд-Стара Загора, но и тези от Административен съд Стара Загора и петте районни съдилища на Старозагорски съдебен район, а на обучението, посветено на ЕИСПП, присъстваха и прокурори и следователи от целия съдебен район.

През април 2019г. беше проведено обучение от специалисти от „Апис Европа“ АД-София на тема “Апис7, EuroCases, ECLI: Европейски пътеводител за съдебна практика“. Бяха зададени много въпроси и обсъдени конкретни казуси. През ноември 2019г. беше проведен обучителен семинар на тема „Запознаване с ЕИСПП и взаимодействие между САС „Съдебно деловодство, УИС-3 и ядрото на ЕИСПП“ с лектори от отдел „ЕИСПП“ на Национална следствена служба. Обучението беше насочено към работещите в съдилищата, прокуратурите и следствията отдел в съдебния район.

Според данни на Евростат /индекс DESI/ и за 2018г. България твърдо стои на последно място в класацията на ЕС, като само 29 % от българите имат базисни или по-високи цифрови умения, които включват обработка на информация, комуникация, създаване на съдържание, сигурност, решаване на проблеми, което ни отрежда последното място по този показател. За сравнение, водещите тази статистика страни от ЕС са с показатели 79 % и 85 %. Тази констатация е в подкрепа на необходимостта от провеждането и през следващата година на обучения с практическа насоченост.

В Окръжен съд Стара Загора се използва мрежов вариант на правно-информационната система Апис7- модули Апис-Право, Апис-Практика, Евро-Право, Апис-Време, Апис-Конструкции и EUROCASES. Планира се купуване на модул АПИС-Софита, предлагащ българското законодателство на английски език, необходимо на съдиите от Окръжен съд Стара Загора при служебните им пътувания извън страната.

Интернет сайтът на Окръжен съд Стара Загора /<http://www.osstz.com/>, който беше във виртуалното пространство от 2005г., престана да съществува в края на 2019г. Това се случи по силата на изпълнение на проекта „Доразвитие и централизиране на порталите в СП за достъп на граждани до информация, е-услуги и е-правосъдие“ за унифициране сайтовете на съдилищата. На новия сайт на съда /<https://stzagora-os.justice.bg/> е прехвърлена всичката досегашна информация, а именно: кратка историческа справка, подробна карта на съдебния район, съдебните актове, препратка към ЦУБИПСА /Централен уеб-базиран интерфейс за публикуване на съдебните актове/; списъци на вещи лица, синдици, Вътрешни правила за достъп до обществена информация, Вътрешни правила за публикуване на актове в Интернет, Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки, Вътрешни правила за работа на съдебните помощници, Вътрешни правила за събиране на съдебни вземания на Окръжен съд Стара Загора, Вътрешните правила за присъединяване и публикуване на съдебните актове на Интернет страницата на съда; профил на купувача; отчетния доклад на Председателя на съда за предходната година и архив на докладите;—обявления за публична продажба на частни и държавни съдебни изпълнители; работно време и телефони за контакт на деловодствата; информация за свободните работни места и конкурси в съда и др. полезна информация.

Два от аспектите на сигурността /програмен и организационен/ на работа и защита на информацията в съда са осигурени чрез антивирусен софтуер ESET Endpoint Antivirus с лиценз, предоставен от Висш съдебен съвет и “Правила за използване на програмни продукти и Интернет в Окръжен съд Стара Загора”. Третият аспект, а именно повишаване познанията на потребителите, беше реализиран през 2018г. с проведеното обучение на тема “Основи на киберсигурността”.

Остава проблемът с локалната компютърна мрежа на Окръжен съд Стара Загора, изградена през 1999г. т.е. структурното окабеляване е вече на 20 години. Все по-наложително е пълното ѝ обновяване с кабели от по-висока категория, позволяващи пренос на данни с по-висока скорост.

3. Финансови резултати в ОС Стара Загора през 2019г.

	<u>2018г.</u>	<u>2019г.</u>
А Приходи по бюджета на СВ	694 736.32	649 422.96
В.т.ч. съдебни такси	648 829.60	609 313.59
приходи от лихви	17 621.81	16 982.02
глоби , санкции, неустойки	3 250.00	1 420.00
други приходи /разноски/+конф. ср.	19 251.91	21 707.35

Отчетен доклад на Старозагорски съдебен район за 2019 година

Б. Разходи по бюджета на СВ

Заплати	1 952 131.00	2 256 394.36
Др. възнаграждения	247 830.00	279 747.37
Осигуровки	513 975.00	583 800.75
Издръжка	179 455.00	186 161.24
В.т.ч. материали	35 279.00	23 537.87
вода горива енергия	43 266.00	43 987.81
пощенски и телекомуник. услуги	21 054.61	21 560.21
поддръжка софтуер	10 254.83	10 993.74
възнаграждения вещи лица	22 917.44	53 835.66
други	16 443.06	32 245.95
Капиталови разходи за придобиване на компютри и др. оборудване и съоръжения	15 360.00	11 025.18

През 2019г. приходите по бюджета на СВ /649 422.96лв./ са намалели спрямо тези през 2018г. /694736.32/ със 7 %.

Разходите за заплати през 2019г. /2 256 394.36 лв./ са увеличени със 16%, спрямо тези през 2018г. /1 952 131.00 лв./.

Увеличена с 4% спрямо 2018г. е издръжката на съда.

IV. ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОМУНИКАЦИОННАТА СТРАТЕГИЯ

В началото на 2019г. в ОС Стара Загора бе преназначен служител на новоразкритата длъжност „Връзки с обществеността“. Утвърдиха се вътрешни правила за организацията и дейността на пресофиса, както и медийна стратегия на съда.

Основните принципи в медийната политика на съда (публичност, прозрачност, достъпност и законосъобразност) са свързани със зачитането на конституционното право на гражданите да получават информация, с изключение на случаите, когато тя е класифицирана. Една от основните цели на пресслужбата на ОС Стара Загора е постоянно и коректно взаимодействие с представителите на средствата за масова информация, което през изминалата година се утвърди като много добра практика и получи одобрение от журналистическата гилдия в региона.

В рубриката „Пресцентър“ в официалната страница на съда служителът „Връзки с обществеността“ отразява информация за: движението и резултатите по дела със значим обществен интерес, разглеждани от окръжния съд;

административни, организационни и процедурни промени в работата на съда; кадрови промени в съда; инициирани и осъществени дейности и събития, несвързани пряко с работата по дела, реализирани с участието на институцията или нейни представители. В края на всяка седмица се публикува списък на наказателни общ характер дела, насрочени за разглеждане през следващата седмица, с цел информираност на представителите на медиите.

Изграден е комуникационен канал, включващ получаване на информационни бюлетини от ОД на МВР гр. Стара Загора и прессъобщения от прокуратурите, с цел навременно осведомяване и реакция от страна на съдилищата в съдебния район за информиране на медиите по дела със значим обществен интерес.

Информирани са всички административни ръководители на районните съдилища за приетото решение на ВСС за разкриване в ОС Стара Загора на длъжността „Връзки с обществеността“, за имената и контактите на съдебния служител, заемащ тази позиция. Обобщена е информацията, предоставена от всички районни съдилища, за начина на осъществяване на контактите с медиите във всеки съд, координати на лицата, които осъществяват контакт с медиите, списък на местните медии и журналисти с техните координати, като всички посочени контакти са включени в списъка на получатели на електронни съобщения от ОС Стара Загора.

От месец ноември 2019г. служителят „Връзки с обществеността“ изготвя бюлетин за дела с обществен интерес, разглеждани от РС Стара Загора, както и съставя прессъобщения по тези дела, които се съгласуват със съответния съдия-докладчик. За останалите районни съдилища се осъществява контакт с административния ръководител, или съдията, отговарящ за връзки с медиите, в случаи на запитване от журналисти по конкретно дело. Всекидневно се прави преглед на печата от служителя „Връзки с обществеността“, за да може да се предвиди евентуален интерес и присъствие на медии по време на съдебни заседания. Също така се поддържа и архив на журналистически публикации, свързани с конкретно дело и неговото отразяване в средствата за масово осведомяване.

В началото на 2019г. в ОС Стара Загора встъпиха новоизбраните съдебни заседатели за мандат 2019/2022 г., на които, дни след като положили клетва, бе проведено обучение от съдия Ива Стефанова съдия-обучител от състава на съда. След проведено анкетно проучване от НИП в страната, ОС Стара Загора и в частност съдията-обучител получи най-висока оценка за ефективността и ползите от проведената лекция.

В ОС Стара Загора ежегодно се провежда „Ден на отворените врати“, като през 2019г. гости на съда бяха над 130 ученици на различна възраст, а техен лектор съдия Ива Стефанова, подпомагана от служителя „Връзки с

обществеността“. Тържествено бе отбелязан и Денят на Конституцията и професионален празник на юристите и съдебните служители. На този празник се радвахме отново на интерес от ученици както към магистратската професия, така и към тази на съдебните служители. Съдия Румяна Бончева, съдия Ива Стефанова и служителят „Връзки с обществеността“ през целия ден посрещаха гостите на институцията ни. На учениците бяха раздадени информационни брошури, осигурени от ВСС. Впечатленията от първия си досег до институцията някои от децата изразиха в рисунки и разкази. Тяхното творчество, подредено като изложба и украсило коридорите на съда, се прие с огромен интерес от всички, които се докоснаха до него.

Активно е участието на съдия Ива Стефанова в Образователната програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“, провеждана съвместно с Окръжна прокуратура гр. Стара Загора и училища-партньори. През 2019г. за наш партньор по програма бе определена ППМГ „Гео Милев“ гр. Стара Загора. В четири срещи с десетокласници и финалното провеждане на симулативен процес премина образователната програмата. На участниците в нея се предоставиха информационни брошури, както и Конституцията на Република България, осигурени от ВСС.

Чрез РУО гр. Стара Загора популяризирахме инициативата на ВСС за провеждане на национален конкурс за ученическо есе на тема „Откровено за съдебната власт“, в която се включиха ученици от различни старозагорски гимназии. Домакини бяхме и на учебно посещение от Клуб „Активна гражданска позиция“ при Търговска гимназия гр. Стара Загора. Служителят „Връзки с обществеността“ бе техен гид в съдебната палата и ги запозна с основните функции на съдебната власт.

На работно посещение в ОС Стара Загора в седмицата 14-18 октомври 2019 год. бяха съдия от Апелативен съд – Хага, Холандия; съдия от Окръжен съд – Майнц, Германия; съдия от Районен съд – Хамбург, Германия; съдия от Апелативен съд – Нюрнберг, Германия и съдия от Административен съд – Хамбург, Германия.

Визитата им бе в рамките на програмата за обмен на Европейската мрежа за съдебно обучение, стартирала по инициатива на Европейския парламент. Основната цел на програмата за обмен е подобряване на практическите познания по отношение на други съдебни системи чрез директен контакт, обмен на гледни точки и натрупан опит между съдии и прокурори от различни държави членки на Европейския съюз. Ангажирани с посрещането и осъществяването на всички предвидени мероприятия бяха съдия Даниела Телбизова, съдия Атанас Атанасов и служителят „Връзки с обществеността“.

Специални благодарности и признателност за доброто и сърдечно

посрещане от наша страна е изпратено от името на всички чуждестранни магистрати до Дирекция „Текущо обучение и международен обмен на магистрати“ към НИП, което е показател, че ОС Стара Загора е достоен партньор по европейската програма.

През 2019г. в Съдебна палата гр. Стара Загора лектори от Националната Следствена служба при ВКП проведоха регионален обучителен семинар на тема „Запознаване с Единната информационна система за противодействие на престъпността. Проблеми при интегриране на информацията между различните информационни системи, ползвани от прокуратурата, съдилищата и органите на МВР и ядрото на ЕИСПП“. В семинара взеха участие служители от всички съдилища и прокуратури в съдебния район, както и служители на МВР.

В изпълнение на проект „Доразвитие и централизиране на порталите в Сектор „Правосъдие“ за достъп на граждани до информация, е-услуги и е-правосъдие“ и в резултат на Дейност 1 от същия „Прилагане на унифицирани модели и стандарти за съдържание и надграждане на Единния портал за електронно правосъдие, миграция на интернет страниците на съдилищата към Единния портал за електронно правосъдие и предоставяне на електронни услуги“ се достигна до унифициране по съдържание и структура на информацията на сайтове на съдилищата. С реализирането на този проект се постигна подобряване и улесняване достъпа на гражданите до електронни услуги в областта на правосъдието чрез единната унифицирана система.

За районните съдилища е въведена нова електронна услуга – за подаване на заявление за издаване на заповед за изпълнение по реда на чл. 410 от ГПК, чрез електронен формуляр. Новите интернет страници на съдилищата са достъпни от 01.12.2019г. и предоставят актуална информация.

По идея на съдия Ива Стефанова и съдия Румяна Бончева в навечерието на коледните и новогодишни празници съдии и служители от ОС Стара Загора се включиха в благотворителна инициатива с цел подпомагане на Театрална студия „Светулки“ при Шесто ОУ „Св. Никола“, гр.Стара Загора. Бяха изработени коледни артикули и инициативата имаше голям успех. Събраните от коледния базар средства бяха връчени на ръководителя на театралната трупа.

По инициатива на председателите на ОС Стара Загора и РС Стара Загора на Въведение Богородично (Ден на християнското семейство), Негово Високопреосвещенство Старозагорският митрополит Киприан и свещеници отслужиха празничен водосвет за здраве на всички работещи в съдебната палата в гр.Стара Загора.

През 2019г. стаж за придобиване на юридическа правоспособност в Окръжен съд – Стара Загора са преминали 34 дипломирани юристи. По собствена инициатива и с интерес ни посетиха и двама студенти, изучаващи право в Кралство Нидерландия и Република Гърция.

V. ОБОБЩЕН АНАЛИЗ НА РАБОТАТА НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА В СЪДЕБНИЯ ОКРЪГ.

1. Постъпили дела

Данните се основават на статистическите отчети, изпращани от районните съдилища в региона в края на всяка година в МП и ВСС и дават основание за следните изводи:

През отчетната година в районните съдилища от региона са постъпили 19229 бр. граждански и наказателни дела, които са с 3 % повече в сравнение с 2018г., с 2 % по – малко в сравнение с 2017г. и с 5 % повече в сравнение с 2016г.

Увеличение от 2% в постъплението през 2019г. спрямо предходната година бележат наказателните дела, в т.ч. НОХД – намаление от 2%. С 4% е увеличено постъплението на гражданските дела. Намаление от 14% бележи постъплението на изпълнителни дела.

Постъпили дела в районните съдилища

Вид дела	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	Промяна спр. 2018г. %
1.наказателни /общо/ в т.ч.НОХД	7403	6539	5999	6100	+2%
	1518	1398	1261	1238	-2%
2.граждански /общо/	10999	13098	12594	13129	+4%
3.съдебно-изпълнителни	1912	1609	1773	1520	-14%
Общо: /т.1 + т.2/:	18402	19637	18593	19229	+3%

По отношение на постъпилите дела през 2019г. показателят “Действителна натовареност” /48.68/ бележи увеличение спрямо 2018г. /46.14/. “Натовареността по щат“ за 2019г. /42.17/ е също по – висока в сравнение с 2018г. /39.73/.

С най – високи стойности по отношение на показателя “натовареност по щат” е РС Стара Загора /43.82/, следван от РС Казанлък /42.21/ и РС Гълъбово /40.54/.

По отношение на “действителната натовареност” с най – високи показатели за поредна година е РС Чирпан /60.13/, следван от РС Раднево /51.29/ и РС Стара Загора /51.05/.

През 2019г. и петте районни съдилища са с много висока “действителна натовареност“, като с най – високи стойности на показателя е РС Чирпан.

“Натовареност по щат” и “Действителна натовареност” в районните съдилища по отношение на “Постъпили дела”

Районен съд	Общ бр. пост. дела	Съдии по щат	Действителна натовареност	Натовареност по щат
Ст.Загора	10517	20	51.05	43.82
Казанлък	5065	10	43.29	42.21
Чирпан	1443	3	60.13	40.08
Раднево	1231	3	51.29	34.19
Гълъбово	973	2	40.54	40.54
Окръг 2019г.	19229	38	48.68	42.17
Окръг 2018г.	18593	39	46.14	39.73

1.1 Постъпили през 2019г. в районните съдилища граждански дела

Постъплението на граждански дела през 2019г. бележи ръст спрямо 2018г. с 4%., на нивото на постъплението от 2017г. е и с 19% повече спрямо 2016г.

Постъпили граждански дела по районните съдилища

Районен съд	Постъпили граждански дела				
	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	Промяна спрямо 2018 г. в %
Ст. Загора	6117	6895	6574	6969	+6%
Казанлък	2814	3599	3390	3653	+8%
Чирпан	751	959	954	962	+1%
Раднево	739	865	927	889	-4%
Гълъбово	578	780	749	656	-12%
Общо:	10999	13098	12594	13129	+4 %

При три районни съдилища се отчита увеличение в постъплението на граждански дела, както следва: РС Стара Загора – със 6%, РС Казанлък – с 8% и РС Чирпан – с 1%. При РС Гълъбово се отчита намаление в постъплението от 12%, а при РС Раднево – намаление от 4%.

И през 2019г. с най – голямо дялово участие в постъплението са делата по чл.410 и чл.417 ГПК /Заповедните производства/. Най – висок е процентът за РС Раднево - 67%, а най–нисък за РС Стара Загора– 57%.

Средно 60% от постъпилите граждански дела в региона за 2019г. са “Заповедни производства”.

Постъплението на “Заповедни производства“ през 2019г. /7935 бр./ е съизмеримо с това пре 2018г. /7932 бр./. Ръст бележат: РС Стара Загора – с 1%, РС Казанлък - със 7%. Намаление се отчита в останалите три районни съдилища: РС Чирпан – с 9%, РС Раднево – с 10% и РС Гълъбово – с 9%.

Постъпили дела по чл. 417 и чл 410 ГПК

Районен съд	Брой пост. гр. дела	Бр. пост. дела по чл. 410- 417 ГПК - 2019г.	% от общ бр. пост. гр. дела	Бр. пост. дела по чл. 410- 417 ГПК - 2018г.	% изменение 2019г. спр. 2018г.
Ст. Загора	6969	4002	57%	3978	+1%
Казанлък	3653	2280	62%	2130	+7%
Чирпан	962	617	64%	678	-9%
Раднево	889	600	67%	668	-10%
Гълъбово	656	436	66%	478	-9%
Общо:	13129	7935	60%	7932	Без промяна

1.2 Постъпили през 2019г. в районните съдилища наказателни дела

Постъплението на наказателни дела през 2019г. бележи ръст от 2% прямо 2018г. Спрямо 2017г. и 2016г. се отчита намаление съответно от 7% и 18%. Намаление на постъпилите наказателни дела през 2019г. спрямо предходната 2018г. се наблюдава при: РС Казанлък /с 2%/ и РС Раднево /с 13%/. При останалите три съдилища е налице ръст съответно от: РС Чирпан /с 1%/ , РС Стара Загора /с 5%/ и РС Гълъбово /с 2%/.

Постъпили наказателни дела по районни съдилища

Районен съд	2016г.		2017г.		2018г.		2019г.		Пром. спр.2018 %	
	Наказ Общо	В т.ч. НОХД	Наказ Общо	В т.ч. НОХД	Наказ Общо	В т.ч. НОХД	Наказ общо	в т.ч. НОХД	Наказ Общо	в т.ч. НОХД
Ст.Загора	4256	737	3614	735	3378	643	3548	644	+5%	-
Казанлък	1749	395	1672	380	1440	301	1412	306	-2%	+2%
Чирпан	601	178	463	151	477	135	481	144	+1%	+7%
Раднево	420	108	365	109	393	102	342	64	-13%	-37%
Гълъбово	377	100	291	109	311	80	317	80	+2%	-
Общо:	7403	1518	6539	1398	5999	1261	6100	1238	+2%	-2%

Постъплението на НОХД през 2019г. бележи намаление спрямо 2018г. с 2% и намаление спрямо 2017г. и 2016г., съответно с 11% и с 18%. Намаление на постъпилите НОХД през 2019г. спрямо предходната 2018г. се

наблюдава при: РС Раднево /с 37%/ Две районни съдилища отчитат ръст: РС Казанлък /с 2%/ и РС Чирпан /със 7 %/. Постъплението на НОХД през 2019г. в РС Стара Загора и РС Гълъбово е на нивото от 2018г.

От постъпилите 1238 бр. **НОХД** в районните съдилища през 2019г. /2018г. – 1261 бр., 2017г. – 1398 бр., 2016г. – 1518 бр./, са **прекратени и върнати за доразследване 37 бр.** /2018г. – 29 бр., 2017г. – 33 бр., 2016г. – 72 бр./.. **Налице е ръст от 27% на върнатите за доразследване дела спрямо предходната година.**

2. Свършени дела

През отчетната година в районните съдилища от региона са свършени дела, както следва: Свършените наказателни дела през 2019г. бележат намаление от 2% спрямо 2018г., от 8% спрямо 2017г. и от 19% спрямо 2016г. Свършените НОХД през 2019г. бележат намаление спрямо 2018г. от 7% и намаление спрямо 2017г. и 2016г. съответно със 16% и с 22%. През 2019г. при свършените граждански дела се наблюдава увеличение спрямо 2018г. от 6% и спрямо 2016г. – от 17%, Спрямо 2017г. се отчита намаление от 1%. Свършените изпълнителни дела през 2019г. са с 24% повече от тези през 2018г. и с 21% повече спрямо 2016г. Спрямо 2017г. се отчита намаление от 21%.

По отношение на свършените дела могат да се направят изводи, аналогични на тези по отношение на постъпилите.

Свършени дела в районните съдилища

Вид дела	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	Промяна спр. 2018г. %
1.наказателни /общо/ в т.ч.НОХД	7380	6495	6075	5983	-2%
	1525	1421	1284	1193	-7%
2.граждански /общо/	11058	13064	12171	12902	+6%
3.съдебно-изпълнителни	1463	2230	1425	1768	+24%
Общо: /т.1 + т.2/:	18438	19559	18246	18885	+4%

По отношение на свършените дела през 2019г. показателят “Действителна натовареност” /47.81/ бележи увеличение спрямо 2018г. /45.28/. “Натовареността по щат“ за 2019г. /41.41/ е също по – висока в сравнение с 2018г. /38.99/.

С най – високи стойности по отношение на показателя “натовареност по щат” е РС Стара Загора /43.05/, следван от РС Казанлък /41.35/ и РС Гълъбово /40.46/. По отношение на “действителната натовареност” с най –

високи показатели за поредна година е РС Чирпан /58.08/, следван от РС Раднево /51.08/ и РС Стара Загора /50.16/. И петте районни съдилища са с много висока “действителна натовареност”.

**“Натовареност по щат” и “Действителна натовареност”
в районните съдилища по отношение на “Свършени дела”**

Районен съд	Общ брой свърш дела	Съдии по щат	Действителна натовареност	Натовареност по щат
Ст.Загора	10332	20	50.16	43.05
Казанлък	4962	10	42.41	41.35
Чирпан	1394	3	58.08	38.72
Раднево	1226	3	51.08	34.06
Гълъбово	971	2	40.46	40.46
Окръг 2019г	18885	38	47.81	41.41
Окръг 2018г	18246	39	45.28	38.99

2.1 Свършени граждански дела в районните съдилища през 2019г.

Свършените граждански дела през 2019г. бележат увеличение спрямо 2018г. със 6% и спрямо 2016г. – със 17%. Спрямо 2017г. се отчита намаление от – 1%. При три районни съдилища се отчита намаление в свършените граждански дела, както следва: РС Чирпан – с 2%, РС Раднево – с 1% и РС Гълъбово – със 6%. При РС Стара Загора е налице ръст в свършените граждански дела от 9%, а при РС Казанлък – от 7%.

Свършените граждански дела по районни съдилища

Районен съд	Свършени граждански дела				
	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	Промяна спрямо 2018г. в %
Ст. Загора	6167	6876	6280	6849	+9%
Казанлък	2849	3547	3325	3561	+7%
Чирпан	769	942	959	938	-2%
Раднево	695	911	890	880	-1%
Гълъбово	578	788	717	674	-6%
Общо:	11058	13064	12171	12902	+6%

Сред свършените граждански дела и през 2019г. с най – голямо дялово участие са делата по чл. 410 и чл. 417 ГПК /Заповедни производства/. Най – висок е процентът за РС Раднево /68%/ и РС Чирпан /66%/, а най – нисък

за РС Стара Загора /58%/. Средно 61% от свършените граждански дела в регион Стара Загора за 2019г. са “Заповедни производства”.

Свършени дела по чл. 410 и чл. 417 ГПК

Районен съд	Бр. свърш. гр. дела	Бр. свърш. дела по чл. 410- 417 ГПК – 2019г.	% от общ бр. свърш. гр. дела	Бр. свърш. дела по чл. 410- 417 ГПК – 2018г.	% изменение 2019г. спр. 2018г.
Стара Загора	6849	3998	58%	3981	+1%
Казанлък	3561	2272	64%	2130	+7%
Чирпан	938	615	66%	678	-9%
Раднево	880	596	68%	666	-11%
Гълъбово	674	434	64%	478	-9%
Общо:	12902	7915	61%	7933	Без промяна

Намаление в броя свършени “Заповедни производства” спрямо предходната година се отчита за: РС Чирпан /с 9%/ и РС Раднево /с 11%/. и за РС Гълъбово /с 9%/. Ръст в броя свършени “Заповедни производства” бележат РС Стара Загора /с 1%/ и РС Казанлък /със 7%/.

По– голяма част от делата са свършени до 3 месеца от образуването им /средно 92 %/, като особено добри са резултатите на РС Раднево /96%/ и РС Чирпан /96%/. Следва да се отбележи, че показателите на другите три районни съдилища са много близки: РС Казанлък /94%/, РС Гълъбово /94%/. и РС Стара Загора /90%/. Като цяло, по този показател стойностите на всички районни съдилища са много високи. За сравнение: през 2018г. средно 92% от делата са свършени до 3 месеца от образуването им, като с най – добри показатели са били РС Раднево /98%/, РС Гълъбово /95%/. и РС Чирпан /94%/.

Свършени граждански дела до 3 месеца от образуването им

Районен съд	Бр. свърш. гр. дела	До 3 мес. от образ. им-2019г	% от общ бр. свърш. дела	До 3 мес. от образ. им-2018г	% от общ бр. свърш. дела
Ст. Загора	6849	6140	90%	5664	90%
Казанлък	3561	3330	94%	3072	92%
Чирпан	938	901	96%	903	94%
Раднево	880	849	96%	868	98%
Гълъбово	674	635	94%	684	95%
Общо:	12902	11855	92%	11191	92%

По отношение на свършените през 2019г. граждански дела със съдебен акт по същество, статистическите данни отчитат най – високи стойности през 2019г. за РС Казанлък /92%/, РС Стара Загора /87%/ и РС Гълъбово /87%/. Средно 88% от свършените дела през 2019г. са приключили със съдебен акт по същество, като показателите на всички районни съдилища са много добри.

За сравнение през 2018г. 89% от приключилите дела са със съдебен акт по същество, като с най – добри показатели са били: РС Казанлък /90%/, РС Стара Загора /89%/ и РС Гълъбово /87%/.

Свършени граждански дела със съдебен акт по същество

Районен съд	Бр.свърш. гр. дела	Със съд. акт по с-во 2019г.	% от общ бр. свърш. дела	Със съд. акт по с-во 2018г.	% от общ бр. свърш. дела
Ст. Загора	6849	5985	87%	5571	89%
Казанлък	3561	3243	92%	2991	90%
Чирпан	938	801	85%	813	85%
Раднево	880	736	84%	766	86%
Гълъбово	674	587	87%	621	87%
Общо:	12902	11352	88%	10762	89%

2.2 Свършени наказателни дела в районните съдилища през 2019г.

През 2019г. са приключени 5983 бр. наказателни дела в т.ч. 1193 бр. НОХД /2018г. – 1284 бр., 2017г. – 1421 бр., 2016г. – 1525 бр./. Общият брой свършени наказателни дела през 2019г. е с 2% по – малък спрямо 2018г., с 8% по – малък спрямо 2017г. и с 19% по – малък спрямо 2016г.

В четири районни съдилища свършените наказателни дела бележат намаление спрямо 2018г. както следва: РС Казанлък /3%/ и РС Чирпан /3%/, РС Раднево /13%/ и РС Гълъбово /3%/. Единствено РС Стара Загора бележи незначителен ръст от 1%.

Броят на свършените НОХД през 2019г. /1193 бр./ е със 7% по – малък спрямо 2018г. и съответно със 16% по – малък в сравнение с 2017г. и с 22% по – малък в сравнение с 2016г.

Три районни съдилища бележат намаление в свършените НОХД, както следва: РС Стара Загора /8%/, РС Раднево /38%/ и РС Гълъбово /13%/. Единствено РС Чирпан отчита ръст от 8%. Свършените НОХД в РС Казанлък през 2019г. са на нивото на тези от 2018г.

Свършени наказателни дела по районни съдилища

Районен съд	2016г.		2017г.		2018г.		2019г.		Пром. спр.2018 %	
	Наказ общо	В т.ч. НОХД	Наказ общо	В т.ч. НОХД	Наказ Общо	В т.ч. НОХД	Наказ общо	в т.ч. НОХД	Наказ общо	в т.ч. НОХД
Ст.Загора	4261	740	3658	712	3463	659	3483	609	+1%	-8%
Казанлък	1754	405	1524	352	1437	300	1401	301	-3%	-
Чирпан	594	177	506	172	472	132	456	142	-3%	+8%
Раднево	393	100	396	95	398	109	346	68	-13%	-38%
Гълъбово	378	103	411	90	305	84	297	73	-3%	-13%
Общо:	7380	1525	6495	1421	6075	1284	5983	1193	-2%	-7%

Голяма част от НОХД са свършени до 3 месеца от образуването им /средно 88%/, като особено добри са показателите на РС Чирпан /94%/ и РС Казанлък /91%/.

В сравнение с 2018г. показателят бележи лек спад – средно 89% от делата през 2018г. са свършени до 3 месеца от образуването им.

В съпоставка с 2018г. данните са следните: РС Стара Загора /2019г. – 87%, 2018г. – 87%/, РС Казанлък /2019г. – 91%, 2018г. – 91%/, РС Чирпан /2019г. – 94%, 2018г. – 97%/, РС Раднево /2019г. – 88%, 2018г. – 87%/ и РС Гълъбово /2019г. – 68%, 2018г. – 88%/. Докато при четирите районни съдилища данните за двете години са съпоставими, то за РС Гълъбово се отчита намаление от 20 пункта в този показател за 2019г.

НОХД свършени до 3 месеца от образуването им

Районен съд	Бр.свърш. НОХД	До 3 мес. от образ. им-2019г	% от общ бр. свърш. дела	До 3 мес. от образ. им-2018г	% от общ бр. свърш. дела
Ст. Загора	609	528	87%	572	87%
Казанлък	301	275	91%	274	91%
Чирпан	142	133	94%	128	97%
Раднево	68	60	88%	95	87%
Гълъбово	73	50	68%	74	88%
Общо:	1193	1046	88%	1143	89%

По отношение на свършените НОХД приключили с присъда /средно 27% от общия брой свършени НОХД/ данните за районните съдилища в региона са следните: с най–високи показатели са РС Гълъбово /41%/ и РС Стара Загора /31%/. С най – ниски стойности е РС Чирпан – едва 14%. В съпоставка с 2018г. данните са следните: РС Стара Загора /2019г. – 31%, 2018г. – 29%/, РС

Казанлък /2019г. – 22%, 2018г. – 25%/, РС Чирпан /2019г. – 14%, 2018г. – 17%/, РС Раднево /2019г. – 22%, 2018г. – 30%/ и РС Гълъбово /2019г. – 41%, 2018г. – 25%/. **Най – голям ръст в показателя се отчита в РС Гълъбово. Това обяснява и занижения брой НОХД, приключили в 3-месечен срок.**

НОХД приключили с присъда

Районен съд	Общ брой свършени НОХД	Приключили с присъда 2019г.	% спрямо общия брой свършени дела	Приключили с присъда 2018г.	% спрямо общия брой свършени дела
Ст. Загора	609	191	31%	189	29%
Казанлък	301	67	22%	73	25%
Чирпан	142	20	14%	22	17%
Раднево	68	15	22%	33	30%
Гълъбово	73	30	41%	21	25%
Общо:	1193	323	27%	338	26%

За свършените НОХД със съдебен акт по същество /присъда и споразумение/, които за съдебния окръг са 96%, данните са следните: С най – добри показатели през 2019г. са РС Казанлък /97%/, РС Стара Загора /97%/ и РС Чирпан /97%/. Следва да се отбележи, че другите районни съдилища са също с много добри показатели: РС Раднево /90%/ и РС Гълъбово /95%/. Средно за окръга през 2019г. показателят е на нивото на този от 2018г.

НОХД приключили със съдебен акт по същество

Районен съд	Общ брой свършени НОХД	Със съдебен акт по с-во 2019г.	% спрямо общия брой свършени дела	Със съдебен акт по с-во 2018г.	% спрямо общия брой свършени дела
Ст. Загора	609	589	97%	641	97%
Казанлък	301	291	97%	293	98%
Чирпан	142	137	97%	128	97%
Раднево	68	61	90%	97	89%
Гълъбово	73	69	95%	78	93%
Общо:	1193	1147	96%	1237	96%

Показателен е фактът, че през 2019г. /както и през 2017г., 2016г. и 2015г./ **повече от половината НОХД във всички районни съдилища са приключили със споразумение. Тенденцията за големия брой на сключваните споразумения, както на досъдебна, така и в съдебна фаза е особено добре изразена през последните години.**

Това води до по-бързо приключване на делото с краен и окончателен съдебен акт, който е по-стабилен, тъй като представлява постигнато съгласие на всички страни, относно виновността на дееца, вида и размера на наказанието, което следва да му бъде наложено, като същевременно и определението, с което е одобрено споразумението, е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

Приключването на делата със споразумение е един от добрите варианти за приключване на дела от общ характер, доколкото в този случай всички страни по делото са съгласни с така постигнатото споразумение и с неговите последици, като са приели, че изцяло са постигнати техните цели и са удовлетворени интересите както на правосъдието, така и на пострадалите от престъплението, а същевременно и виновният за престъплението е наказан.

Ето защо и без съмнение, фактът на **големия брой на постигнатите споразумения по дела от общ характер е в полза и интерес на страните в процеса, а така също и на обществото**, доколкото освен индивидуална превенция, наказанието има и генерална такава и **създава убеждение в обществото, че виновните лица няма да останат ненаказани и ще понесат наказателна отговорност**. Не на последно място е и обстоятелството, че се спестява и време, и финансови ресурси.

3. Качество на правораздаване

3.1 По гражданските дела

Като **въззивна инстанция през 2019г. делата за разглеждане в Старозагорския окръжен съд са общо 1278 бр.** /2018г. – 1074 бр., 2017г. – 1067 бр., 2016г. – 889 бр./, **в т.ч. вгрд – 793 бр.** /2018г. – 765 бр., 2017г. – 708 бр., 2016г. – 576 бр./, **вчгрд – 484 бр.**/2018г. – 309 бр., 2017г. – 359 бр., 2016г. – 313 бр./.

От тях са **свършени общо 1125 бр. или 88% от делата за разглеждане** /2018г. – 932 бр. или 87%, 2017г. – 911 бр. или 85%, 2016г. – 798 бр. или 90%/, **от които вгрд – 667 бр.** /2018г. – 640 бр., 2017г. – 576 бр., 2016г. – 508 бр./, **вчгрд – 458 бр.** /2018г. – 292 бр., 2017г. – 335 бр., 2016г. – 290 бр./.

Несвършените въззивни дела в края на отчетния период са общо 153 бр. /2018г. – 142 бр., 2017г. – 156 бр., 2016г. – 91 бр./, **в т.ч. вгрд. – 126 бр. и вчгрд – 27 бр.**

Анализираните данни сочат, че **броят на гражданските дела за разглеждане в ОС Стара Загора като въззивна инстанция през 2019г. е най-голям за разглеждания четиригодишен период. Висок е % на свършените въззивни граждански дела спрямо общия брой дела за разглеждане:** 2019г. – 88%, 2018г. – 87%, 2017г. – 85%, 2016г. – 90%, **респективно малък броят на останалите висящи в края на отчетния период.**

През 2019г. е увеличен броят на обжалваните решения, респективно свършени въззивни граждански дела с 4%. Ръст се отчита в РС Казанлък /с 10%/ и РС Гълъбово /2.4 пъти/. Налице е намаление в РС Раднево /с 4%/ и РС Чирпан /със 17%/. Свършените в.гр.д. през 2019г. в РС Стара Загора са на нивото на 2018г.

Брой свършени въззивни граждански дела за периода 2016г. – 2019г.

Районен съд	Общ брой свършени в.гр.д. 2016г.	Общ брой свършени в.гр.д. 2017г.	Общ брой свършени в.гр.д. 2018г.	Общ брой свършени в.гр.д. 2019г.	% изменение спрямо 2018г
Ст. Загора	330	386	439	440	-
Казанлък	114	138	143	157	+10%
Раднево	23	14	23	22	-4%
Чирпан	22	22	23	19	-17%
Гълъбово	19	16	12	29	+2.4 пъти
Общо:	508	576	640	667	+4%

От свършените през 2019г. 667 бр. в.гр.д., при 463 бр. или 69% решението е оставено в сила /2018г. – 427 бр. или 67%, 2017г. – 352 бр. или 61%, 2016г. – 296 бр. или 58%/. Налице е тенденция към увеличаване броя потвърдени решения. Намалява процентът на изцяло отменените /обезсилени/ решения: 2019г. – 9%, 2018г. – 10%, 2017г. - 11%, 2016г. – 13% . Нисък е процентът на прекратените дела: 2019г. – 12%, 2018г. – 11% , 2017г. - 15%, 2016г. – 13%.

Качество на въззивно обжалвани решения по граждански дела за периода 2016г. – 2019г.

Районен съд	Общ бр. свърш. дела	Решен. оставено в сила	% от общ бр. свърш. дела	Решен. измен.	Решен. отменено изцяло	Решен. обезсилено	Делото прекр.
2016г.	508	296	58%	68	67	11	66
2017г.	576	352	61%	78	57	4	85
2018г.	640	427	67%	75	59	10	69
2019г.	667	463	69%	62	56	7	79

По съдилища данните за качеството на въззивно обжалваните решения изглеждат така: РС Стара Загора – 71%, РС Казанлък – 71%, РС Чирпан – 47%, РС Раднево – 82%, РС Гълъбово – 41%. С най – добър показател е РС Раднево. От 22 бр. свършени дела: 18 бр. са потвърдени, 2 бр. изменени, 2 прекратени. Трябва да се има предвид, че броят на обжалваните решения на РС

Раднево, РС Чирпан и РС Гълъбово е по – малък и дори един брой дело в повече /по – малко/, може да промени съществено процента нагоре /надолу/. С много добри показатели са и РС Стара Загора /71%/ и РС Казанлък /71%/.

**Качество на въззивно обжалвани решения по граждански дела
през 2018г. по районни съдилища**

Районен съд	Общ бр. свърш. дела	Решен. оставено в сила	% от общ бр. свърш. дела	Решен. измен.	Решен. отменено изцяло	Решен. Обезсилено	Делото прекр.
Ст.Загора	440	313	71%	38	35	2	52
Казанлък	157	111	71%	15	11	4	16
Чирпан	19	9	47%	2	6	1	1
Раднево	22	18	82%	2			2
Гълъбово	29	12	41%	5	4		8
Общо:	667	463	69%	62	56	7	79

През 2019г. в ОС Стара Загора са разгледани **466 бр. частни жалби**, в които се включват и определения и разпореждания по движението на гражданските и търговските дела, а не само съдебни актове по същество /2018г. – 292 бр., 2017г. – 335 бр., 2016г. – 290 бр./.

Увеличен е броят на обжалваните определения и разпореждания, респективно броят на свършените въззивни частни граждански дела в РС Стара Загора /2.3 пъти/ и РС Раднево /с 47%/. Намаление се отчита в ОС Чирпан /с 28%/ и РС Гълъбово /2 пъти/. В РС Казанлък свършените в.ч.гр.д. през 2019г. са на нивото на тези от 2018г. **Средно през 2019г със 60% е увеличен броят на свършените в.ч.гр.д. прямо 2018г.**

Брой свършени въззивни частни граждански дела

Районен съд	Общ брой свършени в.ч.гр.д. 2016г.	Общ брой свършени в.ч.гр.д. 2017г.	Общ брой свършени в.ч.гр.д. 2018г.	Общ брой свършени в.ч.гр.д. 2019г.	% изменение спрямо 2018г
Ст. Загора	179	202	148	337	+2.3 пъти
Казанлък	63	76	71	70	-
Раднево	16	19	15	22	+47%
Чирпан	17	24	32	23	-28%
Гълъбово	14	13	26	13	-2 пъти
Хасково	1	1	-	1	-
Общо:	290	335	292	466	+60%

От свършените 466 бр. в.ч.гр.д. 301 бр. или 65% са потвърдени /2018г. – 157 бр. или 54%, 2017г. – 185 бр. или 55%, 2016г. – 165 бр. или 57%/. Докато за предходните три години беше налице относително постоянство в показателя брой потвърдени съдебни актове, то през 2019г. се отчита повишаване на показателя с 9 пункта спрямо предходната година. Намалява и броят /процентът/ на отменените дела – 21% през 2019г., 28% през 2018г., 2017г. – 26%, 2016г. – 30%. Намаление се отчита и в броя прекратени дела – 13% през 2019г. /2018г. – 15 %, 2017г. – 15%, 2016г. – 12%/.

Качество на въззивно обжалвани определения по гр.дела 2016г. – 2019г.

Година	Общ брой свършени в.ч.гр.д.	Потвърдени	% от общ бр. свършени в.ч.гр.д.	Отменени	Изменени	Прекратени
2016	290	165	57%	86	4	35
2017	335	185	55%	88	11	51
2018	292	157	54%	82	9	44
2019	466	301	65%	97	8	60

3.2 По наказателните дела

През 2019г. в Окръжен съд Стара Загора делата за разглеждане /т.е. останали несвършени дела в края на 2018г. и постъпили през 2019г./ са 351 бр. въззивни дела. От тях са приключени 318 бр. въззивни дела /в т.ч. 92 бр. ВНОХД, 20 бр. ВНЧХД, 13 бр. ВАНД и 193 бр. ВЧНД/.

Потвърдени са присъди /решения/ по 84 бр. дела, изменени присъди /решения/ – по 12 бр. дела, отменени присъди /решения/ – по 16 бр. дела, отменени с произнасяне на нова присъда /решение/ – 3 бр. наказателни дела и прекратени – 10 бр. дела.

Цитираните данни сочат, че броят на въззивните дела за разглеждане през 2019г. /351 бр./ бележи лек ръст /2018г. – 331 бр., 2017г. – 318 бр., 2016г. – 330 бр./. Броят на свършените въззивни наказателни дела през 2019г. /351 бр./ бележи ръст от 34% спрямо 2018г., от 28% спрямо 2017г. и от 17% спрямо 2016г. /2018г. – 263 бр., 2017г. – 274 бр., 2016г. – 300 бр./.

С 23% като цяло е увеличен броят на свършените ВНОХД и ВНЧХД в ОС Стара Загора през 2019г. За три районни съдилища данните за 2019г. показват ръст в свършените ВНОХД и ВНЧХД: РС Стара Загора /с 10%/ , РС Казанлък /2 пъти/ и РС Гълъбово /със 67%/ . Намаление се отчита: при РС Раднево /с 11%/ и РС Чирпан /с 20%/.

Брой свършени ВНОХД и ВНЧХД за периода 2016г. – 2019г.

Районен съд	Брой свърш ВНОХД ВНЧХД 2016г.	Брой свърш ВНОХД ВНЧХД 2017г.	Брой свърш ВНОХД ВНЧХД 2018г.	Брой свърш ВНОХД ВНЧХД 2019г.	% промяна спрямо 2018г
Ст. Загора	76	69	60	66	+10%
Казанлък	26	20	14	29	+2 пъти
Раднево	4	10	9	8	-11%
Чирпан	9	8	5	4	-20%
Гълъбово	7	7	3	5	+67%
Общо:	122	114	91	112	+23%

През 2019г. се наблюдава ръст в броя на потвърдените присъди спрямо общия брой свършени дела – 67% /2018г. – 58%, 2017г. – 54%, 2016г. – 59%/. Показателят е с най – високи стойности за анализирания четиригодишен период. Намалява процентът на изцяло отменените присъди – 15% /2018г. – 24%, 2017г. – 17%, 2016г. – 20%/. Стойността му е най – ниска за анализирания период. Изменените присъди са 10% /2018г. – 14%, 2017г. – 26%/ от общия брой свършени дела, а прекратените дела – 8% /2017г. – 3%, 2018г. – 3%/. Като цяло 2019г. се отличава с много добро качество на правораздаване

Качество на свършени ВНОХД и ВНЧХД за периода 2016г. – 2019г.

Година	Брой свърш дела	Присъда потвърд.	% от бр. свърш дела	Присъда изменена	Присъдата отмен. изцяло		Делото прекратено
					За ново разглеждане	С нова присъда	
2016г.	122	72	59%	17	15	9	9
2017г.	114	62	54%	30	12	7	3
2018г.	91	53	58%	13	17	5	3
2019г.	112	75	67%	11	15	2	9

По съдилища данните, визиращи качеството на правораздаване /потвърдени съдебни актове/, са следните: РС Стара Загора - 71%, РС Казанлък - 55%, РС Раднево - 88%, РС Чирпан - 50%, РС Гълъбово 60%.

С най–добри показатели са РС Раднево /7 бр. потвърдени, 1 бр отменена присъда/ и РС Стара Загора. При 66 бр. свършени дела: за 47 бр. – присъдата е потвърдена, за 7 бр. – присъдата изменена, за 5 бр. – присъдата отменена изцяло и делото върнато за ново разглеждане, за 2 бр. – присъдата отменена изцяло с произнасяне на нова присъда и за 5 бр. – делото прекратено.

**Качество на свършените ВНОХД и ВНЧХД
през 2019г. по районни съдилища**

Районен съд	Брой свърш дела	Присъда потвърд.	% от бр. свърш. дела	Присъда изменена	Присъдата отмен. изцяло		Делото прекратено
					За ново разглеждане	С нова присъда	
Ст.Загора	66	47	71%	7	5	2	5
Казанлък	29	16	55%	3	6		4
Раднево	8	7	88%		1		
Чирпан	4	2	50%		2		
Гълъбово	5	3	60%	1	1		
Общо:	112	75	67%	11	15	2	9

През 2019г. 1 бр. ВНОХД и 1 бр. ВНЧХД са приключили с произнасяне на нова присъда. **Има една постановени оправдателна присъда.** Причините за постановявяне на **оправдателни присъди – 10 бр.** за анализирания четиригодишен период от въззивният съд са идентични с тези при първоинстанционния съд:

Оправдателни присъди, произнесени на въззивна инстанция

Общ брой произнесени нови присъди	2016г.		2017г.		2018г.		2019г.	
	ВНОХД	ВНЧХД	ВНОХД	ВНЧХД	ВНОХД	ВНЧХД	ВНОХД	ВНЧХД
Бр.нови присъди	5	4	7	1	4	1	1	1
Бр. оправд.прис.	1	3	4	1	-	-	-	1

През 2019г. са свършени 13 бр. ВАНД. 69% от обжалваните решения са потвърдени, при 15% – решението е отменено изцяло, 8% решението е изменено и 8% - делото прекратено. През 2019г. е намалял процентът на потвърдени решения /69%/. Трябва да се отчете и ниския брой постъпили /респективно/ разгледани ВАНД.

Качество на свършените ВАНД за периода 2016г. – 2019г.

Година	Брой свърш. дела	Решение потвърд.	% от бр. свърш. дела	Решение изменено	Решението отмен. Изцяло		Делото прекратено
					За ново разглеждане	С нова решение	
2016г.	22	15	68%	-	5	1	1
2017г.	9	5	56%	1	2	1	-
2018г.	14	11	79%	2	-	1	-
2019г.	13	9	69%	1	1	1	1

Отчетен доклад на Старозагорски съдебен район за 2019 година

През 2019г. в ОС Стара Загора са разгледани 193 бр. частни жалби и протести – с 22% повече спрямо 2018г. В четири районни съдилища се отчита ръст: за РС Стара Загора /с 18%/, за РС Казанлък /със 64%/, за РС Раднево /с 11%/ и за РС Гълъбово /с 43%/. Само при РС Чирпан има намаление от 33%.

Брой свършени ВЧНД за периода 2016г. – 2019г.

Районен съд	Общ брой свършени ВЧНД- 2016г.	Общ брой свършени ВЧНД- 2017г.	Общ брой свършени ВЧНД- 2018г.	Общ брой свършени ВЧНД- 2019г.	% изменение спрямо 2018г.
Ст. Загора	91	102	111	131	+18%
Казанлък	39	24	22	36	+64%
Раднево	11	8	9	10	+11%
Чирпан	10	6	9	6	-33%
Гълъбово	5	11	7	10	+43%
Общо:	156	151	158	193	+22%

По отношение на качеството на свършените ВЧНД 2019г. бележи ръст – 75% от обжалваните определения и разпореждания са потвърдени /2018г. – 73%, 2017г. – 63%, 2016г. – 71%/. Процентът е най – висок за анализирания четиригодишен период. Процентът на изцяло отменените определения и разпореждания за 2018г. е най – нисък за последните четири години – 15%, /2018г. – 18%, 2017г. – 27%, 2016г. – 22%/. 5% от обжалваните определения и разпореждания са изменени, а 5 % - прекратени.

Качество на свършените ВЧНД за периода 2016г. – 2019г.

Година	Общ брой свършени в.ч.гр.д.	Потвърдени	% от общ бр. свършени в.ч.гр.д.	Отменени	Изменени	Прекратени
2016	156	110	71%	34	2	10
2017	151	95	63%	41	6	9
2018	158	115	73%	28	5	10
2019	193	145	75%	30	9	9

4. Съдебно – изпълнителна служба

Съдебно–изпълнителното производство е с особена значимост, поради обстоятелството, че то се явява частта, с която завършва съдебното производство. Тук интересът почти винаги е голям и всичко това създава

голямо напрежение и често конфликтност във взаимоотношенията между съдия–изпълнителите със страните по изпълнителното дело.

Постъпили и свършени изпълнителни дела

Година	Съд	Несвършени дела в началото на отчетната година	Постъпили дела през годината	Свършени дела през годината	Останали несвършени дела в края на отчетната година
2016г.	СРС	2927	1391	810	3508
	КРС	3783	217	164	3836
	РРС	1145	62	295	912
	ЧРС	950	139	141	948
	ГРС	290	103	53	340
ОБЩО:		9095	1912	1463	9544
2017г.	СРС	3508	938	1541	2905
	КРС	3836	342	196	3982
	РРС	912	45	268	689
	ЧРС	948	198	130	1016
	ГРС	340	86	95	331
ОБЩО:		9544	1609	2230	8923
2018г.	СРС	2905	1020	920	3005
	КРС	3982	344	203	4123
	РРС	689	126	112	703
	ЧРС	1016	199	75	1140
	ГРС	331	84	115	300
ОБЩО:		8923	1773	1425	9271
2019г.	СРС	3005	713	975	2743
	КРС	4123	454	372	4205
	РРС	703	114	183	634
	ЧРС	1140	171	178	1133
	ГРС	300	68	60	308
ОБЩО:		9271	1520	1768	9023

Изводи:

а/ Постъпилите изпълнителни дела през 2019г. – общо 1520 бр. са с 14% по – малко в сравнение с 2018г. /1773 бр./

б/ Свършените изпълнителни дела през 2019г. – общо 1768 бр. са с 24% повече в сравнение с 2018г. /1425 бр./

в/ Намален /с 3%/ е броят на останалите несвършени дела в края на отчетния период. – 9023 бр. /2018г. – 9271 бр./

г/ Качеството на работата на съдебно – изпълнителните служби е много добра, тъй като минимален брой от обжалваните действия на съдия–изпълнителя са уважени.

Планираното създаване на съвременен софтуер и изграждане на единна база данни все още не е реалност, което е крайно необходимо при сегашната смесена система на съдебното изпълнение за по – добро взаимодействие с частните съдебни изпълнители от съдебният район, и осигуряване на бързина и ефективност при изпълнение на съдебните актове. Въведен е регистър на длъжниците по дела на частните съдебни изпълнители, който е платен за всички други потребители и затруднява ползването. Би следвало да се въведе единен регистър за всички длъжници.

Събраните суми по изпълнителни дела през 2019г. – 1 125 403.44 лв. са с 38% по – малко от тези през 2018г. /1 826 983.50/

За СРС – 626 442.00 лв.

За КРС – 279 008.00 лв.

За РРС – 65 277.44 лв.

За ЧРС – 107 433.00 лв.

За ГРС – 47 243.00 лв.

Общо: 1 125 403.44 лв.

5. Служба по вписванията

През 2019г. в службата по вписванията към РС Стара Загора са разгледани и вписани общо 13570 акта – с 3% повече от тези през 2018г. /2018г. – 13222 акта, 2017г. – 14447 акта, 2016г. – 15548 акта/. В службата по вписвания при РС Казанлък през 2019г. са разгледани и вписани 8369 акта – с 2% повече от тези през 2018г. /през 2018г. – 8220 акта, през 2017г. – 9128 акта, през 2016г. – 10862 акта/. В РС Чирпан през 2019г. е налице увеличение от 36% спрямо 2018г. на вписванията – 4545 бр. През 2018г. са разгледани и вписани 3351 акта. През 2017г. са разгледани и вписани 5953 акта, през 2016г. са разгледани и вписани 6301 акта. В РС Раднево през 2019г. са извършени 2111 вписвания - увеличение от 8% спрямо 2018г. /2018г. – 1950 акта, 2017г. – 2573 акта, 2016г. – 2464 акта/. В РС Гълъбово през 2019г. са разгледани и вписани общо 1217 акта - с 33% по – малко от тези през 2018г. /2018г. – 1829 акта, 2017г. – 1325 акта, 2016г. – 1269 акта/

Освен с пряката си дейност – вписване на подлежащи на вписване актове – съдиите по вписванията през годината бяха ангажирани и с изготвянето на

множество справки за други държавни органи, банки, граждани, справки по граждански и наказателни дела.

В заключение ще отбележа, че през отчетната година се запазва тенденцията за **добра работа на съдиите по вписванията и следва да се даде много добра оценка.**

6. Бюро “Съдимост”

В бюро “Съдимост” към РС Стара Загора през 2019г. са издадени общо 21 913 броя свидетелства за съдимост, в т.ч. 6962 бр. електронни свидетелства за съдимост /2018г. – 23948 бр., 2017г. – 20211 бр., 2016г. – 21422 бр./, т.е. налице е намаление 8%. Издадени са още 5471 бр. – увеличение с 14% спрямо 2018г. /2018г. – 4819 бр., 2017г. – 4284 бр., 2016г. – 6945 бр./ справки за съдимост. В РС Гълъбово са издадени 1750 бр. /2018г. – 1834 бр., 2017г. – 1991 бр., 2016г. – 1873 бр./ свидетелства за съдимост и 335 бр. /2018г. – 399 бр., 2017г. – 455 бр., 2016г. – 383 бр./ справки за съдимост, получени са и са обработени 66 бр. /2018г. – 84 бр., 2017г. – 72 бр., 2016г. – 81 бр./ бюлетини за съдимост, т.е. тук като цяло е налице намаление в обема работа. В РС Чирпан през 2019г. са издадени общо 4371 бр. справки за други съдилища, МВР и Прокуратури и свидетелства за съдимост на граждани /2018г. – 4780 бр., 2017г. – 5438 бр., 2016г. – 4903 бр./ Издадените свидетелства за съдимост и служебни справки през 2019г. са с 9% по – малко от тези през 2018г. През отчетния период в РС Раднево са издадени 3019 бр. свидетелства за съдимост и 472 бр. справки за съдимост /2018г. – 2882 бр. свидетелства за съдимост и 518 справки за съдимост, 2017г. – 2538 бр. свидетелства за съдимост и 497 справки за съдимост, 2016 г. – 3111 бр. свидетелства за съдимост и 604 справки за съдимост /. С 5% повече спрямо 2018г. са издадените свидетелства за съдимост, справките са с 9% по – малко. В отчетния доклад на РС Казанлък липсват конкретни данни за дейността на бюро съдимост.

През изминалата година не са допуснати никакви забавяния при издаването на свидетелствата и справките за съдимост, а така също и при въвеждането на бюлетините за съдимост, поради което **служителите следва да получат много добра оценка за работата си.**

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА НА МАГИСТРАТИ И СЪДЕБНИ СЛУЖИТЕЛИ

В ОС Стара Загора работят професионално подготвени съдии и съдебни служители. Същевременно не е възможно очакване на подобряване на качеството на съдебните дейности без интензивно и постоянно обучение за поддържане и усъвършенстване на нивото на компетентност и квалификация на кадрите. Това ниво трябва да се доусъвършенства и надгражда, за да отговаря на очакванията на обществото и динамично променящото се национално и общностно законодателство.

Считам, че обученията, организирани от НИП – пряко насочени към материята, представляваща интерес за съдиите от окръжните съдилища, са все още изключително недостатъчни, въпреки безспорната необходимост от организиране на такива в по-голям обем и обхват по материя, с оглед подобряване качеството на работа. Ограниченият брой обучения, съответно броя на участващите в тях, водят практически до невъзможност за пълноценно обучение на магистратите от ОС Стара Загора.

Идентично е положението и за съдебните служители на съда. На служителите трябва да се има доверие, както да се включват в процесите по вземане на решенията, така и да бъдат стимулирани да вземат решения в рамките на своята компетентност.

Добре би било да се организират повече обучения с практическа насоченост, обучения за служители с ръководни функции, съвместни обучения за съдебните администратори и главните счетоводители, както и обучения за съдебните служители от общата администрация.

През 2019г. съдии и съдебни служители участваха в следните обучителни семинари:

ДАТА	СЪБИТИЕ	УЧАСТНИЦИ
28.01.2019	Участие във въвеждаща конференция по проект "Доразвитие и централизиране на порталите в сектор "Правосъдие" за достъп на гражданите до информация, е-услуги и е-правосъдие	Ралица Матева
/03-08/.02.2019	Участие в обучение на тема "Медиация на ЕС: език, право и практика. Гражданска и търговска медиация"-Испания	съдия Христо Симитчиев
/13-15/.02.2019	Участие в обучение на обучители на съдебни заседатели-София	съдия Ива Стефанова

/17-19/03.2019	Участие в семинар "Компетентност, признаване и изпълнение по граждански и търговски дела- Регламент 1215/2012. Европейска заповед за заповед за плащане.-София	съдия Атанас Атанасов
/25-29/03.2019	Обучение: Етично поведение на съдебния служител-Пловдив	Диана Димова
29.03.2019	Участие в регионално обучение на тема "стресоустойчивост и управление на времето"- Пловдив	Дарина Минчева; Ралица Матева; Татяна Димитрова и Мадлена Върбанова
/23-24/04.2019	Участие в обучение "Прилагане на Закона за обществените поръчки в органите на съдебната власт"	Камен Йорданов
/13-17/05.2019	Участие в "Начално обучение на съдебни служители"	Магдалена Върбанова
/13-17/05.2019	Участие в "Начално обучение на съдебни служители"	Пенка Георгиева
/10-11/05.2019	Участие в конференция на тема "Проблеми с миграцията"	съдия Румяна Бончева
16.05.2019	Участие в среща-дискусия относно уеднаквяване на практиката по издаване на изп.лист въз основа на решение на Арбитражния съд при БТПП	съдия Христо Симитчиев
16.05.2019	Участие в изпитна комисия за провеждане на устен изпит в конкурс за младши съдии	съдия Иванела Караджова
21-22,05	Участие в обучение "Прилагане на ЗДОИ в съдебната система"	Ваня Иванова
21-22,05	Участие в обучение "Прилагане на ЗДОИ в съдебната система"	Виолета Иванова
29-31,05	Участие в обучение "Съдебни секретари"	Диана Иванова
29-31,05	Участие в обучение "Съдебни секретари"	Таня Кемерова
/14-15/06.2019	Участие в национална конференция на тема "Предизвикателства и перспективи пред Образователната програма "Съдебната власт - информиран избор и гражданско доверие..	съдия Ива Стефанова
/06-08/06.2019	Участие в обучение "Актуални проблеми при разглеждане на дела за несъстоятелност. Нова съдебна практика в производства по стабилизация на търговец.	съдия Христо Симитчиев

7.06.2019	Участие в обучение "Актуални проблеми при разглеждане на дела за несъстоятелност. Нова съдебна практика в производства по стабилизация на търговец.	съдия Димитър Христов съдия Румяна Бончева съдия Румяна Танева
28.06.2019	Участие в регионално обучение на тема "Практически проблеми при работа по наказателни дела във връзка с измененията на НПК и НК	Съдии: Красимира Дончева, Спасена Драгофинова, Соня Каменова, Мариана Христатиева, Татяна Гъонева, Ива Стефанова, Красимир Георгиев
5.07.2019	Участие в регионално обучение на тема "Практически проблеми при работа с дела относно вещни спорове. Актуална практика на ВКС	съдии: Даниела Телбизова, Трифон Минчев, Мариана Мавродиева, Атанас Атанасов
16.07.2019	Участие в кръгла маса на тема "Мерки за подобряване на качеството на автотехническата експертиза в съдебното разследване	Съдии: Тоньо Тонев, Ива Стефанова, Красимир Георгиев
/24-30/.09.2019	Участие в годишен конгрес на INSOL Europe- Копенхаген	съдия Атанас Атанасов
/18-23/.09.2019	Участие в обучение на тема "Международно частно право, организирано от Европейската мрежа за съд.обучение ЕМСО -Хага	съдия Даниела Телбизова съдии: Атанас Атанасов, Ива Стефанова, Соня Каменова, Мариана Христатиева, Мариана Мавродиева, Даниела Телбизова, Димитър Христов, Николай Уруков
/18-20/.10.2019	Участие в семинар "Добри практики: Форми на комуникация, работа с медии...	Татяна Колева и Николета Рангелова
/29-31/.10.2019	Участие в обучение "Гражданско деловодство"	Дарина Минчева и Татяна Колева
м.11	семинар на тема "Административно обслужване на граждани"	
01.11.2019	Участие в регионално обучение "Актуални проблеми по приложението на разпоредбите на чл.74 и чл.71 от ТЗ	съдии: Румяна Бончева, Анна Трифонова, Иванела Караджова, Трифон Минчев
/13-15/.11.2019	Участие в семинар на тема "Достъп до правосъдие за хора с увреждания"	мл.съдия Боряна Христова
/04-08/.11.2019	Участие в межд.обмен на мл.магистрати по програма на ЕМСО - Хелзинки	мл.съдия Боряна Христова
/21-22/.11.2019	Участие в семинар "Запознаване с правото и съдебната ситема..	съдия Ива Стефанова
/02-05/.12.2019	Участие в семинар на тема "Процедура по европейско сътрудничество по граждански дела - правен английски за съд.служители	Татяна Димитрова

VII. ОРГАНИЗАЦИОННИ И ЗАКОНОДАТЕЛНИ ПРОБЛЕМИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА РЕШЕНИЕ

VII–А По правоприлагането на материалните и процесуални закони

1. Заповедно производство

В отговор на писмо от ВСС от 20.11.2019г. и протоколи от заседания на Комисия по правни въпроси от 11.11.2019г. и 02.12.2019г. във връзка с получени от Комисията РЕТІ на Европейския парламент петиции на български граждани, относно заповедното производство ОС Стара Загора даде следното обобщено становище върху практиката на районните съдилища в съдебния район на ОС Стара Загора, и най-вече по повдигнатите оплаквания за противоречива и неправилна съдебна практика.

На първо място, едно от основните твърдения в преобладаващия брой от петициите е, че съдът не се произнася с разпореждане при издаване на заповед за изпълнение, което да бъде подробно мотивирано, така че за длъжника да е възможно да проследи как се е формирала волята на съда за издаването на заповедта за изпълнение и изпълнителния лист.

По този въпрос сред районните съдии преобладава становището, че при уважаване на заявлението, издаването на заповед за изпълнение не се предхожда от нарочен съдебен акт – разпореждане, тъй като законът не поставя такова изискване. При разглеждането и решаването на заповедните производства по чл. 417 от ГПК, в съответствие с разпоредбите на ГПК, съдът извършва служебна проверка на местната подсъдност, редовността на заявлението и на документа по чл. 417 от ГПК. В случай че уважи заявлението, съдът издава заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК и изпълнителен лист, като разпореждането за незабавно изпълнение е инкорпорирано в заповедта. Ако заявлението и документът не отговарят на изискванията на ГПК, съдът отхвърля изцяло, или отчасти заявлението с мотивирано разпореждане, което подлежи на обжалване. Някои от районните съдии, които правораздават в съдебния район на ОС Стара Загора, издават разпореждане и в случаите, когато постановяват издаване на заповед за изпълнение и изпълнителен лист. В разпореждането съдиите обективират извършената проверка съгласно нормата на чл. 418, ал. 2 от ГПК, че представеният документ по чл. 417 от ГПК е редовен от външна страна и удостоверява подлежащо на изпълнение вземане срещу лицето, срещу което се иска издаване на изпълнителен лист. В това разпореждане съдът излага мотивите си за издаване на заповед за изпълнение и изпълнителен лист, както и възможностите за неговото обжалване съгласно чл. 419 от ГПК.

На следващо място, в голям брой от петициите е направено оплакването, че съдът не следи служебно за неравноправни клаузи. Някои

от районните съдии в съдебния район на ОС Стара Загора споделят становището за законодателен пропуск във връзка със служебното дирене на неравноправни и нищожни клаузи, доколкото уредбата на заповедното производство не възлагаше на съда подобни правомощия, нито позволяваше да се изискват доказателства за тази проверка. В последните години част от съдебната практика на национално ниво започна да възприема виждането, че заповедният съд следи служебно за наличието на неравноправни клаузи. Следва да се отбележи, че мнозинството от съдиите в съдебния район на ОС Стара Загора следят служебно за наличието на неравноправни клаузи. Също така, някои от последните изменения в ГПК от месец декември 2019г. относно заповедното производство дават отговор на поставения проблем чрез изричното предвиждане на правомощия на заповедния съд да съблюдава дали е налице неравноправна клауза в договора, сключен между страните.

По оплакването за липса на съдебно овластяване на частните съдебни изпълнители да връчват документи в заповедното производство следва да се отбележи, че въпросът е решен на ниво нормативна уредба. В съответствие с разпоредбата на чл. 418, ал. 5 от ГПК заповедта за изпълнение с отбелязването за издаден изпълнителен лист и копие от документа, въз основа на който е издадена заповедта за изпълнение, придружени със съобщение по образец, се връчват от съдебен изпълнител – частен или държавен по избор на заявителя, като за целта посочените документи се предават на заявителя срещу разписка. Отрязъкът от съобщението, удостоверяващ връчването, се връща от съдебния изпълнител и прилага по делото. Споделя се и становището, че контрол върху връчването от страна на частните съдебни изпълнители с оглед спазване на съдебните образци и връчване на всички книжа не е възможен поради липса на законодателен механизъм за това.

По оплакването, че на длъжника не се предоставят достатъчен обем от документи и информация, за да прецени дали да възрази и как да организира защитата си, следва да се посочи, че в заповедното производство на длъжника е предоставена възможността да възрази, че не дължи сумата, без да е необходимо да мотивира своето възражение. Освен това е налице и съдебна практика, според която на длъжника се присъждат разноски в заповедното производство, което му позволява на този етап да ангажира процесуален представител, който да осъществи защитата му чрез наличните способности за това по ГПК.

Относно твърденията за нарушения при упражняване на правомощията на частните съдебни изпълнители обобщеното становище е за необходимост от упражняване на засилен контрол върху дейността им от страна на Инспектората при Министерство на правосъдието и Камарата на частните съдебни изпълнители.

2. Произнасяне по молби за изпълнителен лист

Председателят на РС Чирпан в годишния доклад е направил предложение да бъдат включени в статистическите форми и при определяне на степента на натовареност на съдилищата /респ. магистратите/, произнасянията по молби за издаване на изпълнителен лист, въз основа на решение на НБПП София, предвид обстоятелството, че съдебните актове, с които се произнася съдът по смисъла на чл. 306, ал. 1, т. 4, пр. 2 от НПК подлежат на самостоятелно обжалване пред по-горна инстанция. През 2019г. в РС – Чирпан са постъпили 149 молби за издаване на изпълнителен лист по решение на НБПП. По тези молби, без да се образува ново производство, съдиите са се произнесли със 149 определения по смисъла на чл. 306, ал. 1, т. 4, пр. 2 от НПК, с които са разгледали същите. Но никъде в статистическите форми не се отчита работата свързана с определяне разноските на НБПП.

VII – В Анализ на промените в материалните и процесуални закони през 2019г.

1. Промените в НПК –ДВ 7/22.01.2019г.

С тези промени в НПК обвинителният акт не се прочита в съдебната зала, а председателят на състава прави доклад. Не е разписано ясно и конкретно в какво се състои докладът на председателя на съдебния състав.

Окончателно беше допълнена ал. 7 на чл. 63 НПК, която урежда кой се уведомява незабавно за нечие задържане. Като към семейството и работодателя на обвиняемия, беше добавено “или друго посочено от обвиняемия лице“.

Другият коментиран момент в промените в НПК е новата ал. 9 в чл. 63 НПК: “Уведомяването по ал. 7 по отношение на конкретно лице може да се отложи за срок до 48 часа, когато е налице неотложна необходимост да се предотврати настъпването на тежки неблагоприятни последици за живота, свободата, или физическата неприкосновеност на лице, или когато е наложително предприемане на действия от разследващите органи, чието възпрепятстване би затруднило сериозно наказателното производство“ Отлагането на това уведомяване се прилага с оглед на особените обстоятелства на всеки конкретен случай, като не надхвърля необходимото и не се основава само на вида или тежестта на извършеното престъпление

Решението за отлагане на уведомяването с до 48 часа се взема от прокурора, който се произнася с мотивирано постановление. А постановлението му подлежи на обжалване от обвиняемия, или от неговия защитник пред съответния първоинстанционен съд. Съдът незабавно

разглежда жалбата еднолично в закрито съдебно заседание и се произнася с определение, което е окончателно.

С промените в НПК беше допълнена разпоредбата на чл. 96, който регламентира възможността за отказ от защитник. Сега в нея изрично се записва, че последиците от това се разясняват на обвиняемия. А това разяснение, както и причините, поради които се отказва от защитник, се отразяват в протокол. “Обвиняемият има право във всеки момент на производството да оттегли отказа си от защитник, като извършените до този момент процесуални действия запазват процесуалната си стойност. При оттегляне на отказа от защитник на обвиняемия незабавно се осигурява възможност да упражни правата си по чл. 55“ казва НПК.

2. Промените в НК и НПК – ДВ 7/22.01.2019 г. и транспонирането им към европейските Директиви

С направените промени се цели въвеждане в националното законодателство на разпоредбите на:

- **Директива № 2014/42/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за обезпечаване и конфискация на средства и облаги от престъпна дейност в Европейския съюз (ОВ, L 127/39 от 29 април 2014 г.).**

Доколкото получаването на облаги е един от основните мотиви за осъществяване на престъпна дейност, то лишаването на извършителите на престъпления от възможността да разполагат с генерираната от тази дейност незаконна печалба се очаква да има силен възпиращ ефект и да представлява много ефективен механизъм за противодействие на престъпността. Отнемането на активите, придобити от престъпна дейност, осигурява и средства, които могат да бъдат инвестирани в правоприлагането, в инициативи за превенция на престъпността, или в други общественополезни дейности.

- **Директива 2013/48/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 година относно правото на достъп до адвокат в наказателното производство и в производството по европейска заповед за арест и относно правото на уведомяване на трето лице при задържане и на осъществяване на връзка с трети лица и консулски органи през периода на задържане.**

С промените /ДВ 7/22.01.2019г./ се изменя НПК, като той съответства в значителна степен на изискванията на Директива 2013/48/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 година, като за пълното ѝ транспониране се направиха промени, с които на обвиняемия се предоставя обща информация, улесняваща избора му на защитник, както и

изрично се посочва правото му свободно да осъществява връзка със защитника си, да се среща насаме с него, да получава съвети и друга правна помощ, включително преди започване и по време на провеждане на разпита и на всяко друго процесуално действие с участие на обвиняемия. Към този момент беше предвидено право на защитника по чл. 99 от НПК да се среща насаме с обвиняемия, но същото не беше изрично предвидено като право на обвиняемия. **В тази връзка се въведе редакция на чл. 55 от НПК.**

Също така се въведоха изменения, **свързани с прецизиране на уредбата относно престъпните деяния с предмет противозаконно отнемане на МПС. Със закона се въвеждат промени в чл. 195 НК, както и в чл. 346 б от НК**, с цел създаване на по-добра правна регламентация за противодействие на престъпните посегателства с предмет противозаконно отнемане на МПС. Високата степен на обществена опасност на тези престъпления се обуславя както от значителната стойност на отнетата движима вещ, каквато в повечето случаи се явява МПС, така и от факта, че много често отнетото МПС се използва при извършването на други престъпления.

3. Промените в НК –ДВ 16/22.02.2019г.

След като Конституционният съд на Република България прие решение, с което обяви противоречието на Истанбулската конвенция с Конституцията, Народното събрание пое инициативата за приемане на промени в НК, **с които да се даде допълнителна закрила срещу домашно насилие.** Тези промени станаха факт със Закона за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, обнародван в Държавен вестник, бр. 16 от 2019г.

С промените в Наказателния кодекс се въвежда ново квалифициращо обстоятелство – “престъплението е извършено в условията на домашно насилие“. Квалифициращото обстоятелство е такова обстоятелство с наличието, на което престъплението се счита за по – тежко наказуемо.

Допълват квалифицираните състави на убийството и телесните повреди с цел инкриминиране на всички форми на домашно насилие, които ескалират до посегателство срещу живота или здравето на лицата. Към този момент тези престъпления са квалифицирани с оглед особеностите на предмета, когато са извършени срещу майка, баща, биологично дете, бременна жена, малолетно или непълнолетно лице, или лице в безпомощно състояние. **В тези квалифицирани състави не бяха включени случаи на насилствени действия срещу бивши, или настоящи съпрузи.** Предвид факта, че домашното насилие в интимните отношения най-вече се проявява под формата на физическо насилие, особено между настоящи и бивши съпрузи, **се наложи в**

НК да бъде въведена законова гаранция, че физическото насилие ще бъде по-тежко наказуемо.

Извършването на съответните деяния в условията на домашно насилие се въздига като квалифициращи признаци в системата на редица престъпни посегателства – подпомагането и склоняването на другото към самоубийство, отвличането, противозаконното лишаване от свобода, принудата, закана с престъпление. Това следва да доведе до промяна в разбирането на обществото, че домашното и психическото насилие е личен въпрос и че държавата не носи отговорност за предотвратяването му.

Инкриминират се деяния, чрез които системно се упражнява психическо насилие спрямо друго лице, от което са настъпили вредни последици за пострадалия. Психическото насилие е почти невидима и все пак широко разпространена форма на насилие. То не оставя видими следи по тялото на жертвата, но оставя дълбоки и трайни белези, които много трудно зарават. Това често се случва в интимните отношения, или в домашни условия, но може да се случи и в други ситуации, като например на работното място, или в училищна среда.

Психическото насилие се определя като умишлено сериозно засягане на психологическата неприкосновеност на дадено лице чрез принуда, или заплахата. То може да бъде упражнявано посредством различни средства и методи, като например вербално насилие, крещене, заплахи, тормоз, сплашване, постоянно критикуване, засрамване, порицаване, използване на обидни имена и епитети, присмиване, имитиране и публично унизяване, изолиране на жертвата чрез лишаване от средства за независими дейности, лишаване на жертвата от средства за издръжка, или икономическа независимост и т.н.

До този момент в НК не се криминализира психическото насилие като конкретна форма на насилие над пострадалия, а някои негови форми са елемент от изпълнителното деяние на престъпления по чл. 143 НК, по чл. 144 НК и някои други. Липсва адекватна наказателноправна закрила от възможните форми на психическо насилие. Поради това и категорично се наложи изводът, че действащото наказателно законодателство не отговаряше на европейските и световни стандарти в тази насока.

Ето защо с новия чл. 144а, ал. 1 НК се предложи и криминализирането на психическо насилие, от което са настъпили вредни последици за пострадалия.

Към момента действащото българско законодателство не осигурява адекватни санкции и спрямо извършителите, които системно чрез поведение със заплашителен характер срещу конкретно лице насаждат чувство на страх за неговата безопасност, или тази на негови близки. В законодателството на

повечето европейски държави се наблюдава тенденция за криминализиране на „преследването“ като конкретно престъпление и осигуряване защита за жертвите, тъй като то предполага повтарящ се начин на поведение.

Констатираните празноти в българското наказателно законодателство се отстраняват с инкриминиране на всички форми на системно преследване в член 144а, ал. 2 НК. Наказва се онзи, който системно преследва друго с цел да възбуди у него страх за безопасността му, или тази на негови близки, ако извършеното не съставлява по-тежко престъпление. Подобно на психическото насилие **преследването също е уредено като престъпление на системно извършване**, за да се подчертае, че най-тежката форма на държавна принуда е оставена действително за случаите, в които поведението на дееца има системен характер и трайно нарушава установения правов ред. Съставът е уреден като субсидиарен, за да се подчертае, че ще намери приложение само в случаите, в които преследването не е ескалирало до прояви, които са по-тежко наказуеми, съобразно действащото законодателство. Престъплението е предвидено да се наказва по-тежко – с лишаване от свобода до пет години, ако е извършено в условията на домашно насилие.

Променя се в характера на някои престъпления, свързани с насилие, от такива, които се преследват по тъжба на пострадалия, в такива, които са от общ характер. Касае се за всички случаи на умишлено причиняване на средна, или тежка телесна повреда. Изменението на чл. 161, ал. 1 от НК е продиктувано от констатацията, че голяма част от престъпленията, които се изменят и допълват са престъпления, обикновено извършени от интимен партньор, член на семейството, или други лица в близкия социален кръг на жертвата. Тази близост често поставя жертвата в трудна ситуация за целите на наказателното преследване. Жертвите на насилие, включително и на домашно насилие, преживяват висока степен на страх, срам и безпомощност, с оглед на личната им близост с извършителите, поради което в повечето случаи не успяват да заведат наказателно производство срещу тях.

Въпреки че НК криминализира принудителните бракове, той все пак не предвижда наказателната отговорност в случаите на преминаване на лицето извън територията на страната с цел принудително встъпване в брак или заживяване на съпругески с друго. Ето защо се изменят чл. 177 и чл. 190 НК. Изменението цели да се осигури ефективна закрила за потенциалните жертви на принудителни бракове, които може да бъдат задължени от техните семейства да напуснат страната на пребиваване, за да встъпят в брак в страната, от която произхожда тяхното семейство.

Създава се квалифициран състав на престъплението от чл. 296 НК. Налагането на по-високи санкции при неизпълнение на съдебно решение или на заповед за защита от домашно насилие от една страна ще даде по-реална и

навременна закрила на пострадалите, а от друга – ще засили превантивния ефект на наказанието.

Анализът на българския НПК показва, че той е в значителна степен съответства на посочените стандарти за защита на пострадалия, но все още някои от тях не са напълно въведени. По тази причина са допълнени две нови разпоредби чл. 67а и чл. 417а, които предвиждат незабавно информиране на пострадалия със специфични нужди от защита в случаите, когато задържаният извършител на насилието избяга, или бъде пуснат на свобода временно, или окончателно.

4. Промените в НПК –ДВ 83/22.10.2019г.

С промените в НПК от 22.10.2019г. съкратено съдебно следствие в случаите по чл. 371, т. 2 не се допуска при умишлено причиняване на смърт.

5. Промени в Закон за мерките срещу изпиране на пари – ДВ 94/22.11. 2019г.

Действащото законодателство по отношение превенцията на изпирането на пари и финансирането на тероризма (влезият в сила считано от 31.03.2018г. нов Закон за мерките срещу изпирането на пари, обнародван в бр. 27 на ДВ от 27.03.2018 г. (ЗМИП), с който беше отменен Законът за мерките срещу изпирането на пари от 1998г. и бяха въведени изменения и допълнения в Закона за мерките срещу финансирането на тероризма, както и в други закони) не отговаря на всички изисквания на европейското законодателство в тази област.

С промените в националното законодателство от март 2018г. бяха въведени изискванията на Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

Същевременно беше приета Директива (ЕС) 2018/843 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018г. за изменение на Директива (ЕС) 2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма и за изменение на директиви 2009/138/ЕО и 2013/36/ЕС (текст от значение за ЕИП), наричана по-нататък „Директива (ЕС) 2018/843”, която съдържа нови изисквания, голяма част от които не са въведени в българското законодателство. Срокът за въвеждане на изискванията на Директива (ЕС) 2018/843 в националните законодателства е 10 януари 2020г. С оглед това са направени и измененията в закона.

6. Промени в ЗОДОВ – ДВ 94/21.11.2019г.

С промяната в чл. 1 от ЗОДОВ, се разширява обхвата на закона, като се допълва, че държавата и общините носят отговорност за вреди, причинени от действието на отменени, или обявени за нищожни подзаконовни нормативни актове. Промяната беше необходима за да се преодолеят последиците от Тълкувателно решение № 2 от 27.06.2016 г. по тълкувателно дело № 2/2015 г. на ВАС, ОССК, I и II колегия, което е задължително за съдилищата.

Според възприетата в решението теза, вредите, причинени на гражданите и юридическите лица при, или по повод изпълнението (действието) на подзаконов нормативен акт в периода, преди той да бъде отменен като незаконосъобразен, или отменен за нищожен, не подлежат на обезщетяване по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. **Показателен е фактът, че решението е подписано с особено мнение от 32 съдии.** Освен това посоченото тълкуване на закона, противоречи на практиката на СЕС и на практика прегражда защитата на гражданите и юридическите лица от вреди, които са причинени от отменени, или обявени за нищожни подзаконовни нормативни актове.

Новата разпоредба /чл. 2в/ и в двете ѝ алинеи има изключително процесуален характер. Това произтича от обстоятелството, че материалноправният режим на извъндоговорната отговорност на държавите членки на ЕС за нарушаване правото на ЕС, т.е. установяването на този вид отговорност, елементите от фактическия ѝ състав и някои особености на допустимостта на този вид искове, са формулирани в правото на ЕС от юриспруденцията на СЕС в основополагащите отговорността съдебни актове.

По тази причина новата разпоредба на чл. 2в има само процесуален характер. Включването на новата разпоредба в обхвата на ЗОДОВ отчита на първо място обстоятелството, че отговорността на държавата по ЗОДОВ е обективна и безвиновна, каквито основни характеристики има и извъндоговорната ѝ отговорност за нарушаване правото на ЕС.

Новата разпоредба предвижда два процесуални способа за разглеждане на този вид искове — този, установен АПК и исковият ред, установен в ГПК.

От приложимия процесуален ред ще се разреши въпросът за подведомствеността на исковете за вреди. Исковите срещу държавата за обезщетения за вреди от нарушаване на правото на Европейския съюз, когато вредите са причинени от актове, действия, или бездействия на органи, или длъжностни лица при, или по повод изпълнение на административна дейност, както и от правосъдната дейност на административните съдилища, или Върховния административен съд са подведомствени на административните

съдилища и за тях ще се прилага редът по АПК. В останалите случаи исковете се разглеждат по реда, установен в Гражданския процесуалния кодекс.

С предвидената втора алинея на чл. 2в на ЗОДОВ се разрешава един спорен и изключително важен за съдебната практика въпрос - този за дължимите по вид и размер съдебни такси и съдебните разноски – ще се заплаща такса в размер, определен с тарифа, приета от Министерски съвет, което ще гарантира еднакъв подход и от двата воида съдилища.

Изменения в Административнопроцесуалния кодекс са в съответствие с измененията на ЗОДОВ чрез създаването на нова разпоредба на чл. 2в. Доколкото до настоящия момент в АПК не съществува специална правна норма, която да дава правомощие на административните съдилища да разглеждат искове за вреди от нарушаване на правото на ЕС, произтичащо от правосъдната дейност на административните съдилища или Върховния административен съд, **такава правна възможност се предвижда с настоящото изменение.** Това налага изменение на съответните норми на чл. 1 - „Предмет“, на чл. 128 „Подведомственост“, като се въвежда специално правомощие за административните съдилища за разглеждане на този вид искове.

Изменението на чл. 203 включва създаването на две нови алинеи, които са свързани с прецизирането на приложението на стандартите на извъндоговорната отговорност на държавата по отношение на материалноправния ѝ режим и преценката за допустимост на иска, които в редица случаи се отличават от исковете, основани на националното право.

Изменението по изричен начин сочи, че правилното посочване на ответник, отговарящ на изискванията на чл. 205, ал. 1 АПК е въпрос на редовност на исквата молба, а не на основателност на иска. Доколкото юридическите лица в административното право са установени със закон, със закон са установени и вменените в компетентността на административните органи актове и действия, то за страните в процесуалното правоотношение предварително е ясно кой следва да се посочи като процесуален субституент на държавата в производството по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ. **Посочването на надлежния ответник по ясен начин се обозначава като предпоставка за редовността на исквата молба, а оттук и за допустимостта на съдебното производство по иска.** Така се прегражда пътя към провеждане на целия процес срещу ненадлежен ответник, който приключва с отхвърляне на иска срещу държавата, при положение, че на съда отначало е ясен крайният резултат на делото. **Изменението подчертава служебната роля на съда при правилното конституиране на страните, като въплъщава принципа на служебното начало, установен в чл. 9, ал. 4 АПК, съгласно който съдът следва да осъществи процесуално съдействие на страните за**

законосъобразно и справедливо решаване на въпроса - предмет на производството, включително със споразумение.

С промяната в чл. 213б, ал. 3 се преодолява съществуваща неточност, във връзка с изискването нередовната касационна жалба да се върне на първоинстанционния съд, вместо на подалия същата касационен жалбоподател. С новия текст на нормата се внася уточнение, че администрирането на касационната жалба не е действие, за което се дължи заплащане на държавна такса и се преодолява практиката да се изисква внасянето на дължимата за касационното обжалване държавна такса, след което делото да се прекрати поради неотстраняване на друга нередовност на касационната жалба.

7. Промените в ГПК –ДВ 100/20.12.2019г.

С цел избягване на бъдещи санкции срещу България и осигуряване на по-добра защита на длъжниците в заповедното производство от злоупотреби на банки, кредитни и монополни дружества, бяха приети следните изменения в ГПК.

В чл. 410 се въвежда изискване в случаите, в които вземането произтича от договор, сключен с потребител по смисъла на Закона за защита на потребителите, към заявлението се прилагат договорът, заедно с всички негови приложения, включително приложимите общи условия.

С изменението на ад. 411 ПТК изрично се посочва, че съдът служебно проверява законосъобразността на правопораждащия вземането фактически състав преди да издаде заповед за изпълнение. Въвеждането на това правило е провокирано от констатираната противоречива съдебна практика по въпроса дали съдът служебно следва да следи за недостатъци на договора в заповедното производство.

Така направените изменения предвиждат удължаване на сроковете за подаване на възражение от страна на длъжника срещу издадената заповед за изпълнение, както и на частна жалба от длъжника срещу разпореждането за незабавно изпълнение, с цел осигуряване на адекватна възможност за реакция от негова страна. Изменението е в синхрон с указанията на Европейската комисия за преодоляване на съществуващия риск, предвид особено краткия срок от време за подаване на възражение, съответните потребители да не успеят да се възползват от тази правна възможност в защита на своите права.

С промените се въвежда изискване за банките, които искат в тяхна полза да се издаде заповед за незабавно изпълнение, да представят пред съда и договора, от който произтича вземането им, заедно с всички негови приложения, включително приложимите общи условия. Освен това е

предложено възражението срещу заповед за незабавно изпълнение, с изключение на вземанията на държавата и общините, както и вземанията по т. 8 на чл. 417 да спира изпълнението. **За тези вземания се въвеждат разширени възможности за спиране на принудителното изпълнение.** Различният подход е обясним с оглед обстоятелството, че държавата и общините са сигурни платци, срещу тях събирането на евентуални вземания от незаконосъобразно проведено принудително изпълнение, е значително улеснено. По отношение на работодатели, задължени за заплащане на трудови възнаграждение е неоправдано възражението да спира изпълнението на издадената заповед предвид особения характер на дължимите вземания – такива за положен труд, осигуряващи задоволяване на най – базови потребности.

Автоматичното спиране на изпълнителното производство в резултат на подадено възражение не заличава ефекта на наложените запори и възбрани върху имущество на длъжника. Целта на този механизъм е да гарантира, че издаването на заповед за незабавно изпълнение няма да влоши положението на длъжника в рамките на едностранното производство, в което задължението му все още не е установено в състезателен съдебен процес. Този подход е балансиран в целта си едновременно да защити длъжника от възможности за произвол на определена категория лица, както в случаите на неравноправни клаузи, така и при опасността дългът му да не е правилно изчислен, но и да гарантира, че кредиторите ще могат да реализират правата си спрямо недобросъвестни длъжници.

За да може длъжникът сам да прецени съществува ли задължението и да реагира адекватно **изрично се предвижда (в измененията на чл. 412) в книгата,** които се връчват на длъжника да бъде указано, че възражението срещу издадената заповед за изпълнение може допълнително финансово да го натовари с разноси, в случай, че дължи претендираните суми.

Освен защитата на длъжника чрез по – добро информирание се предлагат и разумни средства за реакция в оправдани срокове след като длъжникът научи, че срещу него се води заповедно производство, или е започнало принудително изпълнение. В случаите, когато длъжникът не е узнал за издадена срещу него заповед за изпълнение, връчена чрез залепване на уведомление (чл. 47 ГПК), той да може да възрази срещу нея веднага след узнаването.

Така обстоятелството, че заповедта не му е съобщена лично (което може да е станало по независещи от него причини – например премахване на залепено уведомление от недобросъвестни лица, или поради други обстоятелства) няма да пречат защита на длъжника, като той ще може сам да прецени дали има нужда от такава, или наистина дължи вземането по издадената заповед, с което ще си спести разноси.

В заключение ще изтъкна, че целта на промените е да търси балансиран подход между интересите на длъжниците и кредиторите с цел икономичен, бърз и ефективен съдебен процес, който да осигури максимална защита на всяка от страните.

С така направените промени се изменя и допълва Закона за защита на потребителите, като целта е да се приведат разпоредбите на Закона за защита на потребителите (ЗЗП), въвеждащи изискванията на Директива 93/13/ЕИО в съответствие с практиката на Съда на ЕС по прилагане на директивата. С направените промени се постига отстраняване на несъответствията в разпоредбите на чл. 143 и чл. 147, ал. 2 от Закона за защита на потребителите с изискванията на Директива 93/13/ЕИО и с практиката на Съда на ЕС по прилагане на директивата.

8. Закон за признаване, изпълнение и изпращане на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или на мерки, включващи лишаване от свобода – ДВ 45/07.06.2019г. в сила от 01.01.2020г.

С този закон се цели да бъдат въведени в българското законодателство изискванията на Рамково решение 2008/909/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008г. за прилагане на принципа за взаимно признаване към съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за целите на тяхното изпълнение в Европейския съюз (ОВ , L 327/27 от 5 декември 2008г.).

Законът подробно урежда условията и реда за признаване и изпълнение в Република България на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода, или на мерки, включващи лишаване от свобода, постановени в друга държава - членка на Европейския съюз.

За компетентен орган по признаване и изпълнение на чужди съдебни актове законът определя окръжния съд по местоживеенето, или обичайното местопребиваване на лицето, на което е наложено наказанието, или мярката. Ако местоживеенето на лицето в страната е неизвестно, или то не живее в страната, компетентен да признае акта е Софийският градски съд.

Условие за изпращане на съдебен акт за изпълнение в Република България е деянието, за което той се отнася, да съставлява престъпление и по българското законодателство.

Процедурата по признаване на чужди съдебни решения включва възможността за провеждане на консултации с компетентния орган на издаващата държава членка преди изпращането на съдебния акт. Това ще спомогне за получаването на предварителна информация дали изпълняващата

държава ще приеме изпращането на съдебния акт и за улесняването на социалната реинтеграция на лицето.

За гарантиране на изпълнението на признатия съдебен акт е предвидена възможността за временно задържане на лицето при спазване на условията и реда на Наказателно-процесуалния кодекс.

В 14-дневен срок от получаването на съдебното решение съдът образува дело и го насрочва в открито съдебно заседание за неговото разглеждане с призоваване на лицето и неговия защитник. **Съдът разглежда делото еднолично със задължителното участие на прокурор.** Неявяването на лицето, когато то е редовно призовано, няма да бъде пречка за разглеждане на делото.

В съответствие с изискванията на Рамковото решение на съда се предоставя възможност да адаптира наказанието, наложено от издаващата държава членка, като го приспособи към най-близкото по вид и характер наказание, предвидено за подобни деяния по българското законодателство. Наказание „лишаване от свобода“, или мярка, включваща лишаване от свобода, не могат да бъдат заменени с глоба, или с друга форма на парична санкция.

Регламентирана е възможността за обжалване на решението за признаване, сроковете на производството и последиците от признаването на съдебното решение на друга държава членка. Предвидена е разпоредба за прекратяване на изпълнението при оттегляне на удостоверение, или друг случай, в резултат на който наказанието престава да подлежи на изпълнение, включително при постановяване на амнистия или помилване.

Предлага се опростена процедура за трансфер на осъдени лица. Предвижда се предаването на лицето да се осъществява на предварително уговорена дата между двете държави членки, но не по-късно от 30 дни от постановяването на окончателното решение. Ако в този срок възникнат непредвидени обстоятелства, предаването се осъществява веднага след отпадането им, като се уговаря нова дата, на която да се осъществи предаването, като в този случай предаването се извършва в срок 10 дни.

9. Относно последните промените в ЗСВ – ДВ 11/07.02.2020г.

В началото на годината се направиха съществени изменения в основния закон /ЗСВ/, които ще имат съществено значение в работата ни през 2020г. Затова ще ги коментирам накратко.

Измененията в ЗСВ в началото на 2020г. имат за цел да оптимизират законовата уредба **в следните основни направления:**

- Усъвършенстване на уредбата относно атестирането;
- Промени в разглеждането на заявления срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок;

- Усъвършенстване на законовата регламентация на дисциплинарните производства;
- Прецизиране на разпоредби относно конкурсите.

9.1 Промяна в уредбата относно атестирането:

а/ Създаване на помощни атестационни комисии при съдилищата:

С промените в ЗСВ /обн., ДВ, бр. 28 от 2016 г./ се създадоха постоянни комисии по атестирането и конкурсите към съответните колегии на ВСС, в чийто състав попадат не само членове на съвета от съответните колегии, но и действащи магистрати /избирани по определени правила, с мандат една година и възможност за преизбиране за още една/. Това разрешение беше подчинено основно на идеята за унифициране на атестационните процедури в съдебната система и по – голяма обективност при провеждането им чрез тяхното възлагане само на един централизиран орган за всички съдии от страната, съответно – за всички прокурори и следователи. На практика със сега действащата уредба се премахна старото нормативно положение, при което значителната част от атестациите на магистратите се провеждаха чрез съдействието на помощни атестационни комисии в органите на съдебната власт, сформирани „ad hoc“, на принципа на случайния подбор, за атестиране на магистрати от по–ниско ниво в органите на съдебната власт от магистрати от по–високо ниво в съответния съдебен район. Тази уредба страдеше от определени несъвършенства, изразяващи се преимуществено в допълнително натоварване на атестиращите магистрати, или от възможности за проява на субективизъм при атестирането.

С последните промени помощните атестационни комисии ще бъдат структурирани от атестиращи съдии, познаващи работата на атестираните магистрати и по този начин те ще подпомагат Комисията по атестирането и конкурсите при съдийската колегия на ВСС по – пряко и достъпно. Предвидено е атестиращите съдии да се избират в съответните съдилища, като от всяко по–високо ниво се излъчват магистрати на принципа на случайния подбор за всяко конкретно атестиране на магистрат от по–ниското ниво. По този начин се осигурява обективният системен поглед от резултатите в качеството и сръчността на работата при институционния контрол, непосредствено извършван от по – високото ниво на съдилищата. Съставът на ПАК ще се състои от трима редови и един резервен член.

б/ Намаляват видовете атестации. Отпада предварителното атестиране, което създава възможност за ненужен и самоцелен формализъм.

Предвидени са предварителни атестации за младшите съдии и за съдиите след първоначално назначаване, периодични атестации, атестации за придобиване на статут на несменяемост и извънредни атестации. Със своята задължителност и повторяемост при оценяване на магистратите през определени периоди от време – през 2, през 3 и през 5 години, **част от тях, каквито са предварителните атестации, изгубват своето значение и се вливат времево** и по предмет на материя в атестациите за придобиване на статут за несменяемост. Това е така, защото атестация след навършване на втората година от работата на младшите магистрати, или такава след навършване на третата година при първоначално назначените, не би дала пълна, реална и точна картина на техните квалификация, способности и умения преди петата година от тяхната работа. Именно на петата година от работата им се провежда задължително атестиране за придобиване на статут за несменяемост, когато се изследват цялостно качествата и постиженията им за по-дълъг период, в който се включва и периодът за предварително атестиране.

Изключение се допуска само за тези от тях, които след третата година от професионалния си стаж ще пожелаят да кандидатстват за получаване на ранг, или за участие в конкурс, тъй като в противен случай тези магистрати ще бъдат поставени в неравностойно положение спрямо колегите им при упражняване правото им на участие в конкурсните процедури, тъй като атестацията е елемент от оценяването и класирането в конкурсите.

в/ Рационализиране на процедурата по приемане на комплексната оценка от атестирането

Целта е **постигането на процесуална икономия** в случаите, когато атестираният магистрат възрази срещу изготвената комплексна оценка, като се даде възможност на съответната колегия да приеме директно комплексна оценка от атестирането, без да се налага винаги връщането на преписката на съответната комисия по атестирането и конкурсите.

9.2. Промени в уредбата на отстраняването от длъжност на съдии, прокурори и следователи:

Отменя се специалната процедура за отстраняване от длъжност на магистратите, като ще се прилага общата уредба на отстраняването от длъжност, уредена в НПК.

9.3. Промени в разглеждането на заявления срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок (глава трета „а“).

Изрично се предвижда, че съставите на ИВСС, които проверяват подадени заявления за обезщетение за забавено правосъдие, не изразяват становище по основателността на заявлението.

Въвеждат се нови основания за отхвърляне на заявленията като неоснователни, когато не е разкрит извършителят на престъплението, или когато осъденият е бил обезщетен за продължителността на наказателния процес чрез изрично намалено наказание.

Създава се законова възможност срокът за проверка на подадено заявление от страна на ИВСС да започне да тече след произнасяне на съответния компетентен съд при подадена молба за възобновяване на наказателно производство, или за отмяна на влязъл в сила съдебен акт, когато това е едновременно с подаването на заявление по реда на глава трета „а“ от ЗСВ.

9.4 Промени в уредбата относно конкурсите:

Отпада изискването към кандидатите за младши магистрати за представяне на препоръки от юристи.

Допълват се текстовете чл. 186, ал. 1 и чл. 186а, ал.1 с допълнителен критерий при класирането на кандидатите - при равен резултат конкурсната комисия да класира кандидатът за младши съдия, младши прокурор, или младши следовател, или кандидатът за първоначално назначаване с по-висок общ успех от следването си за придобиване на висше юридическо образование по специалността „Право“. Въвеждането на допълнителен обективен критерий, който отразява представянето на кандидатите за продължителен период от време, ще способства за разрешаване на ситуации, в които кандидатите имат еднакъв общ успех от държавните изпити.

Прецизира се текстът на чл. 186, ал. 2, което се обосновава с обстоятелството, че право да заявят желание да бъдат назначени имат само класираните на обявените свободни длъжности кандидати, както и същият брой от резервите.

Във връзка с преминаването на съдията на длъжност прокурор или следовател, на прокурора – на длъжност съдия или следовател, а на следователя – на длъжност съдия или прокурор, чрез конкурс за повишаване или преместване, включващ и проверка на знанията за заемане на съответната длъжност чрез писмен изпит по конспект, се въвежда минимален праг - оценка, не по-ниска от много добър “4,50” на писмения изпит, по аналогия с чл. 184, ал. 4. Мотив за подобно разрешение е също така избягване на възможността при липса на голяма конкуренция да бъдат назначени кандидати, които не са постигнали висок резултат.

Изрично се определя началният момент, от който започва да тече 9-месечният срок за назначаване на следващия по ред кандидат в конкурса за повишаване, или за преместване. Въвеждането на ясно регламентирани

граници, в които протича 9-месечният срок по чл. 193, ал. 6 от ЗСВ, създава предпоставки за целесъобразност, прозрачност и последователност при осъществяване на кадровата политика на съдебната власт.

9.5. Промени, свързани със статута на главния инспектор и инспекторите от ИВСС:

Разширява се кръгът на лицата, които могат да бъдат избрани за главен инспектор и инспектори, като се предвижда такава възможност и за съдиите от районните съдилища, както и за прокурорите в районна прокуратура. Промяната има за цел да уеднакви правното положение на инспекторите с това на изборните членове на ВСС.

9.6. Промени в дисциплинарните производства (глава шестнадесета, раздел I)

С предвидените изменения и допълнения се внася яснота относно критериите за определяне на дисциплинарните наказания. Предвидено е, че при определяне на вида и размера на дисциплинарното наказание за извършено нарушение по чл. 307, ал. 3, т. 1 и 2 от ЗСВ (системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони, съответно действие или бездействие, което неоправдано забавя производството) се вземат предвид и индивидуалната натовареност на привлечения към дисциплинарна отговорност съдия, прокурор или следовател, както и натовареността на органа на съдебната власт, в който е извършено нарушението.

Прецизирани са разпоредбите относно давностните срокове за образуване на дисциплинарното производство, както и сроковете за разглеждане и произнасяне на съответните органи в рамките на дисциплинарното производство. Изрично е предвидено, че при изтичане на съответните давностни срокове дисциплинарно производство не се образува, а образуваното се прекратява. Дисциплинарно производство не се образува, а образуваното се прекратява и когато се прекрати правоотношението с дисциплинарно отговорното лице.

Въвежда се правилото, че когато в предложението за налагане на дисциплинарно наказание не се съдържа изложение в какво се състои дисциплинарното нарушение, съответно кои обстоятелства водят до определяне на дисциплинарно наказание, съответната колегия на Висшия съдебен съвет не образува, съответно не продължава дисциплинарно производство, като на вносителя на предложението се съобщава да отстрани в едноседмичен срок допуснатите нередовности.

Прецизирани са разпоредбите в хипотезата, в която административният ръководител прави предложение за налагане на по-тежко наказание от съответната колегия, или колегията прецени, че има

основание за това. Предвидено е, че съответната колегия продължава дисциплинарното производство, като в тези случаи се счита, че производството е образувано със заповедта на административния ръководител.

Подробно е уреден режимът на издаване и обжалване на заповедите, с които административният ръководител обръща внимание на съдиите, прокурорите и следователите за допуснатите от тях нарушения по образуването и движението на делата, или по организацията на работата им, като е съобразен с практиката на Върховния административен съд относно административно-санкционния характер на това производство, който изисква на съответния магистрат да бъде осигурена възможност да организира защитата си в производството по издаване на акта, както и правото да обжалва издадения акт

Положителните резултати в края на 2019г. са добра база за следващата година за утвърждаване образа на ОС Стара Загора като стабилна, отговорна и високо професионална институция, чиито водещи приоритети са утвърждаване върховенството на закона в съчетание със справедлив, бърз и ефективен съдопроизводствен процес.

В тази връзка бих искал най-сърдечно да благодаря на всички съдии и служители за положените усилия, професионализъм и всеотдайност, с които показаха на обществото и създадоха нагласа в него, че е създаден действащ механизъм за подобряване дейността на съдебната власт, че съдът е справедлив и безпристрастен – гарант за правата на гражданите и обществения интерес.

Поздравявам всички съдии и съдебни служители от съдебния район на ОС Стара Загора за ползотворната им работа през изминалата година и им пожелавам през 2020г. да реализират още по-добри професионални успехи.

**И.Ф. Председател
ОС Стара Загора:**

/Кр. Георгиев/